ਕੈਨੇਡੀਅਨ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ

CANADIAN PUNJAB TIMES

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

SINCE : 2007

: www.thepunjabtimes.ca
: canadianpunjabtimes@gmail.com

Vol - 18 | 29 November, 2024 | C | ੧੪ ਮੱਘਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬ | Ph.: 604-338-7310 | FAX : 604-572-3638 | /canadianpunjabtimes

New Location
Punjab Insurance Agency Inc.
Super Visa Insurance
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਲਾਈਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਟਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮਨੀ ਬੈਕ ਟਰਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡੈਂਟਲ ਐਂਡ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲਈ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਜਸਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
778.317.6262
jasvirgrewal0596@gmail.com
#103, 15300 - 68 Ave (Near Dukh Nivaran Gurdwara Sahib), Surrey B.C.

ICC Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
Gurnek Bangar (Pasla)
604-597-0991
778-895-7444
: icc.accounting@yahoo.ca
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਲੱਕੜ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ : ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ ਬੀ.ਸੀ. ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ "ਤਬਾਹੀ" ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਾਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੈਰਿਫ਼ "ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ" ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਹੱਦੀ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਹਲ ਹੈ।

ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਾਡੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਔਟਾਵਾ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਰਿਫ਼ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਫੈਂਟਾਨੀਲ ਵਰਗੀਆਂ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯੂਬੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਟੋਰਸਟਨ ਜੈਕਾਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਪਾਰਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ। ਜੈਕਾਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਜੇ ਟਰੰਪ

• ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ 'ਚ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਬਿੱਲ

ਮੈਲਬੋਰਨ : ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾ ਸਭਾ ਨੇ ਇਕ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਲੱਗੇਗਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ ਦਾ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ 13 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 102 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਹੱਕ ਵਿੱਚ

• ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ZIRA CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ
ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ
604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST. (PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

HOMELAND MORTGAGE CORP.
ਜੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kuldip Singh Panesar
Mortgage Consultant
Cell : 604-308-6839
204-7928-128, Street York Business Centre, Surrey BC V3W4E8

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

S&S INSURANCE SERVICE
FAST SERVICE AND COMPETITIVE RATES
EXPERT IN
» Construction Insurance » Business Insurance » Home Insurance
» Contractor Insurance » Hard To Place Insurance » Rental House Insurance
CALL NOW
604-319-1000
www.sandsinsurance.ca
6607 Main St, Vancouver 604-324-5711 | 2-8195 120th, Delta 604-635-0890
ICBC

JAS ARORA NOTARY CORPORATION
ਅਸੀਂ ਲਾਈਫ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
OUR SERVICES
- Affidavits
- Invitation Letters
- Sale/ Purchase / Mortgage
- Travels Consent Letters
- Statutory Declarations
- Power of Attorney
- Sponsorship Letters
Jaswant K. Arora
Notary Public, MA (ALS), MA (Eng.Punjabi)
778-386-9189
#109A-12888 80 Avenue Surrey BC
Email : jas@jasaroranotary.com | Website : jasaroranotary.com

Keep Smiling Denture Clinic
• CARE HOME MOBILE SERVICE | ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
SEMCD
Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ
ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਣਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
IF YOU HAVE RECEIVED CANADIAN DENTAL CARE PLAN CARD. BOOK APPOINTMENT
Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist
Book Your Appointment
778-600-0811 6834 King George Blvd Surrey BC 778-600-0810 2644 Cyril St Abbotsford BC

IATA Accredited Agent
SIDHU TRAVEL LTD.
Email : sidhutravel13@gmail.com
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉ।
RANI SIDHU : 604-504-3400, AMAN SANDHU : 604-800-3003
3497 Nightingale Dr. Abbotsford, B.C.
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey
ਭਾਰਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
BESTWAY Foreign Exchange Ltd.
ਬੈਸਟਵੇ ਫੌਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ
www.bestwayforeignexchange.com
Sony Sidhu (Zira)
Ph: 778-246-2500 (Abbotsford)
604-592-2676 (Surrey)
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

PEST CONTROL
RESIDENTIAL & COMMERCIALS
SAFE EFFECTIVE SOLUTIONS
Rats, Mice
Ant, Fire Brats
House Flies
Termites
Spider | Fleas
Bed Bugs
Cockroaches
Silver Fish
ALL SERVICES GUARANTEED
ਅਸੀਂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
Randhir (Randy)
nppestcontrol05@gmail.com
778-683-8964, 778-895-6655

ਹੁਣ ਚਿਲੀਵੈਕ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ
GABA TIRE
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
WHOLESALE TIRES
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
604-897-3235 ABBOTSFORD
604-746-4222 31324 - 107 Peardonville Rd
604-316-3643 CHILLIWACK
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI : 45877-HOCKING AVE

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੜ੍ਹਤਾਲ ਕਾਰਨ 80 ਲੱਖ ਪਾਰਸਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਰੁੱਕੀ

ਪਿਛਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ $315 ਮਿਲੀਅਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ : ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੜ੍ਹਤਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 80 ਲੱਖ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੀ ਡਿਲਵਰੀ ਰੁੱਕ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਲਿਵਰੀਆਂ ਲਈ ਦੂਸਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਹੜ੍ਹਤਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਪੋਸਟਲ ਵਰਕਰਜ਼ (CUPW) ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਹੜ੍ਹਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਵਰਕ, ਜਾਬ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਪੋਸਟਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਡੀਆਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ, ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 11.5 ਫੀਸਦ ਤਨਖਾਹ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੇਂਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 24 ਫੀਸਦ ਤਨਖਾਹ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਕੇਜ ਸ਼ਿਪਮੈਂਟਸ ਨੂੰ ਵੀਕਐਂਡ ਉੱਤੇ ਡਿਲਿਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਆਦਾ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੈਕੇਜਾਂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਤਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸਲ ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਰਸਲ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਦੇਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਿਲਿਵਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ $315 ਮਿਲੀਅਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਸਲ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ $290 ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੂੰ 2024 ਵਿੱਚ "ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਸੱਤਵਾਂ ਸਾਲ ਵੱਡੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੜ੍ਹਤਾਲ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ 55,000 ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਮ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ ਫੈਮਿਲੀ ਫਿਜੀਸ਼ਿਅਨਜ਼ ਨੇ ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ 'ਸੰਕਟ' ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਕਾਲਜ ਆਫ ਫੈਮਿਲੀ ਫਿਜੀਸ਼ਿਅਨਜ਼ ਨੇ ਨਵੀਂ ਬੀ.ਸੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਕੈਬਿਨੇਟ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਨੇ ਇਕ ਖੁੱਲਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਕੈਬਿਨੇਟ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਜੈਨਿਫਰ ਲਸ਼, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਆਫ ਫੈਮਿਲੀ ਫਿਜੀਸ਼ਿਅਨਜ਼ ਦੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੇਲਥ ਕਨੈਕਟ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਫਰਵਰੀ 2025 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ।"

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਏਬੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ 18 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾ. ਲਸ਼ ਨੇ 1130 ਨਿਊਜ਼ਰੇਡਿਓ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ 35 ਫੀਸਦ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ 30 ਫੀਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਏਬੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਜੇਹਾ ਚੀਰੀ ਲਿਖਿਆ ਤੇਹਾ ਹੁਕਮ ਕਮਾਇ, ਘੱਲੇ ਆਵੇ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਇ।
ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ

ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ
ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ
ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ
ਪਿੱਛਲਾ ਪਿੰਡ ਢੁੱਡੀਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ 84 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦਾ
ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ
30 ਨਵੰਬਰ ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:15 ਵਜੇ
2061 ਰਿਵਰ ਸਾਈਡ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿੱਤ
'ਫਰੇਜਰ ਰਿਵਰ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ' ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਪਰੰਤ
ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ
ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ
12086 ਰਾਏ ਐਵੀਨਿਊ ਲੋਹੀਡ ਹਾਈਵੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਖੇ
ਦੁਪਹਿਰ 12:00 ਵਜੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।
ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ 604-300-1344 | ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ 604-832-3410 | ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ 604-832-3300

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ...

ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਦਬਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਹੀ ਸਾਡਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰਣਨੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦਾ ਲੱਕੜ ਉਦਯੋਗ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੰਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ’ਚ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਕਰ...

ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਆਈਆਂ। ਹੁਣ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਿਕਟਾਕ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਸਨੈਪਚੈਟ, ਰੈਡਿਟ, ਐਕਸ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਵਰਗੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੈਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ 5 ਕਰੋੜ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਡਾਲਰ (33 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ) ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਡੈਨ ਤੇਹਾਨ ਨੇ ਕਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਡੈਨ ਤੇਹਾਨ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸੀਨੇਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੇ। ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪਛਾਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਪਛਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਛੋਟੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫ਼ਰਕ ਲਿਆਵੇਗਾ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਛੂਟ ਬਿੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰੇਗੀ ਵੋਟਿੰਗ : ਪੀਅਰ ਪੌਲੀਐਵ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪੀਅਰ ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਐਸਟੀ ਛੋਟ ਬਿੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ। ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ "ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਦਮ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਟੈਕਸ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਢਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਹਫਤੇ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 14 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 14 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਕੁਝ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਛੋਟ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਿਡੌਣੇ, ਬੀਅਰ, ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੌਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਜ਼ ਨੂੰ $250 ਦੇ ਚੈੱਕ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ 18.7

ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ $150,000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਰ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀ ਨੇ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰੇ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਡੀਪੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਇਹ ਬਿੱਲ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕਵਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਿੱਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ $1.6 ਬਿਲੀਅਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ $250 ਦੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਖ਼ਰਚ $4.68 ਬਿਲੀਅਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਅਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਦਮ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਛੋਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਜੋਸੀ ਓਸਬੋਰਨ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਓਸਬੋਰਨ ਦਾ ਹਾਲੀਆ 'ਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟਾਰਗੇਟ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬੈਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਡੇਵਿਡ ਏਬੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਐਡਿਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜੋਸੀ ਓਸਬੋਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2017 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਐਡਿਕਸ਼ਨਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ "ਹਾਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਨਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।" ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਕੋਰੋਨਰ ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 1,749 ਲੋਕ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ, ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 2,551 ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਨੀਤੀ ਵਕਾਲਤ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਡੀਕ੍ਰਿਮਿਨਲਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡੀਜੇ ਲਾਰਕਿਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਡ੍ਰੱਗ ਪਾਲਿਸੀ ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਐਡਿਕਸ਼ਨਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

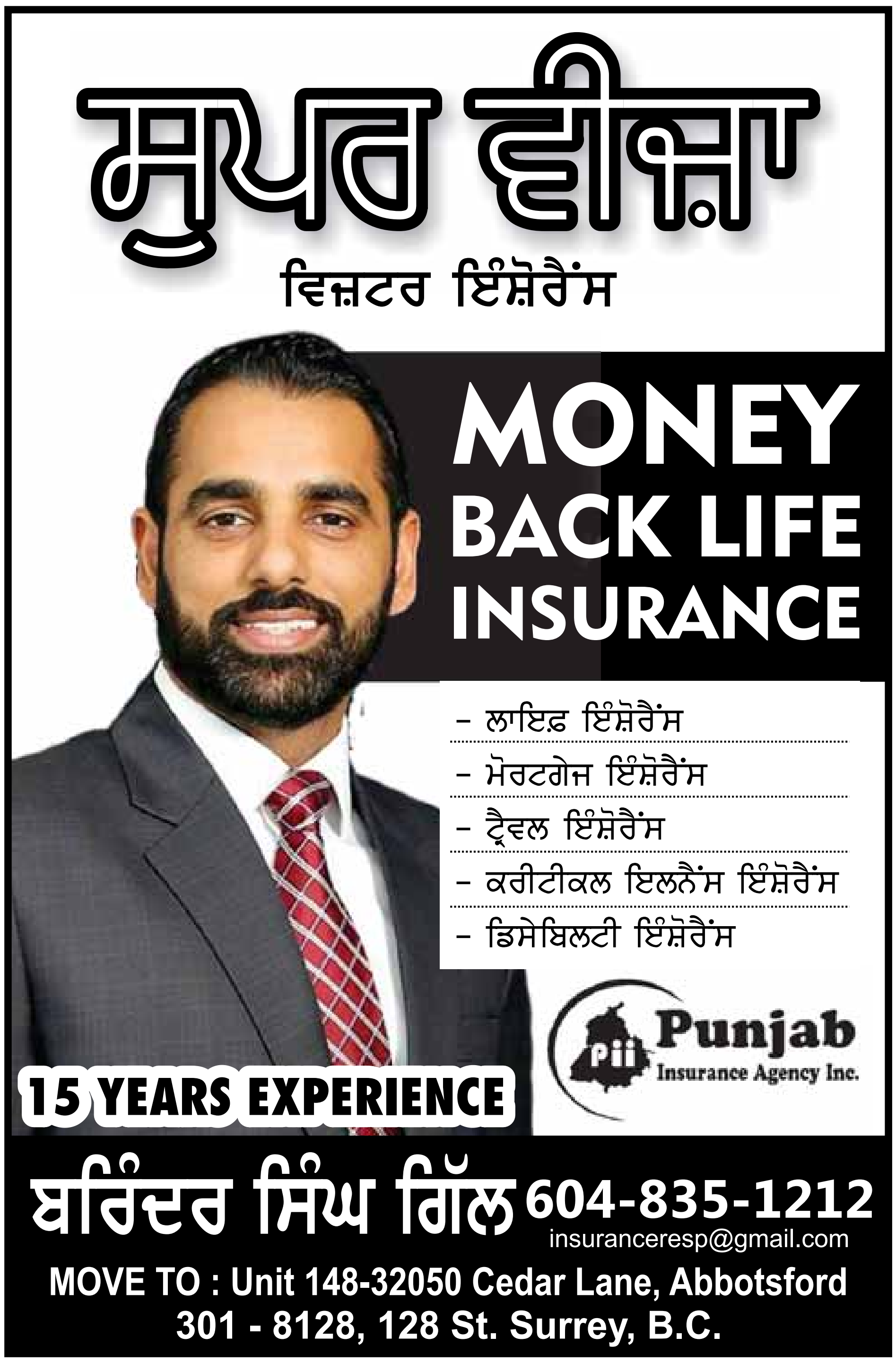

ਸਾਹ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਆਦਤਾਂ

ਇਹ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਫਲੂ ਅਤੇ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤੇ ਕੋਵਿਡ ਸ਼ਾਟ ਲਗਵਾਓ।

ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਾਧੂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਆਦਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

- ਖੰਘਦੇ ਅਤੇ ਛਿੱਕਦੇ ਸਮੇਂ ਮੂੰਹ ਢਕੋ।
- ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸੈਨੇਟਾਈਜ਼ ਕਰੋ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਤਾਂ ਘਰ ਰਹੋ।

ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੋ।

BRITISH COLUMBIA HealthyHabitsBC.ca

ਸਿੱਖ ਅਕੈਡਮੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 555ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਲਾਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ

ਸਿੱਖ ਅਕੈਡਮੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 555ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਲਾਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਲੋਅਰਮੇਨਲੈਂਡ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਵਰਗੀਏਂ ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ''ਸਿੱਖ ਅਕੈਡਮੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ'' ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਨਵੰਬਰ 2021-22 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਆਖਰੀਲੇ ਦਿਨ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੱਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਰੋਮਾਣਾ ਅਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਡਿਆਲ ਦੇ ਕੇ. ਜੀ.

ਅਤੇ ਗਰੇਡ ਪਹਿਲੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਡਿਆਲ ਅਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਤਬਲਾ ਟੀਚਰ) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹਾਰਮਨੀਅਮ ਤੰਤੀ ਸਾਜਾਂ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਤਬਲਾ ਵਾਦਨ ਕਰਕੇ ਬੜਾ ਹੀ ਸੁਰੀਲਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਿਆ। ਸਿੱਖ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੁੱਖੀ ਬੀਬੀ ਅਮਨ ਕੌਰ ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦੇ ਤੇ ਆਏ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਸ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਸ. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਗੁਰਸੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਮਿਸ ਬਲਜੀਤ ਔਲਖ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਗਮਜੋਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਦਕਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਮਾਪੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗਰੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਦੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਰਾ ਸਮਾਗਮ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡ ਗਿਆ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਬੰਧਤ ਫੋਟੋਆਂ ਵੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 4 'ਤੇ

ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਲਦ ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਐਲਾਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ : ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਸਾਧਨ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਕੋ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਆਮਦਨੀ 'ਤੇ 25 ਫੀਸਦੀ ਟੈਰੀਫ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।" ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਹ ਧਮਕੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਮਾਈਗਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਟੈਰਿਫ਼

ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਮਿਲਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਨਿਊਯਾਰਕ-ਵਰਮਾਂਟ ਸੀਮਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੈਕਸਿਕੋ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਮਾਈਗਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾ ਬਣਾਈਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁੱਦੇ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਾ ਥੋਪਣ।" This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. 'ਚ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ, ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਈਵੇ ਪੈਟਰੋਲਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਿਲੋਨਾ 'ਚ 545 ਗੱਡੀਆਂ ਅਗਰਸਿਵ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ਼ 225 ਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੌਰਪੋਰਲ ਮਾਈਕਲ ਮੈਕਲਾਫਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬੀ.ਸੀ. ਐਚ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਸਪੀਡ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਅਗਰਸਿਵ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ " ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ, ਮੌਸਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਡ੍ਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਰਫ਼ਤਾਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੋ ਗੱਡੀਆਂ ਤੈਅ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਤੀ ਨਾਲ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ 'ਤੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਲਈ ਇੰਪਾਉਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇੰਪਾਉਂਡ ਅਤੇ ਟੋਇੰਗ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਜੁਰਮਾਨਾ $368 ਤੋਂ $483 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਪੀਡਿੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਡ੍ਰਾਈਵਰ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕ੍ਰੈਸੈਂਟ ਬੀਚ ਨੇੜੇ ਡੁੱਬੀ ਕਿਸ਼ਤੀ, ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਫਾਇਰ ਸਰਵਿਸ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਰਾਤ ਕ੍ਰੈਸੈਂਟ ਬੀਚ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਸ਼ਤੀ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸ਼ਤੀ 'ਚ ਸਵਾਰ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਮਾਈਕ ਮੈਕਨਾਮਾਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਸਰੀ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਫਾਇਰ ਟੀਮ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ। ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਡੁੱਬਣ ਸਮੇਂ 911 'ਤੇ ਕਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦੋਵਾ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ।

ਰਾਹਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਮੈਕਨਾਮਾਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨ-ਰਾਹਤ-ਜੈਕੇਟ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਾਰਬਨ ਰੀਬੇਟ ਮਿਲਣੀ ਹੋਈ ਸ਼ੁਰੂ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫੈਡਰਲ ਕਾਰਬਨ ਰੀਬੇਟ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2019 ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਬਨ ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ $2.5 ਬਿਲੀਅਨ ਰਿਫੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਊਰਜਾ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਬਨ ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ 90 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਰੀਬੇਟ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹਰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੀਬੇਟ ਹੁਣ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਰੀਬੇਟ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਜਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਰੀਬੇਟ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਪਰ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਤਰੀ ਰੇਚੀ ਵਲਡੇਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਵਿੱਚ 10 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ $4,810 ਮਿਲੇਗਾ, ਮਿਸਿਸਾਗਾ ਵਿੱਚ 50 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ $20,050 ਮਿਲੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿੱਚ 200 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੱਧਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ $118,200 ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਰੀਬੇਟ ਉਹਨਾਂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਰਬਨ ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਹੀ ਕਾਰਬਨ ਪ੍ਰਾਈਸ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਅਤੇ ਫਲੀਟ ਵਾਹਨ ਲਈ ਗੈਸੋਲੀਨ 'ਤੇ।

ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੋ ਉੱਚ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਮਾਤਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਬਨ ਪ੍ਰਾਈਸ ਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਊਰਜਾ ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Guru Nanak's Free Kitchen
LOVE ALL, FEED ALL

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਕਰਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਸੇਵਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

778-895-1453, 604-771-7170

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਬਰਫੀਲੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਪਿਛਲੇ 50 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਸੈਲਾਨੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਿਲਿਆ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਫੀਲੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਪਿਛਲੇ 50 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਲਾ ਫਸਿਆ ਇੱਕ ਸੈਲਾਨੀ ਜਿਊਂਦਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮ ਬੇਨਾਸਟਿਕ, ਜੋ ਕਿ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਕੈਂਪਿੰਗ ਟ੍ਰਿਪ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ ਰਸਤਾ ਭਟਕਣ ਕਾਰਨ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਆਦਮੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਦੀ ਪਹਚਾਣ ਬੇਨਾਸਟਿਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। ਬੇਨਾਸਟਿਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਘਰ ਨਾ ਆਉਣ ਤੇ ਉਸਦੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਟ੍ਰਿਪ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ।

ਬੇਨਾਸਟਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ "ਕਈ ਦਿਨ" ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਨਦੀ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ 10 ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਉਹ ਰਿਡਫਰਨ ਝੀਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਆਦਮੀ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੋਜ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਟੀਮਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਬੇਨਾਸਟਿਕ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸੀ।

ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਨਾਸਟਿਕ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਤਾਪਮਾਪ -20 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਰਫ਼ ਪਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀ. ਪਾਰਕਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਕ ਉੱਤਰੀ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਥਾਨ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 50 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਤਾਈ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਤਟ ਲਈ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਬਰਫ਼ੀਲਾ ਤੂਫ਼ਾਨ ਸੂਬਾ ਵਿਆਪਕ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਲਿਆਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ 50 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰ ਤੱਕ 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੂਬੇ 'ਚ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੋਰ ਬਰਫ਼ ਪਏਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵੀਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਰਾਤ ਤੱਕ 25 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੋਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੁਲੇਟਿਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਉਸ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ "ਬੌਂਬ ਸਾਇਕਲੋਨ" ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਤੀ 170 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ 300,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਰਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਠੱਪ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਮਾਨ, ਬਿਜਲੀ ਬੈਕਅਪ, ਅਤੇ ਸੜਕ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਫਰਵਰੀ 18 ਨੂੰ, ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸਪੀਚ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਏਬੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਆਪਣੇ ਕੈਬੀਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ-ਚੁਣੇ ਡੋਨਲਡ ਟ੍ਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਏਬੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੈਬੀਨਿਟ ਮੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ "ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਇੱਕਠੇ ਰਹੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਲੱਭਾਂਗੇ,"

ਇਹ ਇਕੱਠ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ 13 ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਟ੍ਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਹਿਮਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਏਬੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਸੀ. ਦਾ ਬਜਟ 4 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗਰਮੀ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

NEWTON DENTURE CLINIC INC.
Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com
ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ
"Over 20 years experience as Denturist"
• ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
• ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
• ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
• ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।
BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

Gaba Tire
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
CAR DETAILING
Starting at
$100
Free Delivery in Surrey
» 185/65/15 All-season
» 195/65/15
» 205/55/16
» 205/60/16
» 235/45/18 4 Tire 499$ Free install + Tax
» 4 Tire 299$ Free install + Tax
» 33/15/20 4 Mud Tire 10 ply
» 35/12.50/20 4 Mud Tire 10 ply
» 999$ Free install+Tax
2 YEARS 50000 KM WARRANTY
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
CHILLIWACK
45877-HOCKING AVE
604-316-3643
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI :
ABBOTSFORD
31324 - 107
Peardonville Rd
604-897-3235
604-746-4222
www.gabaautodetailing.com

DHESI MEAT SHOP
SERVING THE COMMUNITY FOR OVER 16 YEARS.
FOR BEST & FRESH MEAT, VISIT US!
Tandoori Chicken, Lemon Chicken, Goat, Lamb & Pork Tandoori Fish, Shish-Kabab also Supply Fresh Cut Meat.
NOW SERVING IN 3 LOCATIONS
King George Blvd (Bear Creek) 106-13588-88 Avenue Surrey, BC V3W 3K8, 604-501-2277
Fleetwood Location : 104-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC V4N 0Y3, 604-593-5222
Sullivan Heights : #102 - 14330 - 64 Ave Surrey, BC, 604-503-2880

SIDHU BROTHERS
ACCOUNTING SERVICE LTD.
- PAYROLL - PERSONAL INCOME TAX - CORPORATE INCOME TAX - GST/HST/WCB
We Also Provide Service to get Transport Authority (NSC#, DOT#, MC#, Single State Registration)
WE SPECIALIZED IN
ACCOUNTING FOR TRANSPORT COMPANIES
Jarnail Singh Sidhu
Cell : 604-808-1148
jsidhu61@gmail.com
TEL : 604-502-9988 FAX : 604-501-9900
Address : 12633-67B Ave. Surrey, BC V3W 1G2

ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Canadian Punjab Times

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

- **Brar Bhagta Bhai Ka**
  604-751-1113
- **Karamjit Singh Buttar**
  Journalist
- **Simranjit Singh**
  Journalist
- **Dr. Puran Singh**
  Writer
- **Gora Sandhu Khurd**
  News Reporter (Punjab)
- **Paramjit Singh**
  Graphic Designer

Contact for Advertisement
604-338-7310

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The Canadian Punjab Times is not responsible or legally liable for any news, articles, advertisements or typing mistakes in the news or articles.

Canadian Punjab Times Inc.

(Punjabi Newspaper)

Website :
www.thepunjabtimes.ca

E-mail :
canadianpunjabtimes@gmail.com

Please Note:

The Publisher does not guaranty the interaction of any particular advertisement on a specified date, or at all advertiser, Further, the publisher does not accept liability for printing and advertisement beyond the amount for the space actually occupied by the portion of the advertisements in which error occurs The publisher reserves the right to cancel any contract on which space has not been used within 90 days of from the contract does. All advertising is subject the publishers approved contract must be completed within one year from the date of commencement. Printing of key numbers is not guaranteed.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੋਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਲੇਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

"ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਖਿੱਲਰੀ ਨਹੀਂ ਪਈ ਹੁੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਜਾਲੀਦਾਰ ਹਰਾ ਕੱਪੜਾ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਸਕਣ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਬੇਸਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਂ ਮਲਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਖਿਲਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਂ ਬਕਾਇਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਾਈਨ ਅਤੇ ਪੱਟੀ ਲਗਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਅੱਗੋਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।"

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਢੰਗ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਕਲਮੰਦੀ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦੀ, ਮੁਸ਼ਤੈਦੀ ਅਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਲਗਾਉਣ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ, ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ, ਪਾਰਕਾਂ, ਸੈਰਗਾਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ, ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਗਏ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿੰਨੀ ਸੂਝਬੂਝ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਇਸ ਲਈ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੱਜਲ ਖ਼ੁਆਰੀ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਖਾਧੀ ਜਾਂਦੀ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਨੈੱਟ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੱਬੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਕੋਈ ਖਰਾਬੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਸਾਰੀ ਸੜਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ। ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਟੋਏ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਟੋਏ ਪੁੱਟੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਨੈੱਟ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਦਾ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਰਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਰਾਹ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਫਾਸਲੇ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਢੱਕਣ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਬਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ, ਗੈਸ, ਨੈੱਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਰੰਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਬਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਲਾਇਨਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੰਗ ਇਸ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਹੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬੀ ਆਈ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਸਤਿਆਂ ਤੋਂ ਗੈਸ ਦੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੋਰਡ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਸਤੇ ਉੱਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੱਡੀ ਨਾ ਲੰਘਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਗੈਸ ਦੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਨੁਕਸ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਬਣਾਏ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਸਾਰੀ ਸੜਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਡੂੰਘੇ ਟੋਏ ਪੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਟੋਏ ਪੁੱਟੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਖਿੱਲਰੀ ਨਹੀਂ ਪਈ ਹੁੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਜਾਲੀਦਾਰ ਹਰਾ ਕੱਪੜਾ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਸਕਣ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਬੇਸਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਂ ਮਲਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਖਿਲਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਂ ਬਕਾਇਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਾਈਨ ਅਤੇ ਪੱਟੀ ਲਗਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਅੱਗੋਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਨਾ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਾਰਾਂ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸ ਪੈਣ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਝੱਟ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਨਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਟਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਹੀ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਜਾਂ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਨਾ ਕੋਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਪਰੇ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ਼ੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਈਮੇਲ: vijaykumarbehki@gmail.com

ਮਾਰਕ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਅਤੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਲਾਕਾਤ: ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੇ ਸੀਈਓ ਮਾਰਕ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਨਾਲ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਰ-ਏ-ਲਾਗੋ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਆਫ ਸਟਾਫ ਸਟੀਫਨ ਮਿਲਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਣ। ਮੀਡੀਆ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਾਰਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਿੱਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਏਜੰਡਾ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।" ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਤਣਾਅ ਭਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ 2021 ਵਿੱਚ ਯੂਐੱਸ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਣਾਅ ਰਿਹਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਕਸ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਸੁਧਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਜਿਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਆਗੂ, ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਸੰਗੀਨ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਰਮਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ’ਚ ਹਿੰਦੂ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ

ਢਾਕਾ : ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਹਿੰਦੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ‘ਸੰਮਿਲਿਤ ਸਨਾਤਨੀ ਜੋਤ’ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚਿਨਮਯ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ‘ਚਟਗਾਉਂ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਾਜ਼ੀ ਸ਼ਰੀਫੁਲ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 11.45 ਵਜੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ।’ ਹਿੰਦੂ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਮਿਲਣ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ’ਚ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਢਾਕਾ ਦੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਜਲਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਿਜ਼ਾਉਲ ਕਰੀਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਦਾਸ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ’ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ’ਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।’

ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

4 ਲੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਖਤਰੇ ’ਚ, ਬਾਰਡਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟ੍ਰੰਪ ਵਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ 'ਤੇ ਸਖਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਲੌਡੀਆ ਸ਼ਿਨਬਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਏਗਾ।

ਸ਼ਿਨਬਾਮ ਨੇ ਟ੍ਰੰਪ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਾਰਡਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸ਼ਿਨਬਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬਾਰਡਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਤਰੀ ਮਰਸੇਲੋ ਏਬਰਾੜ ਨੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੈਰ 'ਤੇ ਕੁਲਾੜੀ ਮਾਰਨ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 4 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁੜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਤਿੰਨ ਦੇਸ਼ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਗਭਗ 25% ਗੱਡੀਆਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਵਧਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 88% ਪਿਕ-ਅਪ ਟਰੱਕ ਵੀ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਟਰੰਪ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ 3,000 ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗਾਜ਼ਾ 'ਵਿਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 44,000 ਤੋਂ ਵਧੀ

ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ : ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਵਿਚਾਲੇ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 44,000 ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹਨ।

ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 17,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 44,056 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 104,268 ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਲਬੇ ਹੇਠ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ।

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਹਮਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 1,200 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਮਾਸ ਦੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੇ 250 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਵਿਚੋਂ ਕਰੀਬ 100 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚ ਬੰਧਕ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

Diamond
Sweets & Restaurant
3 LOCATIONS
» SURREY
#102-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC
604-593-5566
» LANGLEY
#102-7228 192 St. Langley, BC
604-372-4949
» DELTA
#160-8047 120St. Delta, BC
604-5917277
Specialised in all kinds of Indian Sweets & Foods
We do Catering for all Occasions
Open 7 days a Week
10:00am to 10:00pm

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
(lawnmower)
ਵਾਸ਼ਰ ਡਰਾਇਰ, ਮਿਕਸੀ,
ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ

REPAIR & SERVICES
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
604-773-7258 (ਸਰੀ)

ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰੂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸ

ਡਾਕਟਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫੁਲ

21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭਿਕ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੁਣ ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ, ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਹਰੇਕ 20 ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਹਿਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਵਾਸ ਰਿਪੋਰਟ 2024' ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਲ 2022 ਤੱਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲਗਭਗ 18 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1990, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੂਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਭਗ 3.5 ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ 'ਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਲਗਭਗ 2.7 ਅਤੇ 2.5 ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰੇਕ ਦਸ ਪਿਛੇ 9 ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਡੋ-ਅਮਰੀਕਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਸਮੂਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ।

ਕੋਵਿਡ-2019 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ, ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਮੌਕਿਆਂ, ਵਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਵਾਸ 'ਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ, ਜਾਤ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੇ ਵੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੈਕਲਾਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਨ, ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ ਕਾਰਨ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਤਸਕਰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰੂਟ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਮੰਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕਈ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਯੂ.ਐੱਸ. ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਤੱਕ ਲਗਭਗ 11 ਮਿਲੀਅਨ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਲਗਭਗ 7,25,000 ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਭਾਰਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਹਨ। ਯੂ.ਐੱਸ. ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2021-22 ਦੌਰਾਨ ਯੂ.ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ 63,927 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪੈਦਲ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2023 ਦਰਮਿਆਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ 'ਚ 96,917 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 2019 ਤੋਂ 2020 ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਔਸਤਨ 8000 ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 12,537 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 7.35 ਲੱਖ ਮੈਕਸੀਕਨ ਅਤੇ 2.16 ਲੱਖ ਹਾਂਡੂਰਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ।

> *"ਯੂ.ਐੱਸ. ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਤੱਕ ਲਗਭਗ 11 ਮਿਲੀਅਨ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਲਗਭਗ 7,25,000 ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਭਾਰਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਹਨ। ਯੂ.ਐੱਸ. ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2021-22 ਦੌਰਾਨ ਯੂ.ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ 63,927 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪੈਦਲ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2023 ਦਰਮਿਆਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ 'ਚ 96,917 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 2019 ਤੋਂ 2020 ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਔਸਤਨ 8000 ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 12,537 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।"*

ਅਸਾਧਾਰਨ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਰਹੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਮਦ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਸ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੀਤੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 'ਚ ਯੂ.ਐੱਸ.-ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਕਾਰਡ 2.4 ਮਿਲੀਅਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲਾਤੀਨੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ, ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ, ਐਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਅਤੇ ਹਾਂਡੂਰਸ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਲ 2022 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ, ਕਿਊਬਾ ਅਤੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇ ਬੋਲੀਵਾਰੀਅਨ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੈਤੀ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਰਾਇਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਯੂ.ਐਸ. ਅਤੇ ਸਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਲ ਸਲਵਾਡੋਰ 'ਚ ਚਾਰਟਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੇ ਇਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਖਾਲੀ ਵਾਪਸ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂਬੱਧੀ ਲੰਬੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਸਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਬੈਗ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੈਲਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰਟਰ ਯਾਤਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਐਲ ਸਲਵਾਡੋਰ 'ਚ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਰੂਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਯਾਤਰਾ ਪੈਕੇਜਾਂ ਲਈ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਹਵਾਈ-ਉਡਾਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਚ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਟਲਾਂ 'ਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਗੈਰਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਚਾਰਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਵਸੂਲ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਨਤੀਜਨ, ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੰਬਰ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ ਸੀ? ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਖ਼ਤ ਨੀਤੀ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਭਾਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਉਂਝ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

SINCE : 2007
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਾ 18 ਵਾਂ ਸਾਲ

24 ਘੰਟੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੋ
www.thepunjabtimes.ca
ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ
It's Time To Grow Your Business
Advertise with us...
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Contact : 604-338-7310

ਜਲਵਾਯੂ ਲਈ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਮਾਇਨੇ

ਲੇਖਕ : ਜਯਤੀ ਘੋਸ਼

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਬਾਕੂ (ਅਜਰਬਾਇਜਾਨ) ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਨਫੰਰਸ (ਸੀਓਪੀ29) ਉਪਰ ਸਿਆਹ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲੁੱਕ ਲੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਇੱਕ ਅਫ਼ਵਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਘਾੜਿਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਪਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਤੋਂ ਤਵੱਕੋ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਲ ਦੇ ਘਰੇਗੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਬੜੋਤਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਮਾਰਾ ਲਾਗੋ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਰੋਕਾਂ ਅਤੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ 1 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਚੰਦਾ ਦੇਣਗੇ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਈਪੀਏ ਲਈ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪਸੰਦ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਲੀ ਜ਼ੈਲਡਿਨ ਨੇ ਈਪੀਏ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ 'ਪੇਤਲਾ' ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਹਿਦ ਲੈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਆ ਕੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਆਮ ਹੀ ਤਵੱਕੋ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਗੇ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਵੀਅਰ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦਾ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਬਾਕੂ ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਇਸ ਸੰਧੀ ਤੋਂ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਇਡਨ, ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਜਰਮਨ ਚਾਂਸਲਰ ਓਲਫ ਸ਼ੋਲਜ਼ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਕਰ ਕੇ ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਮਿਜ਼ਾਜ ਹੋਰ ਵੀ ਢਿੱਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਧਰ, ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਕੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੌਸਮੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੀਬਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਸਕਰ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਕਰ ਕੇ ਤਪਸ਼ ਵਧਾਊ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਗਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਧੁੰਦਲੇ ਪੈਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਹਰਹਾਲ, ਇਸ ਦਾ ਹਰਗਿਜ਼ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਠੱਪ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਲੋ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮੁਨੱਸਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅੜਿੱਕਾ ਡਾਹੂ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਅਗਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਮਰਜ਼ੀ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਲਮੀ ਜਲਵਾਯੂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵਿੱਚ ਅਧਮਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਬੇਦਿਲੀ ਦੀ ਸਮਝ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

"ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਗਰੀਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜਾਂ ਖਪਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਵਿਆਉਣ ਯੋਗ ਊਰਜਾ ਦਾ ਪਸਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਿਤਿਨ ਸੇਠੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਮੁਤੱਲਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਆਰਥਿਕ ਲਾਹੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ, ਪਕੇਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਜ਼ਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ, ਜਲਵਾਯੂ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਨਾ ਲਏ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਬਿਪਤਾ ਦੇ ਅਨਾਦਿ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਗਰੀਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜਾਂ ਖਪਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਵਿਆਉਣ ਯੋਗ ਊਰਜਾ ਦਾ ਪਸਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਿਤਿਨ ਸੇਠੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਮੁਤੱਲਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਆਰਥਿਕ ਲਾਹੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ, ਪਕੇਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਜ਼ਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਗਤ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਜਲਵਾਯੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਨਹੀਂ ਵਧਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤਕਾਰੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਸਾਂ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਜੁਟਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਵੈ ਇੱਛੁਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਨੇ 'ਗਰੀਨ' ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਫੈਲਾਅ ਨਾਲੋਂ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਹੱਕਾਂ (ਿਨਟਇਲਲਇਚਟੁਓਲ ਫਰੋਪਇਰਟੇ ਗਹਟਸ) ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗਿਰਾਵਟ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ, ਅਨੁਕੂਲਣ ਸਮਰਥਨ, ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਸਬੰਧੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧੁੰਦਲੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਬੱਝਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤੀ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਬਹੁਤੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ (ਯੂਐੱਨਐਫਸੀਸੀਸੀ) ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ, ਪਰ ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ ਤੇ ਤੰਗਨਜ਼ਰ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਵੱਲੇ ਸੌਦਿਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਭੂ-ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਕਿ, ਪੈਰਿਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਲਵਾਯੂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਪੱਖ ਜੋ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਸ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਅਮਰੀਕਾ ਖੇਡ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲਾ ਨਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ।

ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪੱਖ-ਪੂਰਕਾਂ ਨਾਲ ਯੂਐਨਐਫਸੀਸੀਸੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸਾਈਮਨ ਸਟੀਲ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁਖੀ ਅੰਤੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖ਼ਤ ਲਿਖ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚਾ 'ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ', ਸਾਨੂੰ 'ਮਨੁੱਖਤਾ ਖਾਤਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਲਵਾਯੂ ਮੰਚ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।'' ਵੱਡੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਜੈਵਿਕ-ਈਂਧਨ ਦੇ ਲਾਬੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਤੋਂ ਸੌਦੇ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਮੰਚ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ''ਛੋਟੀਆਂ, ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਹੱਲ ਸੁਝਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਾਉਣ'' ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।''

ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਲਵਾਯੂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਰੋਸਾ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਰਥਪੂਰਣ ਟੀਚਿਆਂ 'ਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁਮਕਿਨ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਰੱਖ ਕੇ ਜਲਵਾਯੂ ਮਦਦ (ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ) ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ, ਜਲਵਾਯੂ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਨਾ ਲਏ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਬਿਪਤਾ ਦੇ ਅਨਾਦਿ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਭੁੱਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਏਗੀ- ਜਾਂ ਫੇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਤਿਆਗ ਦੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਆਲਮੀ ਜਨਤਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇ।

ਜੇ ਟਰੰਪ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਦਾ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਚੀ ਰਹੇਗੀ। ਚੀਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਊਰਜਾ ਲਈ ਉੱਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ 'ਸੌਦਾ' ਕਰਨ 'ਚ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ
ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਉ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ
ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ
ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012
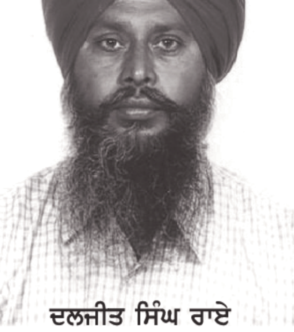
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

FAST COMPUTER REPAIR
New Web Designing
& Hosting Services

Onsite Service Available
Computer Repair & Upgrade
Spyware & Virus Removal
Same Day Service

Your Personal Tech, A Phone Call Away...
HARMEET SINGH
www.fastcomputerrepair.ca E-mail : harmeet@fastcomputerrepair.ca
778-928-4444

ਪੱਛਮੀ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ

ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਅਸਰ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

1990ਵਿਆਂ ਦੇ ਮੱਧ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਆਕਾਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਰੱਦੋਬਦਲ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ, ਗੁਜਰਾਤ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਿਹੇ ਸੂਬੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ (1991) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਦਮ ਤਹਿਤ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੀ-7 ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਗਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਦਕਾ ਭਾਰਤ ਵੱਡੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਘਰੇਲੂ ਬੱਚਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚੀ ਦਰ ਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਬੈਲਟ ਐਂਡ ਰੋਡ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ (ਬੀਆਰਆਈ) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਰੇਲ ਲਿੰਕ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਹੁਨਰਮੰਦ ਤੇ ਅਰਧ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 79 ਲੱਖ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 2023 ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 1.89 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖ਼ਪਤ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ (44.60 ਲੱਖ) ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਚਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਕਰੀਬੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 86.49 ਲੱਖ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ (4.96 ਲੱਖ), ਕੈਨੇਡਾ (16.89 ਲੱਖ), ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ (2.40 ਲੱਖ) ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ (17.64 ਲੱਖ) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂਏਈ), ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਓਮਾਨ, ਕੁਵੈਤ ਅਤੇ ਕਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 85.77 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਖਿੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦਾ 35 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਕਰੀਬੀ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਕੱਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ 23 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੀ 120 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਪਰਵਾਸੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (6.8 ਫ਼ੀਸਦੀ), ਕੈਨੇਡਾ (2.4 ਫ਼ੀਸਦੀ), ਆਸਟਰੇਲੀਆ (1.9 ਫ਼ੀਸਦੀ) ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ (ਇੱਕ ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪ ਸਣੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸਾ 42 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ 85 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਵਿਚਲਾ ਆਪਣਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਸੂਬਾਵਾਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਕੇਰਲਾ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਆਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਅਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਰਤਾਨੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਰਕਮ ਘਟਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯੂਏਈ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਭੇਜਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਹੁੰਦੇ ਪਰਵਾਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਿਰੋਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਨੂੰ ਵੀ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰਵਾਇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੰਨ 1991 ਵਿੱਚ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਵੀ ਭੇਜਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਇਸ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਕਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਮਲਟੀਪਲ-ਐਂਟਰੀ' ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ (ਪੀਆਰ) ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ (ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ) ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪੀਆਰ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁਣ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਪੀਆਰ ਲੈ ਸਕਣਗੇ, ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਹ ਹੁਨਰ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਮੇ ਨਾ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹੋਣ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖ਼ਲੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੀਆਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਣੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2023 ਵਿੱਚ) ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4.27 ਲੱਖ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1.47 ਲੱਖ (41 ਫ਼ੀਸਦੀ) ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਰਜ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਰਮਿਟ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡੇਢ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ 'ਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਚੋਣ ਨੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਵਾਪਸੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ 'ਅਮਰੀਕਾ ਫਸਟ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪੈਣੇ ਤੈਅ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਫ਼ੌਰੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਥੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਹੱਲ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਜਯੰਤੀ ਲਾਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਮੂਡੀਜ਼ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਾਖ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਐੱਸਐਂਡਪੀ ਗਲੋਬਲ ਰੇਟਿੰਗਜ਼ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੂਰਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਮੂਡੀਜ਼ ਤੇ ਐੱਸਐਂਡਪੀ ਗਲੋਬਲ ਰੇਟਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨੀਤੀਗਤ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਹੋਰ ਪੁਖ਼ਤਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਿਯੂਸ਼ ਗੋਇਲ ਨੇ ਇਕ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਰਬੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਅਰਥਚਾਰੇ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦਰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਆਰਬੀਆਈ ਗਵਰਨਰ ਸ਼ਕਤੀਕਾਂਤ ਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਜਬ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਸੁਚਾਰੂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਾਜਬ ਤਾਲਮੇਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਕੜਾ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬੀਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਥੋਕ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਵਧ ਕੇ 2.36 ਫ਼ੀਸਦੀ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 1.84 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ ਪਰਚੂਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਵੀ ਵਧ ਕੇ 6.21 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ 14 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਪੱਧਰ ਹੈ।

ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 5.49 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਆਲੂ ਤੇ ਪਿਆਜ਼ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਰਚੂਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਵੀ ਵਧ ਕੇ 10.87 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਦਕਿ ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਇਹ 9.24 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੇ ਅਗਸਤ 'ਚ 5.66 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਬਿਹਾਰ, ਓਡੀਸ਼ਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰਬੀਆਈ ਤੇ ਚੰਗੇ ਮੌਨਸੂਨ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਪੂਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਆਰਬੀਆਈ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਬੈਠਕਾਂ 'ਚ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੀ ਥਾਂ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰੈਪੋ ਰੇਟ 6.50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੇ ਬੈਂਕ ਰੇਟ 6.75 ਫ਼ੀਸਦੀ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਨਾਜ, ਦਾਲਾਂ ਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧੇਗਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਚਾਲੂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਅਨਾਜ ਬਰਾਮਦ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਆਦਿ ਉਪਾਅ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਭਾਰਤ 'ਚ ਜਲਦ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲੜੀ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਰਾਕ ਉਤਪਾਦਨ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖ਼ੁਰਾਕ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਕਾਰਗਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਮੀਦ ਕਰੀਏ ਕਿ ਪਰਚੂਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਥੋਕ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਦੇ ਵਧਣ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਣਨੀਤਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ

ਲੇਖਕ : ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਕੰਗਣੀਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਂਡ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਝੁਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੰਦੋਬਸਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਾਲੀਏ ਵਿਚ 20 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਖ਼ਰਚ ਨਾਲ ਲਾਏ ਖੂਹਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲਾਤਾਂ ਤੇ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਮਾਲੀਆ ਵਧਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਸਹਿ ਬੋਝ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਿਰਤੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੀ ਜਿਹੜਾ 20 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 9 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਜਥੇਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਕੇ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਡੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਡੀ.ਸੀ. ਨੇ 19 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦਫ਼ਾ 144 ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਬੰਦੋਬਸਤ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦਫ਼ਾ ਚੁਤਾਲੀ ਤੋੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਤੋਂ ਜਲੂਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ:

ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਸੌ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮੇਟੀ, ਕਿਸਾਨ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਬੀਬੀ ਰਘਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਜੋਸ਼ ਸੀ। ਜਥੇ ਨੇ ਦਾਤੀ-ਹਥੌੜੇ ਵਾਲੇ ਝੰਡੇ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ 'ਪਲੇ-ਕਾਰਡ' ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮਲਬਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਇਕ ਅਰਥੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜਲਾ ਕੇ ਯੂਨੀਅਨਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਲੂਸ ਭੰਡਾਰੀ ਪੁਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸਮੇਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ, "ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ।" ਜਲੂਸ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮੁਹੰਮਦ ਸੂਫੀ ਦੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਸਾਰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਬੇਰਹਿਮ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਸੌ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਲਾਠੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰ ਬੈਠ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਲੰਮੇ ਪੈ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਲਾਠੀਆਂ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲੱਗਣ। ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠ ਖਦੇੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੈਂਬਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ੂਨ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ, ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ ਸਮੇਤ 300 ਕਿਸਾਨ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਵਿਚ ਉੱਘੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਰੈਣ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ ਛੱਜਲਵੱਡੀ, ਭਾਈ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੌਰੰਗਾਬਾਦੀ, ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਆਦਿ ਆਗੂ ਸਨ। ਪੁਲੀਸ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਲੱਦ ਕੇ ਦੂਰ ਜੰਗਲ ਵੱਲ ਛੱਡ ਆਈ ਸੀ। 20 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਰਚਾ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੇ ਹਾਲਾਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਦੇ ਸੁੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। 23 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ 11 ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਮੋਰਚਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਤੋਂ 25 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਡੀ.ਸੀ. ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੋਰਚਾ 9 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਤੇ ਕੁੱਲ 1100 ਕਿਸਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰੀਆਂ ਸਨ।

22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ, ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ, ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਹੌਜ਼ਰੀ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਤੋਂ ਜਲੂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਮੰਡੀ ਕੇਸਰਗੰਜ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਜਲਸਾ ਕੀਤਾ। 28 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਹੋਈ ਭਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਜਿਹੜੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ, ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਗਏ ਕਿਸਾਨ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਸੁਆਮੀ ਸਹਿਜਾਨੰਦ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ. ਰੰਗਾ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਯੂਨੀਅਨਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕਹਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ 9-10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸਰ ਛੋਟੂ ਰਾਮ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡੀ.ਸੀ. ਨੇ 10 ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦਫ਼ਾ 144 ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਕਲਸੀਆ ਦੀ ਮੁਜਾਰਾ ਲਹਿਰ, ਚੜ੍ਹਿੱਕ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤੀ ਪਰਜਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਕਿਸਾਨੀ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਬਲ ਦੇ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਰੁਕਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?

ਲੇਖਕ : ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ
ਸੰਪਰਕ: 94171-48866

ਪੰਜ ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਏ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਜਨਰਲ ਐੱਸਐੱਫ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ- ਅਸੀਂ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਦਕ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਾ-ਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ- ਸਾਥੋਂ ਇਹ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖਿਓ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਵਸੀ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹਨ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ 2008 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਸਕਰਾਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੌਲਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੱਤਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਫੈਲਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਤਸਕਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਗੱਠਜੋੜ ਮੁੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ 213% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਧੱਬਾ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ। ਦੁਖਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖਿੱਦੋ ਖੂੰਡੀ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਲੋਕ ਦੂਜੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਜ ਭਾਗ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਕਸੂਰਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ 41% ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਔਸਤ ਖਰਚਾ 1300 ਰੁਪਏ ਹੈ। 12 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ਰਾਬ, 13.20 ਕਰੋੜ ਦਾ ਚਿੱਟਾ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 68 ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਚੂਮਰ ਨਿਕਲਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਸੁੱਖ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਭੀੜ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਰਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ

ਵਿੱਚ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਤੇ ਬਹੁਪਰਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਔਸਤਨ ਦੋ ਕਤਲ (ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ), 2 ਹਮਲੇ, 11 ਚੋਰੀ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ, ਹਰ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਗਵਾ ਹੋਣਾ, ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ, ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ, ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਝਪਟਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ, ਅੰਦਾਜ਼ਨ 19 ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨਾ, 16 ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ 15-16 ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਾਪੇ ਨਰਕ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਦੋਜ਼ਖ ਭਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ 2-3 ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਨਣ ਨਾਲ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

2017 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਫੜਿਆ। ਕਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਮਿਲੀ। ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ 28 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ 1.56 ਲੱਖ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਘਰੇ ਚਾਰ ਲਗਜ਼ਰੀ ਕਾਰਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਜੋ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵੇਲੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਦੋ ਤਸਕਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। 2022 ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ 1.65 ਕਰੋੜ ਬਣਦੀ ਸੀ ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ 4.49 ਕਰੋੜ ਦੀ ਬਣਾਈ ਗਈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਤੋਂ 105 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਰਾਜਸੀ ਛੱਤਰੀ ਹੇਠ ਉਹ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਕਾਲਾ ਧੰਦਾ ਕਰ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖਣਨ ਅਤੇ ਰੇਤ ਮਾਫੀਏ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿੱਢੀ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 10 ਟਿੱਪਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਲਈ ਸੀਆਈਏ ਥਾਣੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਇਕ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਵਿਧਾਇਕ ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਲਾਈਵ ਹੋ ਕੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਵੰਗਾਰਨ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰੋਂ ਆਏ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਰਾਜਸੀ ਦਖ਼ਲ ਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡਿਗਿਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਧੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਮਿਲੀ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਸਕਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਰਾਫ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਂਝ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪੁਲੀਸ ਟੀਮ ਨੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰ ਕੇ ਵਿਦਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਜਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਰੱਖਣ: ਯੇਹ ਦਬਦਬਾ, ਯੇਹ ਹਕੂਮਤ, ਯੇਹ ਨਸ਼ਾ-ਏ-ਦੌਲਤ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈਂ, ਘਰ ਬਦਲਤੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ।

ਪੰਜਾਬ ਅਵਾਸ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਮਸਲੇ

ਲੇਖਕ : ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸਮੀਕਰਨ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਭਾਵ, ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਵੱਸ ਗਏ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਆਬਾਦੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਚ-ਸਰਪੰਚ ਬਣ ਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਉੱਪਰ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

2011 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2021 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੇਵਲ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਹੀ ਹਨ; ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖੋਜ ਅਧਿਐਨ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਵੀ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੋਂ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ, ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ, ਕਦੋਂ ਆਏ, ਇਹ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਹਨ। ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਜੋ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੇਰਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਚੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ, ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਵਾਪਸ ਵਤਨ ਪਰਤ ਕੇ ਇੱਥੇ ਨੌਕਰੀ ਆਦਿ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਦੁਬਈ, ਇਟਲੀ ਤੇ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। 1970ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਤਬਦੀਲ ਹੋਇਆ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ ਵਾਸਤੇ ਯੂਪੀ, ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਸੀਜ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੁਝ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਗਦੇ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਅ ਬੁਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕੁਝ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜੋਗੇ ਘਰ ਵੀ ਬਣਾ ਲਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਲ-ਬੱਚੇ ਵੀ ਹੋਏ ਜਿਹੜੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੈਟਰਨ ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲ ਜਾਏ। ਪੀਆਰ ਹੋ ਜਾਏ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੋ ਸਾਲ ਬੇਸਮੈਂਟ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਆਪਣਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਘਰ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਵੀ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨਿਵਾਸੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਕਾਨੂੰਨਨ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹੀ ਨਾਗਰਿਕ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ 40-45 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਉੱਥੇ ਦੇ ਮੇਅਰ, ਐੱਮਐੱਲਏ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਮਾਣ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਕਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸੀਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉੱਜੜ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਏ ਹਾਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਸਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਵਿਡੰਬਨਾ ਇੱਥੇ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਵੱਡੇ ਰੁਤਬੇ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ, ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀ ਇੱਥੇ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ? ਮੁਹਾਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੁਆਲੇ ਬਣੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ 50-50 ਗਜ਼ ਦੇ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਰੜਕਦੇ ਹਨ? ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਆ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਉੱਜੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੌਜਵਾਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਿੱਛੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪੇ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਤੇ ਫਾਲਤੂ ਦਾ ਸਮਝਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਯੂਪੀ, ਬਿਹਾਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਜਾਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬੜੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਨਾਅਰੇ ਘੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ, 2016 ਤੋਂ 2021 ਤੱਕ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮਹਿਕਮੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 38% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ। 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 20.8 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਰਵਾਸੀ ਲੋਕ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਪੀ ਤੋਂ 6.5 ਲੱਖ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ 5.5 ਲੱਖ, ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ 3.5 ਲੱਖ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2.1 ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਸਨ। 70 ਹਜ਼ਾਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ 55 ਹਜ਼ਾਰ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ ਵੀ ਆਏ ਸਨ। 2011 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 2 ਕਰੋੜ 77 ਲੱਖ ਸੀ। ਇਉਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀ ਕੁਲ ਵਸੋਂ ਦਾ ਲਗਭਗ 7.5% ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯੂਪੀ, ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 3.6% ਸਨ। ਬਾਕੀ 92.5% ਆਬਾਦੀ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਦਹਾਕੇਵਾਰ ਵਾਧਾ 2001 ਵਿੱਚ 20.1% ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 2011 ਵਿੱਚ 13.9% ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਾਟੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਜਨਮ ਦਰ ਘਟਣਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਜ ਹੋਣ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜਨਣ ਸਮਰੱਥਾ ਦਰ (ਠੋਟਓਲ ਢਇਰਟਿਲਿਟ੍ਹ ਓਟਏ) ਦਾ ਉਲਟਾ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਜਨਮ ਦਰ ਘਟਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 1990ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ। ਆਬਾਦੀ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਘਟਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਏ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਿਤ ਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਬੰਗਲੌਰ, ਚੇਨਈ, ਨੋਇਡਾ ਵਰਗੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਲੋਕ ਆਉਣਗੇ। ਆਵਾਸ-ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ਤਰਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘਟਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ; ਬਾਹਰਲੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਜੇ ਇਹ ਹਾਲਤ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦਯੋਗ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮੱਧ 90ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਹੁਣ 16ਵੇਂ 17ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਹੋਇਆ ਜਿਹੜਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਕਟਾਈ ਵਾਸਤੇ ਸੀ। ਸੀਜ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਲੁਆਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਅਤੇ ਵਾਢੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ/ਕੰਬਾਈਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ/ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਬਟਾਲਾ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਲੰਧਰ, ਗੁਰਾਇਆ, ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਹੇ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ ਯੂਪੀ ਆਦਿ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲ ਪਲਾਇਨ ਕਰ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਘਟ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 27% ਤਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ; ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰ 22% ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘਟਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸਮੀਕਰਨ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆ ਕੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।

ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉੱਜੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੌਜਵਾਨ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਘਰ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਉੱਜੜਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੀਅਤ ਸਾਫ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਕਿੱਤਾ ਮੁਖੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਂਝ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪਰਵਾਸ ਨਿਯਮ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਰਵਾਸ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਾਸਤੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰਮਾਏ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

*ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਰਿਟਾ.), ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ,
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਰਵਾਨਗੀ

ਲੇਖਕ : ਬਚਨ ਬੇਦਿਲ, ਸੰਪਰਕ: 77175-45830

ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸੰਗਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੌਲਾ ਪਾਰਕ ਵਿਚਦੀ ਪੈਦਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ 'ਤੇ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਪਹੀਆਂ ਵਾਲੀ ਰੇਹੜੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਰੇਹੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਪਿੰਜਰਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕੁੱਤੀ ਬੰਦ ਸੀ ਤੇ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੁੱਤੀ ਦੇ ਦੋ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹੋਕਾ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅੱਜ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ। ਉਹ ਬੇਵੱਸ ਪਿੰਜਰੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਸ਼ੇਰਨੀ ਵਾਂਗ ਗੇੜੇ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਘੁਮਾਉਂਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨਾ ਵੇਚਣ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਬੇਵੱਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਪੀੜ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਾਹਕ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧੌਣ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਬੋਲ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਣ 'ਤੇ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਸੀ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਸੂਮ ਕਤੂਰੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁੱਛੀ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਰੱਬ ਦਾ ਬੰਦਾ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੁੱਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ''ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੁੱਤੀ ਮੈਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।'' ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਬੰਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੋਈਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰੱਬ ਨੇ ਇੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, ''ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਕਿਉਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?'' ਉਸ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖ ਦਿੱਤੀ। ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਬੋਲਿਆ, ''ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਉਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਫੇਰ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂਗੇ? ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਜਨਾਬ ਇਹ ਧੰਦਾ ਹੈ।'' ਉਹ ਰੱਬ ਦਾ ਬੰਦਾ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ, ''ਤੇਰਾ ਧੰਦਾ ਤੈਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕ। ਚੱਲ ਇਹ ਦੱਸ ਕੁੱਤੀ ਸਣੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਲੈਣਾ? ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਹਾਂ, ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕੋਠੀਆਂ ਨੇ 'ਕੱਠੀਆਂ। ਤਿੰਨੇ ਕੋਠੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੋਂ ਬਾਊਂਡਰੀ ਮਾਰੀ ਹੈ, ਅੰਦਰ ਵਿਹੜੇ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੱਖ ਲਵਾਂਗੇ, ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ। ਇਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਮਾਂ ਪੁੱਤ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕੱਠੇ ਤਾਂ ਰਹਿਣਗੇ। ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗਿਆ ਰਹੇਗਾ।'' ਮੈਂ ਉਸ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਦੀ ਤਾਈਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਵੀ। ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵੱਖਰੇ ਮੰਗ ਲਏ। ਮਾਂ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਉਸ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੁੱਛੇ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਰਾਣੋ ਹੈ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੁਸੀਂ ਰੱਖ ਲੈਣਾ। ਰਾਣੋ ਚਾਈਂ ਚਾਈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ।

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ
ਸੰਪਰਕ: 98158-08506

ਵਧ-ਫੈਲ ਰਿਹਾ

ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ

ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਘਰ ਚਲੇ ਜਾਉ, ਰਸੋਈ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਾਂਗ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵੀ ਡੱਬਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਰਸੋਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਬਜ਼ੀ-ਭਾਜੀ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ, ਉਥੇ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਆਮ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਲੰਮੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੂਗਰ ਤੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ, ਇਹ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬੁਖ਼ਾਰ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਜੀਅ ਕੱਚਾ ਹੋਣਾ, ਪੇਟ ਖਰਾਬ ਜਾਂ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ; ਮਤਲਬ, ਅਸੀਂ ਦਵਾਈਆਂ ਭਰੋਸੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰੂਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੇਟ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਦਰੱਖਤਾਂ, ਫਲਾਂ 'ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਦ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਲਈ ਦਰੱਖਤਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਰੱਖਤਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਹੇਠ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਦਵਾ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਖਤਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ, ਫਲਾਂ-ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਰਸ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਕਈ ਦਵਾਈਆਂ ਖ਼ੁਦ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਰਸਾਇਣ ਕਈ-ਕਈ ਤਜਰਬੇ ਕਰ ਕੇ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਮਨੁੱਖੀ ਪੀੜ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਹ ਕਦੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਮੱਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਬਣ ਗਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇੱਥੇ ਉਹ ਗੱਲ ਪਈ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਹਿਜ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਭੱਜ-ਨੱਠ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦੀ ਵਿਹਲ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਚੁਭਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਹਰ ਵਕਤ ਦੌੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਹੋਵੇ, ਦੋਸਤੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਕੂਨ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਅਸੀਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪਸਾਰ ਵਿਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਦਵਾਈਆਂ ਉਤੇ ਛਾਪੀ ਮਿਆਦੀ ਤਾਰੀਕ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਘੱਟ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਈ-ਪਈ ਦਵਾਈ ਆਪਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਿਚ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਵਾਈ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸੋਚੋ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਉਹੀ ਦਵਾਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਇਕਦਮ ਉਹੀ ਦਵਾਈ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਬਣ ਗਈ ਕਿ ਤਾਰੀਖ ਦੇਖ ਕੇ ਦਵਾਈ ਖਰੀਦਣੀ ਤੇ ਉਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰੱਦੀ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦੇਣੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੁਝ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਰੱਖ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਹੈ, ਕੈਮਿਸਟ ਤੋਂ ਪਰਚੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼। ਕੋਈ ਵੀ ਦਵਾਈ ਕੈਮਿਸਟ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਪਰਚੀ ਦਿਖਾਏ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਨੇਮ ਵੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖ- ਸੈਂਕੜੇ ਦਵਾਈਆਂ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਮੁਤਾਬਿਕ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਈ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਾਲ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਪਿੱਛੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੰਤਵ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੇਂਡੂ ਖਿੱਤੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਵਸਥਾ ਹਿੱਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਤੰਤਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਦਵਾਈਆਂ ਆਪ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਘਰੇ ਦਵਾਈਆਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਵਿਕਰੀ ਕਾਰਨ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਕਲੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਣੇ ਡਾਕਟਰ ਉਭਰ ਰਹੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਦਵਾਈ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਦੋ ਦਵਾਈਆਂ ਲਿਖਦਾ ਤਾਂ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਦਵਾਈਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਵਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੱਜ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈ ਪਰਚੀਆਂ ਉਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਚੀ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਤਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਤੇਜਾਬ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ, ਬੀ ਕੰਪੈਲਕਸ ਅਤੇ ਇਕ ਅੱਧੀ ਦਰਦ ਦੀ। ਪਰਚੀ ਵਿਚ ਜੋ ਖਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ। ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜਣੇ ਖਣੇ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਜਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਖਾਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਉਂਝ, ਮਰੀਜ਼ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਕਦਾਰ ਘੱਟ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਜਾਂ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦਵਾਈ ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਤੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿਨ ਤਕ ਖਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਆਮ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਰੇ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਦਾ ਅਸਰਹੀਣ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਰਮਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਨੂੰ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਤਰੀਕੇ ਸਿਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਲੈਂਦੇ-ਲੈਂਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਬੈਠੀਏ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਉਹ ਭੀੜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ; ਖਾਸਕਰ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਦਿੱਕਤ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਗੋਲੀਆਂ, ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਟੀਕੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਭਰਮ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਛੇਤੀ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੀਕਿਆਂ ਦੇ ਭਰਮ ਬਾਰੇ ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਕਾਢ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਖਾਧੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਪੇਟ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੇਟ ਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਸਚਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਮਰੀਜ਼ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਖਾ ਪੀ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਹੈ। ਫਿਰ ਟੀਕੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨਸ਼ਾ ਮਰੀਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਫੈਲ ਰਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੱਲ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਵਾ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਦਵਾਈ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ, ਕੈਮਿਸਟ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਵਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਆਮ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਮਹਿੰਗੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ। ਬਾਕੀ ਲੁਕ ਕੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗਰੀਬ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲੇਖਕ : ਰਣਜੀਤ ਲਹਿਰਾ, ਸੰਪਰਕ: 94175-88616

ਅਧੂਰਾ ਪੰਨਾ...

ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਦੇ ਬਾਬਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਹੋਰ ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਸਮੇਤ ਲੋਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਧਰਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਇੱਕ ਦੋ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਰਾ ਪੈੱਨ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਲਾਲ ਪੈੱਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਕੇ ਅਜੇ ਵੀ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਪਾਈ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਧਰਨੇ ਤੋਂ ਮੁੜਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਥੀ ਨਾਮਦੇਵ ਭੁਟਾਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਭਾਵੇਂ ਚੰਗੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਬੱਝਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੈਂ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾ ਰਿਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਹੀ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਨਾਮਦੇਵ ਨੇ ਕਿਹਾ- "ਤੂੰ ਨਾ ਲਿਖ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਮੈਂ ਲਿਖੂੰਗਾ।" ਖੁਦ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਜਿੰਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਕਹੀ, ਉਹਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਨਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰੈੱਸ ਬਿਆਨ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੀ ਅਕਸਰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਖੁਦ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਠੀਕ ਹੈ, ਤੂੰ ਹੀ ਲਿਖ।"

ਖੈਰ! ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਨਾਮਦੇਵ ਤਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਹੌਸਲੇ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪੇ ਰਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਸਾਲ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਮਈ 2021 ਵਿੱਚ ਨਾਮਦੇਵ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਮਾਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਲੰਮੀ ਤੇ ਭਾਵੁਕ ਵਾਰਤਾ ਯਾਦ ਆਈ। ਨਾਮਦੇਵ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਸੀ, ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਤੇ ਮੋਹ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਨਿੱਘ ਨਾਮਦੇਵ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਸੱਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਨਾਮਦੇਵ ਨੇ ਉਸ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚੋਂ ਰੇਤ ਵਾਂਗ ਕਿਰਨ ਅਤੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਉੱਜੜ-ਪੁੱਜੜ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਕਤ ਦੇ ਥਪੇੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਨਾਮਦੇਵ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਭੁਚਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਭੁਚਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਲ ਕੇ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੈੱਟ ਕਰ। ਮਾਤਾ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਨਾ।" ਮੈਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਫੜਿਆ, ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਇਆ, ਐਡਿਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਪਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਫੜਨ ਲੱਗੇ ਮੈਨੂੰ ਖਾਸਾ ਮੱਥਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾਮਦੇਵ ਨੇ ਇੰਨਾ ਚੰਗਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ ਸਿਰਲੇਖ: 'ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਿਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸਾਰ ਕੇ ਤੁਰ ਗਈ ਪੂਹਲੇ ਵਾਲੀ ਬੇਬੇ'। ਉਹਦੀ ਲਿਖੀ ਇਸ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਲਾਈਕ, ਕੁਮੈਂਟ ਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਮਿਲੇ ਕਿ ਇਹ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲਿਖਤ ਬਣ ਗਈ। ਇਹੋ ਲਿਖਤ ਹੁਣ ਨਾਮਦੇਵ ਨੂੰ ਕਲਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿ 'ਲੇਖ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ', ਜਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ 'ਆਹ ਲੈ ਜਾ ਯਾਰ, ਦੇਖ ਲੈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਇਹਦਾ', ਹੋਰ ਹੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਦਿਲ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦੌਰਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਜੇ ਸਾਡਾ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਥੀ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਗੱਡੀ ਭਜਾ ਕੇ, ਸਿੱਧਾ ਰਾਹ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਇਆ ਮਹਿਲਾਂ ਚੌਕ ਹੋ ਕੇ 35 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਸੰਗਰੂਰ ਹਸਪਤਾਲ ਮੂਹਰੇ ਨਾ ਲਿਜਾ ਖੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਨਾਮਦੇਵ ਉਸ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਚ ਸਕਣਾ। ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਝਟਕੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਗਿਆ ਤੇ ਮੁੜ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਪਰ ਲੇਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਅਜੇ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘੇ ਸਨ ਕਿ 6 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਉਹਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਮੁੜ ਭਿਆਨਕ ਦੌਰਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਹ ਸਦਾ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਵਿੱਛੜ ਗਿਆ।

ਨਾਮਦੇਵ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ/ਤਬਕਾਤੀ/ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਲਾਹੀਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਉਹਦੀ ਬਚਨਬੱਧਤਾ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਜਾਵੇ।

ਉਹਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਬਾਬਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਮਾਹੌਲ ਕੁਝ ਆਮ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਲੇਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਜਸਵੰਤ ਕਹਿੰਦੀ, "ਲਿਖਣ ਤਾਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ, ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਸੀ ਕੁਝ ਪਰ ਕੀ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਲਿਖਿਆ, ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਉਹਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਹੋਇਆ ਪਿਆ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿੱਥੇ ਕੀ ਐ।"

ਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਨਾਮਦੇਵ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਾਪੀਆਂ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਫਰੋਲੇ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਪੰਨਾ ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਲੱਭਿਆ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਅਧੂਰਾ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਨਾ ਕੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਹੀ ਅਧੂਰਾ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਸੁਣੇ। ਖ਼ੈਰ! ਉਹਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅੰਗ ਸੰਗ ਨੇ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਹ ਅਧੂਰਾ ਪੰਨਾ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਲੱਭ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੀਮਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਧੂਰਾ ਪੰਨਾ ਅਧੂਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ

" ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਵੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੁਖੇ,ਤਿਹਾਏ,ਡਰਪੋਕ ਤੇ ਆਮ ਜਿਹਾ ਮਰਾਸੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਕਪਟ,ਸੂਰਮਾ,ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਲੜਣ ਵਾਲਾ,ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਝੱਲਣ ਵਾਲਾ,ਰਾਗ ਵਿੱਦਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੀਨ,ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ,ਨਿਰਭੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਾਥੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਦੁੱਖ ਤੇ ਆਈ ਔਕੜ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਇਸ ਸਾਥੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ :-

"ਇਕ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪ , ਦੂਜਾ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ।"

ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਵੱਡੇ ਸਨ।ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਖੇ ਸੰਨ 1459ਈ: ਨੂੰ ਹੋਇਆ।ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਪਾਵਨ ਨਾਂ 'ਦਾਨਾ' ਸੀ ।'ਮਰਦਾਨਾ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਖ਼ਿਤਾਬ ਸੀ।ਭਾਈ ਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਭਾਈ ਬਦਰੇ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਈ ਲੱਖੋ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਰਾਗ ਵਿੱਦਿਆ ਪੁਰਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ।ਸੁਰੀਲਾ ਗਲਾ ਰਬ ਦੀ ਦੇਣ ਸੀ ਤੇ ਰਾਗ-ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸੂਝ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ।ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਤਾਨਸੇਨ ਦੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਦਾਸ ਜੀ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਸਨ।ਦਰਅਸਲ ਉਦੋਂ ਆਮ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਿਰਾਸੀ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਗਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਜਾਂ ਉਚੇਰਾ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਦਿਆ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਜਾਂ ਉਸਤਾਦ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈਣੀ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਸੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਅਤੇ ਰਜਾਦਾ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ। ਰਬਾਬੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਇਨ ਨਾਲ ਬੜਾ ਰੰਗ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰਬਾਬ ਲੈ ਕੇ ਦਿਤੀ ਸੀ।ਰਬਾਬ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਬ ਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਸੂਫੀ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਉਪਜ ਦਾ ਫਲ ਹੈ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਰਬਾਬ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਰਾਵਣ ਵੀਣਾ ਹੈ। ਰਬਾਬ ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ ਹੈ। "

ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਅਨੁਸਾਰ : ਲਖੋ ਕੇ ਉਦਰ ਤੋਂ ਬਦਰੇ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਸੰਮਤ 1516 (1459 ਈਸਵੀ) ਵਿੱਚ ਤਲਵੰਡੀ ਜਨਮਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਹੋਕੇ ਭਾਈ ਪਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਦੇਸ ਦੇਸ਼ੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜਿਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ । ਇਸਦਾ ਦੇਹਾਂਤ 13 ਮੱਘਰ ਸੰਮਤ 1595 (1538 ਈ:)

ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੁਰਮ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕੁਰਮ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਸਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਹੱਥੀਂ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਰਬਾਬ ਵਜਾਉਣ ਕਰਕੇ ਰਬਾਬੀ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਲੋਕ ਹਨ।

ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਵਾਲੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪੁਰਬ ਆਰਧ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ) ਕਿਰਤ ਕਵੀ ਚੂੜਾਮਣਿ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਇਹ ਪੁਸਤਕਾ ਨਿਰੋਲ ਸਨਾਤਨੀ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਾਥੀ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਕਲ ਤੋ ਖਾਲੀ ਰਿਹਾ । ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੁੱਖੜ ਅਤੇ ਬੇਅਕਲਾ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 329 ਤੇ ਬਾਲਾ ਸੰਧੂ ਨੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 703 ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ " ਮੈ (ਬਾਲੇ ਨੇ) ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ :- ਇਸ ਨੇ (ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ) ਡੂੰਮਾ ਵਾਲੀ ਆਦਤ ਨਹੀ ਛੱਡੀ ਆਪਣੀਂ ਅੱਖੀਂ ਇਤਨੀ ਮਹਿਮਾ ਵਾਖ ਕੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀ ਰਹਿੰਦਾ " ਇਉਂ ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਭੀ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ (ਪ੍ਰਾਰ ਫੇਰੀਆਂ) ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਤੋ ਸਾਰੇ ਤਜਰਬੇ ਕਰਵਾਏ । ਇੱਕ ਇਸਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਭੇਡੂ ਤਕ ਭੀ ਬਣਿਆ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ । ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਭੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਾਥੀ ਸੀ । ਪੰਚਮ ਪਾਤਸਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦ ਗੁਰਬਾਣੀ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ :-

ਮੈ ਮੂਰਖ ਕੀ ਕੇਤਕ ਬਾਤ ਹੈ ਕੋਟਿ ਪਰਾਧੀ ਤਰਿਆ ਰੇ ॥
ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਸੁਣਿਆ ਪੇਖਿਆ
ਸੇ ਫਿਰਿ ਗਰਭਾਸ ਨਾ ਪਰਿਆ ਰੇ ॥ (612)

ਜਿਵੇਂ ਰੇਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਣੀ ਦੂਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੇ ਏਵੇਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋ ਭੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਗੱਲ ਲੱਭ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜ ਦਾ ਅੰਤਮ ਵਾਰਤਾਲਾਪ । ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਸਨ । ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਆਭਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ । ਭਾਈ ਜੀ । ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਖੱਤਰੀ ਦੀ ਨੂੰ ਜ਼ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਵੈਸ਼ ਦੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸੂਦਰਾਂ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦ ਹੈ । ਹੁਣ ਤੂੰ ਦੱਸ । ਤੇਰੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਏ । ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ :-

ਮ : 1
ਇੱਕ ਦਝਹਿ ਇਕ ਦਬੀਅਹਿ ਇਕਨਾ ਕੁਤੇ ਖਾਹਿ ॥
ਇਕਿ ਪਾਣ ਵਿਚਿ ਉਸਟੀਅਹਿ ਇਕਿ ਭੀ ਫਿਰਿ ਹਸਣਿ ਪਾਹਿ ॥
ਨਾਨਕ ਏਵ ਨਾ ਜਾਪਈ ਕਿਥੇ ਜਾਇ ਸਮਾਹਿ ॥ (648)

ਭਾਵ :- ਕੋਈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧੀ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਜਲਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ । ਕੋਈ ਦੱਬ ਦੇਂਦਾ ਹੈ । ਕੋਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਪਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ । ਕੋਈ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ । ਪਾਰਸੀ ਲੋਕ ਇੱਕ ਉੱਚਾ ਚਬੂਤਰਾ ਬਣਾ ਕੇ (ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਹਸਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਉਪਰ ਰੱਖ ਦੇਂਦਾ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਇੱਲਾ ਆਦਿ ਖਾ ਸਕਣ ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕਿਹਾ । ਜੇ ਤੂੰ ਕਹੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਕੇ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਮਟੀ ਬਣਾ ਦੇਈਏ ? ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ । ਗੁਰੂ ਜੀ । ਮੈਨੂੰ ਮਾਸ ਦੀ ਮਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਕਿਉਂ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਮਟੀ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ? ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ । ਭਾਈ ਜੀ ।ਤੁਸੀਂ ਅਸਲ ਬ੍ਰਾਹਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ । ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ । ਤੁਸੀ ਬ੍ਰਾਹਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ । ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ । ਹੁਣ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ।ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚੋ ਸ਼ਬਦ 'ਬਹੁਤਾ' ਹਟਾ ਦੇਵੋ । ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨਾ ਕਿਹਾ । ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿੱਤ ਆਇਆ ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੇਰਾ ਚਿੱਤ ਆਇਆ ਮੈਂ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ! ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :-

ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਹੈ
ਏਕੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਚਲਾਏ ॥ (444)

ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਲਮ ਤੇ ਕਬਜਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ । ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਪਰਨ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼ਲੋਕ ਹੀ ਦਸੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਭੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰਚੇ ਦਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਰਚਿਤ ਨਹੀ ਹਨ ਫਿਰ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀ ਆਉਂਦੇ । ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ 6 ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ 15 ਭਗਤ 11 ਭੱਟ ਅਤੇ 3 ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ 35 ਬਣਦੇ ਹਨ । ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ਬਦ ' ਸ਼ਬਦ' ਥਾਲ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਸਤੂ ਪਈਓ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਰੂਪੀ ਥਾਲ 36 ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪੀ 36 ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਭੋਜਨ ਪਰੋਸਿਆ ਪਿਆ ਹੈ । ਫਿਰ ਉਹ 35 ਨੂੰ 36 ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਵੇ ਟਾਇਰ ਦੀ ਤਰਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੀ ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬਰਦਾਸਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ । ਇਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਇੱਕ ਕਰੇਲਾ ਦੂਜਾ ਨਿੰਮ ਚੜਿਆ ਹੈ । ਇੱਕ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨੀਚ ਮਰਾਸੀ ਡੂੰਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ । ਦੂਜਾ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ । ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦੁਸਮਣ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਹੈ । ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਵੋ । ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ ਆਪਣੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਠੀਕ ਵੀਜੇ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਟਿਕਟਾਂ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਭੀ ਬੈਠ ਗਏ । ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੱਡੀ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ । ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇਸੁਆਗਤ ਲਈ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਲਈ ਖੜੇ ਸਨ । ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਟ੍ਰਸਟ ਵਲੋਂ ਸੁਆਗਤੀ ਟੀਮ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 553 ਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੇਠ ਅੰਕਤ ਹਿਵੇਂ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਬਿਹਾਗੜੇ ਦੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 21 ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ । ਪਹਿਲੇ 6 ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹਨ । ਸਤਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋਕ ਅਤੇ ਪਉੜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹੈ । ਅਠਵਾਂ ਨੌਵਾਂ ਤੇ ਦਸਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਤ ਜੀ ਦੇ ਹਨ । ਗਿਆਰਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋ ਤੇ ਪਉੜੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹੈ ।

ਬਾਹਰਵਾਂ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਲੋਕ ਮ: , ਮ: , ਪਉੜੀ । ਇਵੇਂ ਹੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਲੋਕ ਮਰਦਾਨਾ ਪਹਿਲਾ , ਮਰਦਾਨਾ ਪਹਲਾ , ਪਉੜੀ ਹੈ। ਤੇਰਹਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਚੌਧਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੈ । ਅਗਲੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹਨ । ਸਤਰਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋਕ ਤੇ ਪਉੜੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹਨ । ਅਗਲੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ 18/19 ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹਨ । ਵੀਹਵਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੈ ਇੱਕੀਵਾਂ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਧ ਹਨ । ਇਹ ਬਿਊਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੋ ਸ਼ਲੋਕ । ਬਾਕੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੇਠ ਹੈ । ਇਹ ਹੈ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕੁ ਮਰਦਾਨਾ 1 ॥
ਕਲਿ ਕਲਵਾਲੀ ਕਾਮੁ ਮਦੁ ਮਨੂਆ ਪੀਵਣਹਾਰੁ ॥
ਕਰੋਧ ਕਟੋਰੀ ਮੋਹਿ ਭਰੀ ਪੀਲਾਵਾ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥
ਮਜਲਸ ਕੂੜੇ ਲਬ ਕੀ ਪੀ ਪੀ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥
ਕਰਣੀ ਲਾਹਣਿ ਸਤੁ ਗੁੜੁ ਸਚੁ ਸਰਾ ਕਰਿ ਸਾਰੁ ॥
ਗੁਣ ਮੰਡੇ ਕਰਿ ਸੀਲੁ ਘਿਉ ਸਰਮੁ ਮਾਸੁ ਆਹਾਰੁ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਨਾਨਕਾ ਖਾਧੈ ਜਾਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥1॥
ਮਰਦਾਨਾ 1 ॥
ਕਾਇਆ ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ ਮਜਲਸ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਧਾਤੁ ॥
ਮਨਸਾ ਕਟੋਰੀ ਕੂੜਿ ਭਰੀ ਪੀਲਾਏ ਜਮਕਾਲੁ ॥
ਇਤੁ ਮਦਿ ਪੀਤੈ ਨਾਨਕਾ ਬਹੁਤੇ ਖਟੀਅਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥
ਗਿਆਨ ਗੁੜੁ ਸਾਲਾਹ ਮੰਡੇ ਭਉ ਮਾਸੁ ਆਹਾਰੁ ॥
ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਭੋਜਨੁ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ॥ 2 ॥
ਕਾਯਾਂ ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਸ ਕੀ ਧਾਰ ॥
ਸਤਸੰਗਤ ਸਿਉ ਮੇਲਾਪੁ ਹੋਇ ਲਿਵ ਕਟੋਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੀ
ਪੀ ਪੀ ਕਟਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥ 3 ॥
ਪਉੜੀ ॥
ਆਪੇ ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਵਾ ਆਪੇ ਖਟ ਦਰਸਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥
ਆਪੇ ਸਿਵ ਸੰਕਰ ਮਹੇਸਾ ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥
ਆਪੇ ਜੋਗੀ ਆਪੇ ਭੋਗੀ ਆਪੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਫਿਰੈ ਬਿਬਾਣੀ ॥
ਆਪੈ ਨਾਲਿ ਗੋਸਟਿ ਆਪਿ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪੇ ਸੁਘੜੁ ਸਰੂਪੁ ਸਿਆਣੀ ॥
ਆਪਣਾ ਚੋਜੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਆਪੇ ਆਪੇ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਹਿ ਜਾਣੀ ॥ 12 ॥

ਇੱਥੇ ਸ਼ਬਦ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ।

ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਗਿਆਸਪੁਰਾ
ਫੋਨ ਨੰਬਰ 9914701469

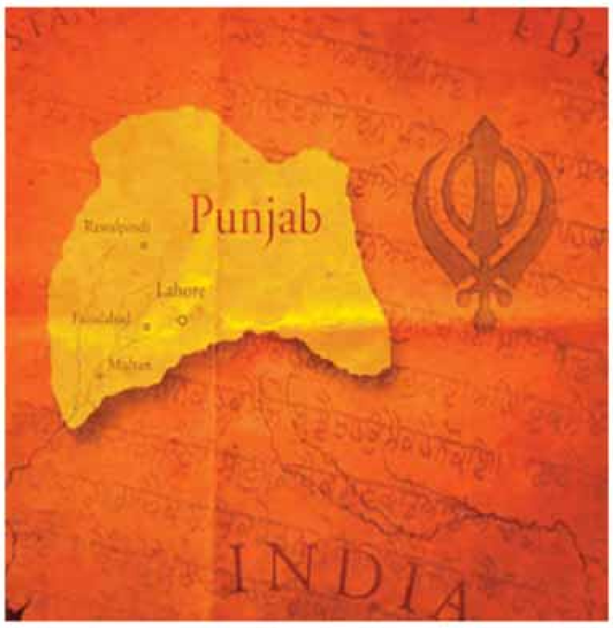

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਲੇਖਕ : ਗਿ: ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੇ ਮਰਹੱਟੇ ਸੱਦ ਲਏ

ਗਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾਸੈਨਾਪਤੀ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੇਵਲ ਕਾਠ ਦੀ ਪੁਤਲੀ ਸੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੀ ਆਪਸਵਿਚ ਬੜੀ ਲਗਦੀ ਸੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਮਰਹੱਟੇ ਸੱਦ ਲਏ। ਟਾਕਰੇ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਰੁਹੇਲਾ ਦਿੱਲੀ 'ਚੋਂ ਨੱਸਕੇ ਨਜੀਬਗੜ੍ਹ ਜਾ ਵੜਿਆ। ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੇ ਆਸਰੇ !ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਤੇ ਮਰਹੱਟੇ

ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਏਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨੇ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਆਪ ਚਲਦੇ ਆਓ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੜੀ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰੋ, ਉਸ ਦਿਨ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੰਢ ਲਏ''। ਵਜ਼ੀਰ ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮਰਹੱਟੇ ਜਰਨੈਲ ਰਘੁਨਾਥਰਾਉ ਤੇ ਮਲਹਾਰਰਾਉ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਅਫ਼ਗਾਨਾਂ ਦਾ ਕਿਲਾ ਕੁੰਜਪੁਰਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਖ਼ਾਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸਰਹਿੰਦ ਓਦੋਂ ਕਿਲਾ ਸੁਨਾਮ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਕੇ ਉਹਨੇ 12 ਜਨਵਰੀ, 1758 ਈ: ਨੂੰ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੁਲਾ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਆਪ ਵਾਪਸ ਸਰਹਿੰਦ ਆ ਗਿਆ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਰਹੱਟਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਪੁੱਜੀਆਂ। ਓਥੇ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਵੀ-ਸਣੇ ਸਿੱਖਾਂ-ਉਹਨਾਂਨੂੰ ਜਾ ਮਿਲਿਆ। ਮਰਹੱਟਾ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਲੱਖ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੀ। ਦੁਰਾਨੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਕਿਲਾ ਬੰਦ ਹੋ ਬੈਠਾ। ਬਾਹਰੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਕਰ ਕੇ ਉਹਦੀ ਜਾਨ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਆਸ ਕੋਈ ਨਾ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਖ਼ਾਂ ਤੇ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਖ਼ਾਂ ਕਿਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਨੱਸ ਤੁਰੇ, ਪਰ ਮਾੜੇ ਭਾਗਾਂ ਮਰਹੱਟਿਆ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆ ਗਏ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕੈਦ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਰੱਜ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਲੁੱਟੀ।

ਸਰਹਿੰਦ ਲੁੱਟੀ ਗਈ

ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਲੁੱਟ ਦਾਮਾਲ ਵਧੇਰੇ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਏਸ ਗੱਲੋਂ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾ ਲਈ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੰਘ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੂਚ ਕਰਕੇ ਮਾਝੇ ਨੂੰ ਆ ਗਏ।

ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਦਾ ਸੂਭਾ

ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਨੂੰ (ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਦੇ ਮਾਤਹਿਤ) ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਹਾਕਮ ਬਣਾਕੇ ਮਰਹੱਟੇ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲਵਧੇ। ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਦਾ ਨਾਇਬ ਹੀ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਫੇਰ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਰਹੱਟੇ ਤੇ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਕੁਛ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਉਹਨੇ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਨੂੰ ਨਜੀਬਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜਾ ਘੇਰਿਆ।

ਕਿਸ਼ਤ - 51

ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾ ਲਾਹੌਰੋਂ ਭੱਜ ਨਿਕਲੋ

ਮਰਹੱਟੇ ਸਤਲੁਜ ਟੱਪੇ, ਤਾਂ ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਲਾਹੌਰ ਖ਼ਾਲੀ ਕਰਕੇ ਕਾਬਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਮਾਨ ਲੱਦ ਕੇ ਸ਼ਾਹਦਰੇ ਜਾ ਬੈਠੇ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਟਾਕਰੇ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਲਿਆ।

ਮਰਹੱਟੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ

ਮੁਰਾਦ ਬੇਗਮ ਤੇ ਖ਼ਵਾਜਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਆਏ। ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਛੇਤੀ ਨੱਸੇ। ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਆਪ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਨੱਸੇ ਤੋਂ ਮਗਰ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਮੀਰ ਹਾਜ਼ਰ ਖ਼ਾਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਦੁਰਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਲਾ ਲਈ।

ਹਾਜ਼ਰ ਖ਼ਾਂ ਕੈਦ

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖ਼ਵਾਜਾ ਮਿਰਜ਼ਾ 'ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਮੀਰ ਹਾਜ਼ਰ ਖ਼ਾਂ ਸਣੇ ਫ਼ੌਜ ਫੜ ਲਿਆ।ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਮਦਦ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਘੇਰਿਆ। ਮਰਹੱਟੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਸਨ।

ਝਨਾਂ ਕੰਢੇ ਲੜਾਈ

ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਤਾਂ ਰਾਤ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਨੱਸ ਗਏ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਏਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੁਰਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਕਤਲ ਹੋਏ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕੈਦੀ ਬਣਾ ਲਏ ਗਏ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਮੱਲ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਲਤਾਨ ਤਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਜਾ ਪੁੱਜੀਆਂ। ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿੱਧਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਮੁਲਤਾਨ, ਲਾਹੌਰ ਏਥੋਂ ਕੁਛ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਆਏ, ਤੇ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਦਾ ਪੂਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰੋਵਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਇਆ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ

ਤੇ ਸਰਹਿੰਦ 75 ਲੱਖ ਸਾਲਾਨਾ ਬਦਲੇ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਵਾਬ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਪੰਜ ਜੂਨ, 1758 ਈ: ਨੂੰ ਮਰਹੱਟੇ ਜਰਨੈਲ ਵਾਪਸ ਥਾਨੇਸਰ ਆ ਗਏ। ਏਸ ਗੜਬੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣਿਆਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਕੱਚੇ ਕਿਲੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਕਿ ਹੁਣ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣੀ ਪਏਗੀ।

• ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਆਲਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋ.)

ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ (1621-1675) ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਲੀਦਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਦਾਸ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1675 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਅਦਬ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੁਗ਼ਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਪਿਛਲੇ ਅਸਲ ਤੇ ਉਚੇਚੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤਕ ਸਹੀ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਤੋਂ ਘੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਆਲਮੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨਾਲ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਿਛਲੇ ਉੱਚ ਮਾਨਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਨਜ਼ਰੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਪਹੁੰਚ। ਪਹਿਲੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਪਨਪਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਆਪਣੀ ਕੌਮ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਠੋਕੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੱਦ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੋਚ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੁਭਾਵਿਕ ਪਹੁੰਚ ਤਹਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮੇ ਦੇ। ਇਸ ਸੋਚ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਕੌਮ, ਲਿੰਗ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਇਸੇ ਅੰਤਰੀਵੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਬਖ਼ਸ਼ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ (ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ) ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗਣ ਆਏ ਸਨ। ਉਹ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੁਤਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਾ ਬਣ ਕੇ ਅਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੋਢੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਲੰਗਰ, ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੂਤਛਾਤ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਭੰਡਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਡਟਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਕੌਮ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨੈਤਿਕ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਜਿਸ ਨੈਤਿਕ-ਰੂਹਾਨੀ ਬੁਲੰਦੀ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਲਾਮਿਸਾਲ ਬਲੀਦਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਆਲਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਮਲ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਪਰਿਪੇਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ।

ਲੰਡਨ ਆਧਾਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਇਸ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੀ 50ਵੀਂ ਜੈਅੰਤੀ ਮੌਕੇ ਆਲਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰੇਕ ਸਦੀ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਦਿ ਲੌਂਗ ਮਾਰਚ ਟੂ ਫਰੀਡਮ' ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜ ਉੱਘੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ 'ਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਚਾਰਾਂ 'ਚ ਜੌਹਨ ਲਿਲਬਰਨ (1617-57), ਜੌਹਨ ਲੌਕ (1632-1704), ਵਿਲੀਅਮ ਪੈੱਨ (1644-1718) ਅਤੇ ਵੌਲਟੇਅਰ (1694-1778) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਖ਼ਾਤਰ ਦਿੱਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ 'ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਣ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਹੁਕਮਰਾਨ, ਆਪਣੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪ੍ਰਜਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਹੀ ਤੁਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੀ ਤੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਹਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਅਹਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਤੇ ਅਕੀਦਤ ਦੇਣ ਵੱਲ ਦੇਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ, ਪਰ ਅਤਿਅੰਤ ਢੁਕਵਾਂ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗਾ।

- ਲੇਖਕ ਆਕਸਫੋਰਡ ਬਰੁਕਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਆਕਸਫੋਰਡ (ਯੂ.ਕੇ.) ਵਿੱਚ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਦੌਲਤ ਦਾ ਦਰਿਆ

ਲੇਖਕ : ਰਾਜੇਸ਼ ਰਾਮਚੰਦਰਨ

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਉੱਦਮੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਘੁਮੱਕੜ/ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਬਦੀਲੀ, ਵਿਚਾਰਾਂ, ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਰੁਮਕਦੀ ਹਵਾ ਵਾਸਤੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਵਾਸਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੰਭਿਅਤਾ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦੌਰ ਵਿਚਲੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਜਿਹੜੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਕਮਾਂ ਭੇਜਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਉੱਦਮਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵੱਖਰੀ ਹੈ; ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਲਮੀ ਆਗੂ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ੀ ਸੂਨਕ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਪੈਂਠ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਖ਼ਤ ਜਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਹੁਣ ਉਲਟਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਬੱਚਤ ਲੇਖੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਗਾਲ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 9 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰਅਸਲ ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਸ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜਾਲ ਵਿਚ ਜਕੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਯੂਸੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਘੜਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਡਾਕਟਰੀ ਦਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਕਰੇਨ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੈਜੂਏਟਸ ਦੇ ਦਾਖ਼ਲਾ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬੀਤੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ਼ 20 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾਪੇ ਔਸਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦਾਅ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹਿਜ਼ ਪੰਦਰ-ਵੀਹ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਭੇਜਣ ਲਈ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੰਗ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਰਟੀ ਬੰਬ (ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬ) ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਰੀਬ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਜੇ ਵੀ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹੋ ਇਕੋ-ਇਕ ਚਾਰਾ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜੋਖ਼ਿਮ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਅਜੀਬ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹੋ ਉਹ ਤਰਕ ਹੈ ਜੋ ਪਰਵਾਸ/ਹਿਜਰਤ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬੇਲੋੜਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੇ ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਾਗਰਿਕਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਦਿਅਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ 300 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ 10 ਏਕੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਈਂ 20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਾਵਾਜਿਬ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਇਦੇ-ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜੰਗ-ਮਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਵਿਦਿਅਕ ਹੱਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਲੀਕ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਪਬਲਿਕ-ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ-ਭਾਈਵਾਲੀ (ਪੀਪੀਪੀ) ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕੇਗੀ। ਫਿਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਪੀਪੀਪੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਨਾਮਵਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 300 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗਰੀਨਫੀਲਡ ਕਾਲਜਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ 300 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯਕੀਨਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਜੋਂ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੀਪੀਪੀ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਘਰ ਘਰ ਤੱਕ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਜਾਂ ਦਾ (ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦਾ) ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤੱਲਕ ਸਾਡੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਯੂਕਰੇਨੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸੀਟਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਕ ਮੌਕੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਬਦਲੇ ਸਮਾਜ/ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਂਡਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਿਬ ਹੈ।

ਉਂਝ, ਨਕਦੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਮਹਿਜ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਦਰਅਸਲ, ਹਿਊਮੈਨਿਟੀਜ਼ (ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਗਿਆਨ) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਲੇਖੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਿਸੇ ਵ੍ਹਾਈਟ-ਕਾਲਰ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਸਹਿਕਰਮੀ/ਸਾਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਊਮੈਨਿਟੀਜ਼ ਸਟਰੀਮ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਕਾਬੂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਪੱਕੀ ਠਾਹਰ (ਪੀਆਰ) ਦੀ ਆਸ ਵਿਚ ਹੀ ਬੇਮਤਲਬ ਜਿਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਾਸਤੇ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਸਨੂਈ ਬੌਧਿਕਤਾ (ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ), ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ, ਬਾਇਓ-ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇੰਝ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੁਝ ਸੰਵਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕਾਮਰਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਹੀ ਅੱਧਾ-ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਖ਼ਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ; ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਾੜੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਇਕ ਸਥਾਨਕ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਮੀਰਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਫੋਕੇ ਗ਼ਰੂਰ ਵਾਸਤੇ ਵਿਅਰਥ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵੱਟੇ-ਖਾਤੇ ਪਏ ਕਰਜ਼ੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਕਦੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਵੀ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਮਾਮੂਲੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਇਕ-ਤਰਫ਼ਾ ਜਾਲ ਹੀ ਹੈ। 20-30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਉਤੇ ਹੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਰਬਾਦ ਹੀ ਸਮਝੋ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ।

ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕਾਮ ਦੇ ਕੀੜੇ

ਲੇਖਕ : ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ

ਇਕ ਭੇਖੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵੀਡੀਓ ਸਮੇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਛਾਇਆ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਇਹ ਇਕ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਵੀ ਬੜੇ ਚਟਖ਼ਾਰੇ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਮੈਂ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਭੇਖੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਉਹ ਬੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕੀਹ? ਕਰਤੂਤ ਪਸੂ ਕੀ ਮਾਨਸ ਜਾਤਿ।। ਪਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ (ਬਾਬਾ) ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਫ਼ੌਜਾ ਸਿੰਘ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸੱਜਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਧਾਰਮਿਕ ਡੇਰੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਉਸਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬੈਠਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ, ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ, ਅਤੇ ਤਬਲਾ ਭਾਵ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਟੀ.ਸੀ. 'ਤੇ ਸੁਣੇ ਹਨ, ਹੁਬਹੂ ਓਹੀ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਪਾਠ, ਵਾਜਾ, ਤਬਲਾ ਸਿੱਖਣ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਮਰਦ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਵਾਹ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ? ਹੁਣ ਜੋ ਉਸਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਪਖੰਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਜਾਂ ਕਾਮ ਦਾ ਕੀੜਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਕਾਲੇ ਕੱਛੇ ਵਿਚ ਕਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਿਰੋਂ ਨੰਗਾ, ਪੈਰੋਂ ਨੰਗਾ, ਤਨ ਵੀ ਨੰਗਾ, ਸਿਰਫ ਕੱਛੇ ਵਿਚ। ਕਾਮ ਦਾ ਕੀੜਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਮ ਦੀ ਕੀੜੀ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਸਿਰ ਲੁਕੋ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ? ਕੀਹ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ, ਪਤਨੀ, ਜਾਂ ਮਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਜਾਂ ਹਯਾ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹਣੀ ਕਾਲੀ ਕਰਤੂਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੀ ਉਸਦਾ ਆਦਮੀ, ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਗੰਦੀ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਇਕ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਨ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਕਿ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਕਾਮ ਦਾ ਕੀੜਾ ਇਕ? ਗੁਰੂ ਦਾ ਘਰ, ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਮੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਮ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਓਹੀ ਜਾਣਣ ਪਰ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ, ਅਤੇ ਔਰਤ ਜਾਂ ਮਰਦ, ਇਹ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ, ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼, ਮੰਦ ਭਾਗੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਆਏ ਦਿਨ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਓ! ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। 1 ਕੀ ਇਹ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਡੇਰਾਵਾਦ ਦਾ ਫੈਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ? 2 ਕੀ ਇਹ ਵਿਹਲੜ ਬਦਮਾਸ਼ ਬੰਦੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਜਾਂ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਉਡਾ ਰਹੇ? 3 ਕੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ, ਕਥਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਓਹਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਔਂਡੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? 4 ਕੀ ਡੇਰਾਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ? 5 ਕੀ ਅੱਜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਔਰਤ ਵੀ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ? 6 ਕੀ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਜਾਂ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ? 7 ਕੀ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਜਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਗੋਲਕਾਂ, ਚੌਧਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤਕ ਹੀ ਨੀਅਤ ਹੈ? 8 ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵੱਲੋਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ? ਇਹ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਭ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਵਾਬ ਕਦੀ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਹੇ ਕਾਮੰ ਨਰਕ ਬਿਸਰਾਮੰ ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਭ੍ਰਮਾਵਣਹਿ।। ਸਲੋਕ ਸਹਿਸ ਕ੍ਰਿਤੀ।। ਇਹ ਵੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪਖੰਡੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡੇਰੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ ਬੱਸ ਹੋ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਚੱਕਰ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹੈ। ਕਾਸ਼ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵੱਲ ਖਿਆਲ ਦੇਣ ਕਿ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਰ ਲਈਏ। ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਰੱਟਾ ਲਾਈ ਜਾਣਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਬਹੁਸੰਮਤੀ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਖ਼ਰਚ ਕੇ ਖਰੀਦੇ ਹੋਏ ਬੰਦੇ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਆਖ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਨਿਬੜ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਕੰਮ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੈ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਤੁਸੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਝਾੜਨ ਦੀ, ਬਰਤਨ ਮਾਂਜਣ ਦੀ, ਦੇਗ ਕਰਾਉਣ, ਜਾਂ ਗੋਲਕ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਆਖ ਕੇ ਝਟਪਟ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੋ ਬਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਜੁਰਮ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਖ਼ਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕਰੋ, ਲਿਹਾਜ਼ਦਾਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰੋ, ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰੋ, ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਡਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ ਹੋ, ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਹੋ, ਆਪ ਜਾਗੋ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਓ ਕੌਮ ਭਟਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਅਵੇਸਲੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੀ ਸੰਭਲ ਵੀ ਸਕਾਂਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਗ ਨੀ ਮੇਰੀਏ ਸੁੱਤੀਏ ਕੌਮੇ, ਜਾਗ ਤੂੰ ਹੁਣ ਜਾਗ, ਇਹ ਜਾਗਣ ਦਾ ਵੇਲਾ। ਉਠੋ ਜਾਗੋ ਅਤੇ ਐਸਾ ਜਾਗੋ ਕਿ ਮੁੜ ਕੋਈ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਦਿਸਦਾ ਬੰਦਾ ਗੁਰੂ ਧਰਮ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਬਣੇ

ਲੇਖਕ : ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (ਡਾ.)
ਸੰਪਰਕ : 78883-27695

ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਨਾਲ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਦੇ ਹਮਾਸ, ਯਮਨ ਦੇ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਉਪਰ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 7 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ 41 ਹਜ਼ਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 95 ਹਜ਼ਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ਾਈਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰੂਦ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ੰਗ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਹ ਇਕਪਾਸੜ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਕੌਮ ਦਾ ਤੁਖ਼ਮ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਔਸਤ ਦਰ ਅਨੁਸਾਰ 350 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰਥਾ 96 ਫ਼ੀਸਦ ਘਟ ਗਈ ਹੈ; ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ 93, ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ 92 ਤੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ 76 ਫ਼ੀਸਦ ਘਟਿਆ ਹੈ। 2024 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 81.7 ਫ਼ੀਸਦ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ 35.8 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਯੂਐੱਨਓ ਦੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ 148 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰੋਂ ਸੈਨਿਕ ਭਰਤੀ ਕਰ ਕੇ ਭੇਜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਕੈਂਪ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਵਕਤ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਮਦਦ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਠੰਢੀ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕਿਆਫ਼ੇ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਦੋ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਜੰਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗਾਂ ਉਤੇ ਵਿਰਾਮ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਮੱਧ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਚੀਨੀ ਸਾਗਰ ਅੰਦਰ ਤਾਇਵਾਨ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਅੰਦਰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਹੁਣ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਸਥਾ ਯੂਐੱਨਓ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਹਮਾਸ ਦੇ ਦੋ ਆਹਲਾ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਇਸਮਾਈਲ ਹਨੀਆ ਅਤੇ ਯਾਹੀਆ ਸਿਨਵਾਰ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਕੇ ਹਮਾਸ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਹਮਾਸ ਗੁਰੀਲੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਕਬੂਲ ਕਰ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਹਿ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਐੱਨਓ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਕੋਰੀ ਨਾਂਹ ਹੈ। ਉਹ ਯੂਐੱਨਓ ਦੇ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ- ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ, ਯੂਐੱਨਓ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਚਾਓ ਪੈਰਿਸ ਸੰਧੀ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਆਈਸੀਜੇ ਆਦਿ ਦਮ ਤੋੜ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਧਰ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ (ਚੀਨ) ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਨਾਟੋ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੂਸ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਬਰਿਕਸ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਬਰਿਕਸ ਬੈਂਕ ਬਣਾ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਗਰੁੱਪ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਵਧੇਰੇ ਹਮਲਾਵਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਸਲਤਨਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਹਿਮ ਦੇਸ਼ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਨਾਟੋ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮਾਜਵਾਦ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਹੋਏ ਸਾਮਰਾਜੀ ਰੂਸ ਨੂੰ ਘੇਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਬਲਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਲਤਨਤ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਮੋਹਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਨਾਟੋ ਗਰੁੱਪ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਧੱਕਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਾਟੋ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਨਾਰਵੇ ਨੂੰ ਨਾਟੋ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੂਸ-ਚੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ-ਜਾਪਾਨ ਖੇਮਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧਤਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੈਰਿਸ ਵਾਰਤਾ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਟਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀਆ ਹਨ। ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ ਜੰਗ ਲਮਕਣ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਤਾਰਬੰਦੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰੂਸ ਉਪਰ ਆਰਥਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਮੋੜਵੇਂ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੈਸ-ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਨਾਲ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਕਟ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਰਲਿਨ ਦੀਵਾਰ ਢਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਰੋਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਮੰਦੀ ਦੀ ਕਗਾਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਈਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਵਹਾਅ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਉਲਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸਾ ਕੱਢਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ, ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਸਾਗਰ ਅਤੇ ਤਾਇਵਾਨ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਕਿਤਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੁੰਗੜ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 15 ਫ਼ੀਸਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਧਾਉਣੀਆਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਾਪਾਨ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਰਥਕਿ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਸਮੁੱਚੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਯੂਕਰੇਨ ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਮੁਲਕ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਫਸੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੂਐੱਨਓ, ਐੱਫਏਓ (ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਸਥਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਣਕਿਆਸੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ; ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਨਾਮੀਆਂ, ਹੜ੍ਹ, ਸੋਕੇ, ਬੇਮੌਸਮੇ ਮੀਂਹਾਂ ਕਾਰਨ ਖੁਰਾਕ ਸੰਕਟ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਊਰਜਾ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਊਰਜਾ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਏਸ਼ੀਆ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਨੌਂ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਮਹਿੰਗੀ ਊਰਜਾ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅੰਦਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ

ਲੇਖਕ : ਅਵਤਾਰ ਗੋਂਦਾਰਾ

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਹਿਰ ਤੇ ਤਕਨੀਸ਼ਅਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਅਥਾਹ ਮਾਇਆ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਘਰ ਭਰ ਸਕਣ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜਨੀਅਰ ਜਾਂ ਆਈ ਆਈ ਟੀ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਇਸ ਲੋੜ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਹ ਇਕੱਲੇ, ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੋ ਬੇਮੇਚੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ। ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ, ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਅਲਾਮਤ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਸੇਕ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2008 ਵਿੱਚ ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਬਾਰੇ ਦੁਰਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਘਬਰਾਕੇ ਇੰਦੋਰ ਦੀ 16 ਸਾਲ ਕੁੜੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਸ਼ੇਅਰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਖਾ ਕੇ ਐੱਮ. ਬੀ. ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਗਭਰੂ ਨੇ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਸੁਖ ਭੋਗ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਏ ਛੱਤਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਫਾਹਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਵਿਚਲੇ ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਣਗੌਲੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਮਰ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰਲਾ ਅਣਵਿਕਸਤ ਬੱਚਾ, ਬੰਦੇ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਕੱਲਤਾ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਉਸ ਦੀ ਬਾਲ ਵਰੇਸ ਦੇ ਅਣਵਿਕਸਿਤ ਲੱਛਣ ਹਨ। ਆਪਾਂ ਆਮ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਊਰਜਾ ਦੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਾ ਮਾਪੇ ਚੇਤਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਬੱਚੇ ਕੈਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਵਾਸਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੇ ਕੁਝ ਗੁਰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਜੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਠਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ-ਭਾਵੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਬਾਰੇ ਪਰਲੋ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਕਰਮੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਹ ਕੰਮ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਸਰੋਕਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਗਲਪਣ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ।

ਚੰਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ, ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੇ ਕੁਝ ਗੁਰ, ਜਿਵੇਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਬੱਲ, ਦੁਬਿਧਾ ਵੇਲੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ੁਰਅਤ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ, ਸਿਰੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ, ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ, ਸੈਮੀਨਾਰ, ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਸਕੂਲਾਂ ਨੇ ਪੀਅਰ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਗਾਊ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸੁਝਾਓ ਪੇਟੀ' ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਲਾਸ ਟੀਚਰ ਦੱਸੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਝਿਜਕ ਕੱਢਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿਲੇਬਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਹੀ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਾਹਿਤ, ਯੁਗ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ, ਸੰਗੀਤ ਆਦਿ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਅਟੁਟ ਅੰਗ ਬਣੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਕੱਲੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖਬਰ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਕੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਕੀ ਹਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਬਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ? ਉਹ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ? ਅਣਪੜ੍ਹ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਔਖਾ, ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲ ਮੇਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤਾ ਜ਼ੋਰ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਨੰਬਰ ਦਿਵਾਉਣ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਆਸੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਕਾਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਜੇ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਤਿਜ਼ਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਫਿਕਰ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੋਝਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪਾਈ ਫਿਰਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਤ਼ਲਖ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਂ ਕੋਰੇ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਣਗੇ, ਫੇਲ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋਵੇ, ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ, ਜਾਂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਖੇਡ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਜਾਂ ਔਖਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਕਮਾਏ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਲਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ 'ਬੁੱਧ' ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ 'ਸਿਧਾਰਥ' ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਣਨ ਦਾ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੁੱਧ ਬਣਨ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਜੂਕੇਸ਼ਨਿਸਟ ਵਿਦਿਆਨਾਥਨ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੌੜ੍ਹਤਾ ਵੱਲ ਜੇ ਫੌਰੀ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣ ਜਾਣ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਬਣਨਗੇ, ਨਸ਼ਾ ਕਰਨਗੇ, ਫਾਹੇ ਲੈਣਗੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨਗੇ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਇਸਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀ ਬਣਨਗੇ। ਕੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਇਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਾ ਮਸਲਾ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀਏ

ਲੇਖਕ
ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿਮਰ
78144-33063

ਜਿਵੇ ਕਿ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਬਾਖੂਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਵਕਤ ਨੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਜੰਜਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੂਲ , ਵਿਰਸੇ , ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ - ਕੀਮਤਾਂ , ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਾਦੇ - ਪੜਦਾਦੇ ਦਾ ਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨਹੀ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਐਪ ਜਾਂ ਗੇਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੁਝਾਨ ਭਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ ਤੇ ਸਮਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਸੀ ਚੀਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀ ਪਾਉਂਦੇ।

ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾਕਾਰ ਨਹੀ ਸਕਦੇ। ਬਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਜੋ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸਬਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏਗੀ। ਅਗਰ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਅਸੀ ਹੀ ਸੰਵਾਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀ ਵਿਅਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਠੱਪਾ ਲਗਾ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਭੱਜ ਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀ ਬਚੇਗਾ। ਨੌਜਵਾਨੀ ਸਿਰਫ ਫੋਨਾਂ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆ ਦੀ ਆਦੀ ਬਣੇਗੀ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਪਿਉ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ , ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਈਆ ਜਾਵੇ।

ਫੋਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤ ਰਾਹ ਵੱਲ ਕਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀ ਪੁੱਟਣਗੇ। ਇਕ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਦਮ ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਉਂਝ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਪਿਉ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਇਕ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਲੱਚਰਤਾ, ਨਸ਼ੇ, ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਣ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗਾਣਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਅਸੀ ਇਸਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਾਂ ਨਸਲ ਮਹਿਫੂਜ ਹੈ ?

ਨਹੀ ! ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਇਸ ਰੁਖ ਨੂੰ ਨਾ ਮੋੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਖਤ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਵਰਕਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਆਪਣੇ ਅਨੋਖੇ ਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਤੇ ਜੰਜੀਰ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ, ਨਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿੱਕ ਉਤੇ ਨੱਚਦੇ ਮਿਲਣਗੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੀ ਜਵਾਨੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉਤੇ ਮਿਲੇਗੀ।

ਸੋ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਭਾਵੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰੰਗਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀਏ। ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਈਏ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਬੁਢਾਪੇ ਕਿਸੇ ਪਛਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਗੁਜਰੇ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

FIND THE WORDS

G	P	A	R	S	E	C	T	O	F	Y	V
A	W	P	M	E	T	E	O	R	I	T	E
L	T	M	O	O	N	E	A	T	W	R	G
A	M	E	R	A	N	W	A	Q	M	G	A
X	T	A	L	U	D	E	U	R	O	P	A
Y	T	P	T	E	C	O	M	E	T	Y	S
S	H	P	T	N	S	O	R	D	E	H	T
U	E	I	Q	O	E	C	S	I	U	N	R
N	H	P	S	U	R	B	O	M	O	G	O
W	M	M	O	E	A	B	U	P	O	N	N
F	A	U	G	C	T	S	I	L	E	S	O
K	R	O	S	F	H	I	A	T	A	V	M
Z	S	N	U	N	I	V	E	R	S	E	Y

ASTRONOMY, COMET, COSMOS, EARTH, EPOCH, EUROPA, GALAXY, MARS, METEORITE, MOON, MUON, NEBULA, NEPTUNE, ORBIT, ORION, PARSEC, PLANET, QUASAR, ~~STAR~~, SUN, TELESCOPE, UNIVERSE, VEGA, WHITE DWARF

ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਘਟਦਾ ਮੋਹ

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰਿੰਸ ਅਰੋੜਾ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਵੱਲ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਕੂਲੀ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਰਲਭ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਹੱਥ-ਵੱਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੇਕ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੰਵਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਾਨ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ, ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਚੰਗੇਰੀ ਸੇਧ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਓਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਦਿਲ। ਇਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੋਚਣ-ਸਮਝਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਲੋਕ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਮੌਕੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਬਿਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਬਹੁਤਿਆਂ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਕਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ।

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

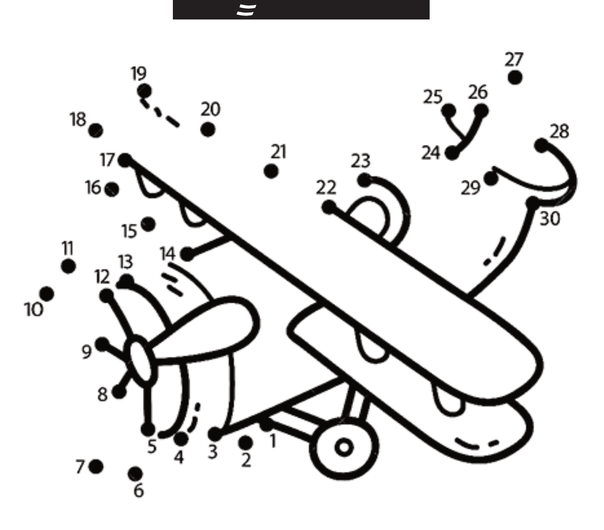

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

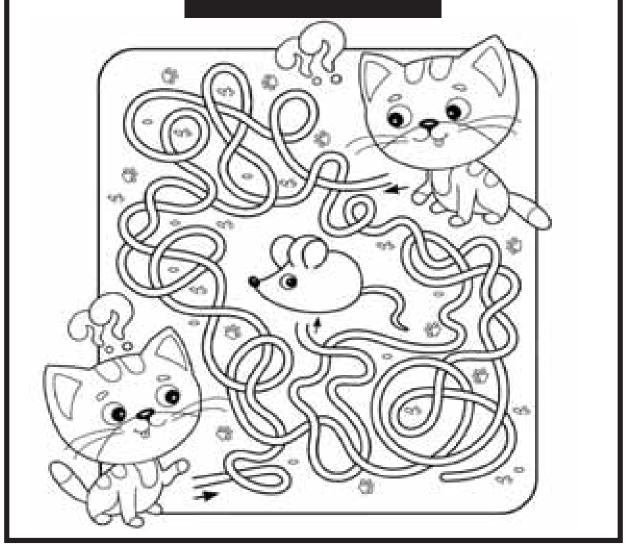

ਪਹੇਲੀ ਹੱਲ ਕਰੋ

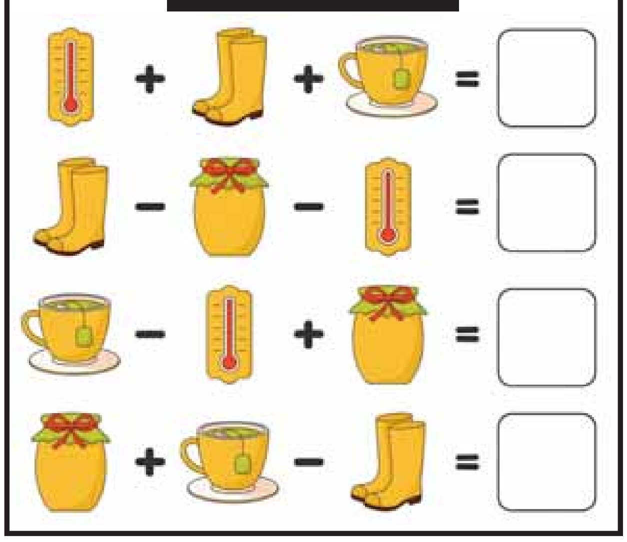

ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੰਦ ਸੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੰਦ ਸੀ ਤੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਗਿੱਲ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚਾਨਣ। ਉਹਦੇ ਨਾਵਲ 'ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ' ਵਿਚਲਾ 'ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ' ਉਹਦਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਢੁੱਡੀਕੇ ਹੀ ਸੀ। ਨਾਵਲ ਦੇ ਆਰੰਭ 'ਚ ਜਿਹੜਾ ਖੂਹ ਚਲਦਾ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਘਰ ਨੇੜਲਾ ਖੂਹ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬੇਆਬਾਦ ਹੋਇਆ ਉਹ ਖੂਹ ਨਾਵਲ 'ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ' ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਆਬਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਣ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਕੰਵਲ, ਕਦੇ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬੇ ਬਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਬਾਬਾ ਰੂੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੂਹੜਚੱਕ ਵੱਲੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੰਦ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਵ ਸੀ। ਉਹ 'ਮੇਰਾ ਦਾਗਿਸਤਾਨ' ਵਾਂਗ 'ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ' ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਲੇਖਕ ਸੀ। ਕਈ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੱਗ', 'ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ' ਤੇ ਕਈ ਵਗਦੀਆਂ 'ਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੁਲਾਰੇ ਖਾਣ ਵਾਲਾ 'ਸਰੂ ਦਾ ਰੁੱਖ' ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਲਹਿਰੀ ਲੇਖਕ ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਰੁਮਾਂਚਿਕ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਓਤ-ਪੋਤ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਹੀਰ ਦਾ ਆਸ਼ਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਨਗਾਰਚੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਪਾਤਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੁੱਬ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਾਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਕੰਵਲ 100 ਸਾਲ 7 ਮਹੀਨੇ 4 ਦਿਨ ਜੀਵਿਆ। 27 ਜੂਨ 1919 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੀ ਆਬੋ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਢੁੱਡੀਕੇ ਵਿੱਚ ਹੀ 1 ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:40 ਵਜੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਮੇਰਾ ਕੰਵਲ ਨਾਲ 62 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਮੇਲਜੋਲ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਤੀਹ ਸਾਲ ਮੈਂ ਢੁੱਡੀਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀਆਂ 'ਕੱਠੀਆਂ ਵੀ ਮਨਾਈਆਂ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਲੇਖਕ ਉਹੀ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਜੀਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਹੋਣ।'' ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕੰਵਲ ਦੇ ਵਾਰਸ ਜਿਊਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਨੇ। ਉਹ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਨੌਜੁਆਨ ਹਨ, ਮਾਲਵੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਤੇ ਦੋਹਤਾ ਸੁਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ। ਉਹ ਕੰਵਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲਾ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਐਤਕੀਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ 18 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ 20 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਢੁੱਡੀਕੇ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਰੁਪਾਣਾ, ਨਾਵਲਕਾਰ ਮੋਹਨ ਕਾਹਲੋਂ ਤੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਅਮਰਜੀਤ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ ਨੂੰ ਉਚੇਚਾ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋੜਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀਰ ਗਾਇਣ ਤੇ ਰਜਬ ਅਲੀ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਸਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੈਸ਼ਨ ਹੋਏ।

ਕੰਵਲ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪਛਾਣ 'ਮਾਹਲੇ ਕਾ ਬੰਤਾ' ਸੀ। ਉਹਦਾ ਜਨਮ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੀ ਕਪੂਰਾ ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਹਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1940 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜੀਵਨ ਕਣੀਆਂ' ਲਿਖੀ ਜੋ 1943 ''ਚ ਛਪੀ। ਆਖ਼ਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ' 2017 ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਰਵਰਕ ਉਪਰ ਛਪਿਆ ਹੈ:

ਦਿਲ ਦੇ ਤਾਰਿਓ! ਰੂਹ ਦੇ ਪਿਆਰਿਓ! ਵਿਛੜਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਧੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਏ। ਧੱਕੇ ਮਾਰਦੇ ਮੇਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖਿਲਰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਈਏ। ਯਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ, ਪਾਠਕਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਅਨਾਦੀ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪੀਆਂ ਨੂੰ, ਘੁੱਟ ਘੁੱਟ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲੀਏ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਈਏ...।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੌ ਕੁ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਾਵਲ ਹਨ। ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਕੁਝ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਜੀਵਨ ਯਾਦਾਂ, ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਲੇਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਅੱਧੀ ਕੁ ਦਰਜਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ। ਉਹਦੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ 'ਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬੁਲਾਏ ਸੰਵਾਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਨੋਟਬੁੱਕਾਂ 'ਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ। ਉਹਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਫ਼ਜ਼ ਲਿਖੇ। ਉਹਦੇ ਕਈ ਨਾਵਲਾਂ ਤੇ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਪੇ। ਉਹਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਾਪੀਆਂ ਦਸ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਇਲਟੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ 'ਚੋਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ।

1975-76 ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਛੁਪੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰੋਂ ਛਪਵਾਏ ਉਹਦੇ ਨਾਵਲ 'ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 1977-78 ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਗਏ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਨਾਮ ਠੁਕਰਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਵਲ ਨੇ ਕਿਹਾ: ''ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ 'ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ' ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀ ਕਾਤਲ ਹੈ ਉਹਦਾ ਇਨਾਮ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?'' ਇਹ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਸਾਹਿਤ ਟਰੱਸਟ ਢੁੱਡੀਕੇ ਨੇ ਸੌ ਕੁ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਤੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਗਿੱਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਫ਼ਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਠਿਆ ਲੇਖਕ ਸੀ।

1986 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਐਵਾਰਡ ਲੈਣ ਲਈ ਮਸੀਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਢੁੱਡੀਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਤੇ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੌਖ਼ਲਾ ਸੀ ਕਿਤੇ 'ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ' ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਾਂਗ ਨਾਂਹ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਉੱਦਣ ਕੰਵਲ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ, ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਗਿੱਲ ਤੇ ਮੈਂ, ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਹਾਮੀ ਓਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਲਿਆਵਾਂਗੇ। ਪਰ ਕੰਵਲ ਫਿਰ ਵਿਰਞ ਗਿਆ। ਐਵਾਰਡ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਹੱਥੋਂ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕੰਵਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਐਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹੱਥ ਲੱਗੇ। ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦੇਣੀ ਪਈ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਰਾਜ ਦਾ ਕੇਵਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ 1986 ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਇਨਾਮ ਲੈਣ ਦੇ ਰਾਹ ਪਿਆ।

ਫਿਰ 1990 ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੇ 1997 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲੇ। 1997 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। 2000 ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲੇ। 2008 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡੀ.ਲਿਟ. ਦੀ ਆਨਰੇਰੀ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਰਤਨ ਐਵਾਰਡ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਹੀਂ ਟੈਗੋਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲੇ। 2018 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸੌਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਦੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਭ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਨਮਾਨ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪੌਣੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਸਭ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਠਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਾਏ। ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ' ਵਾਲਾ ਕੰਵਲ, ਕਦੇ 'ਰਾਤ ਬਾਕੀ ਹੈ' ਵਾਲਾ ਤੇ ਕਦੇ 'ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ' ਵਾਲਾ ਲੇਖਕ ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਦੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਾਰਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਮਲਾਇਆ ਵਿੱਚ ਜਾਗੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਲਰਕੀ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਾਹੀ ਕੀਤੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਤੇ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਉਹ ਚਾਰ ਜਮਾਤਾਂ ਢੁੱਡੀਕੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅੱਠਵੀਂ ਤਕ ਨਾਨਕੀਂ ਚੂਹੜਚੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵੀ ਉੱਥੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਜੋ 1967 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ। ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਕੰਵਲ ਦਾ ਹਾਣੀ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਦੌਧਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੱਬ ਹੀ ਸਮਝੋ ਕਿ ਢੁੱਡੀਕੇ, ਚੂਹੜਚੱਕ ਤੇ ਦੌਧਰ ਦੇ ਉਹ ਤਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਥੰਮ੍ਹ ਬਣੇ। ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਇਆ, ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਇਆ।

ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਹਰ ਸਾਲ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 2019 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕੋ ਸ਼ਿਅਰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਈ ਗਿਆ ਸੀ: ਹਮ ਜੋ ਗਏ ਤੋ ਰਾਹਗੁਜ਼ਰ ਨਾ ਥੀ, ਤੁਮ ਜੋ ਆਏ ਤੋ ਮੰਜ਼ਿਲੇਂ ਲਾਏ...।

ਰਾਤ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਰ ਤਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਉਹਦਾ ਚੇਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਘਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗੱਲ ਅੱਜ ਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਰਾਤ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਅਰ 'ਹਮ ਜੋ ਗਏ ਤੋ ਤੁਮ ਜੋ ਆਏ' ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। 28 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਆਖ਼ਰੀ ਮੇਲ ਹੋਇਆ, ਸਿਆਣ ਲਿਆ ਤੇ ਫੋਟੋ ਵੀ ਖਿਚਾ ਲਈ। ਮੁੜ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦਾਇਗੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ 1 ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਸਰਬਜੀਤ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ, ''ਬਾਪੂ ਜੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ!''

27 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਕੰਵਲ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਭੇਜਿਆ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਬਿਮਾਰ ਨਹੀਂ। ਬੁਢਾਪੇ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ।

ਕੰਵਲ ਉਦੋਂ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਮੇਲੇ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ। 2019 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਲੋਮੱਲੀ ਮੇਲੇ 'ਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਝੰਡੀ ਕਰਵਾ ਆਇਆ ਸਾਂ। 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 2020 ਦਾ ਮੇਲਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ, ''ਓਤਕ ਨੂੰ ਮਰ ਜਾਣਾ, ਚੱਲ ਮੇਲੇ ਚੱਲੀਏ...।'' ਪਰ ਉਹ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ।

ਉਹ ਉਮਰ ਦੀ ਇਕੋਤਰੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਉਹੀ ਹੋਇਆ। ਕੰਵਲ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਹੀ ਅੰਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਉਹਦੇ ਲਿਖੇ ਲੱਖਾਂ ਲਫ਼ਜ਼ ਤਾਰਿਆਂ ਹਾਰ ਜਗਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤੇ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਵਾਂਗ ਹਨੇਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ

ਲੇਖਕ : ਟੀ.ਐਨ. ਨੈਨਾਨ

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਆਸ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਾਰੇ ਆਲਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਕੀ ਸਿੱਟਾ ਆਵੇਗਾ। ਅੰਤਿਮ ਲੜਾਈ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਖ਼ਿਰੀ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਥੱਕ ਟੁੱਟ ਕੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦਾ। ਜੇ ਟੀਚੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਦਬਾਓ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਵੀ ਘੱਟ ਵਾਪਰੇਗਾ। ਠੀਕ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ (1972 ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਾਰੇ ਸਟਾਕਹੋਮ ਵਿਚ ਹੋਈ ਪਹਿਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ) ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਉਪਰਾਮਤਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਗ਼ਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਫ਼ਤਾਰ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਮੱਠੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮੱਠੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਇਸ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਦੀ ਦੀ ਆਮਦ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਖੇਤਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਗੈਸ ਚੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਕੁਝ ਦਰੁਸਤੀ ਕਦਮ ਵੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਰ ਅੱਜ ਜੋ ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਉਹ ਆਫ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਲੱਬ ਆਫ ਰੋਮ ਵਲੋਂ 1972 ਵਿਚ 'ਲਿਮਿਟ ਟੂ ਗਰੋਥ' (ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸੀਮਾ) ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਵਿਕੀ ਸੀ ਤੇ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਹਰਹਾਲ, ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁਨ ਸੰਮੇਲਨ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵੀਹਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਰੀਓ ਡੀ ਜਨੀਰੋ ਵਿਖੇ ਹੋਏ 'ਧਰਤ ਸੰਮੇਲਨ' ਵਿਚ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਦਾ ਚੌਖਟਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਸਦਕਾ 1997 ਵਿਚ ਕਿਓਟੋ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਤੈਅ ਪਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਵਿਕਸਤ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋਆਪਣੀ ਕਾਰਬਨ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਘਟਾ ਕੇ 1990 ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। 2005 ਤੱਕ ਸੰਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਦਾ ਅਮਲ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਕੋਈ ਟੀਚਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਿਆ; ਫਿਰ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ (ਕੋਪਨਹੈਗਨ-2009, ਪੈਰਿਸ-2015 ਆਦਿ)। ਹੁਣ ਟੀਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸੂਲ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਅਸੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਹੱਸ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ? ਸਨਅਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਔਸਤਨ ਆਲਮੀ ਤਾਪਮਾਨ 1.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਫ਼ਤ ਸੀਮਾ ਦੇ 80 ਫ਼ੀਸਦ ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਢੁਕ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਾਰਬਨ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਔਸਤਨ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਪੂਰਵ ਸਨਅਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਰ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੁਨੀਆ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਚ ਕਾਰਬਨ ਦੇ ਕੁੱਲ ਲੋਡ ਦਾ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਕਵਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਵੇਗੀ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਰਹਿਣ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਬਚਣਗੇ। ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੰਗੀ ਖ਼ਬਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਅਮੀਰ, ਉੱਤਰ ਸਨਅਤੀ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਕਾਰਬਨ ਨਿਕਾਸੀ ਘਟਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ (ਭਾਰਤ ਸਣੇ) ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਰਜਾ ਖਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਉਰਜਾ ਵੀ ਸਵੱਛ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਨੈੱਟ ਜ਼ੀਰੋ' ਕਾਰਬਨ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਟੀਚਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬਕ ਕੀ ਹਨ? ਪਹਿਲਾ, ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਜੁਮਲੇਬਾਜ਼ੀ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ਰਮ-ਅਲ-ਸ਼ੇਖ਼ (ਮਿਸਰ) ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਸੂਈ ਸਰਕਦੀ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਇੰਨੀ ਮੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸੂਈ ਪੁੱਠੀ ਵੀ ਗਿੜਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਮੁੜ ਚਲਾਉਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਗਰੀਬਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੇਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਬਨ ਨਿਕਾਸੀ ਵਾਲੀਆਂ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ (ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੇ) ਬਦਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੁਝ ਕੁ ਹੱਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਆਖ਼ਰੀ ਇਹ ਕਿ 'ਵਿਕਾਸ' ਦੇ ਤਬਾਹਕਾਰੀ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੌਮੀ ਲੇਖੇ ਜੋਖਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਘਾਣ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਘੜਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਂਬਰਿਜ ਦੇ ਡੌਨ ਪਾਰਥਾ ਦਾਸਗੁਪਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 2013 ਵਿਚ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਖੂੰਜੇ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪਈ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ
ਸੰਪਰਕ : 98140-70700

ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਪਾਈਏ?

ਜਿਹੜੇ ਮਰੀਜ਼ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁਬਾਰਾ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ ਮੇਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਓਨਾ ਚਿਰ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਸ਼ਾ ਸਰੀਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਚਿਰ ਵਾਸਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਠੀਕ ਹਾਂ ਪਰ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਾਂ ਹੱਥੋਂ ਬੇਵਸ ਹੋ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੋਚਾਂ ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਬਿਮਾਰੀ ਹਨ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ:

1. ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦਿਆਂ ਹੀ ਸੋਚ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਦਿਨ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘੇਗਾ।
2. ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਚਿੜਚੜਾਪਣ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਉਦਾਸੀ, ਬੇਚੈਨੀ, ਕਾਹਲਾਪਣ ਘਬਰਾਹਟ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਮੇਰੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਸ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਸਾਂ ਉਦੋਂ ਠੀਕ ਸਾਂ।
4. ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।
5. ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ।
6. ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ/ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।
7. ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਨਾ ਹੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।
8. ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਫੋਨ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।
9. ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਸੋਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ।
10. ਨਸ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੋਚ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸੋਚਾਂ ਕਿਉਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਜਦ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਡੋਪਾਮੀਨ (ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ) ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਾ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਹਿਪੋਕੈਂਪਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸੋਚ ਵਜੋਂ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਸ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਓਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੋਪਾਮੀਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਓਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿਪੋਕੈਂਪਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਨੀ ਪੱਕੀ ਸੋਚ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਹਿਪੋਕੈਂਪਸ ਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਸਫਲ ਇਲਾਜ: ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਰਹਿਤ (ਡੀਟੌਕਸ) ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਹਿਪੋਕੈਂਪਸ ਹਿੱਸੇ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸੋਚ ਵਜੋਂ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ) ਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੀਫਰੰਟਲ ਕੌਰਟੈਕਸ (ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ) ਦਾ ਅਤੀ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀਆਂ ਅਤੀ ਅਧੁਨਿਕ ਥੈਰੇਪੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰੀਜ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਨਸ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ: ਅਸੀਂ 'ਹਰਮੀਟੇਜ ਰੀਹੈਬਿਲੀਟੇਸ਼ਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ' ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ' ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੋਂ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖੋ

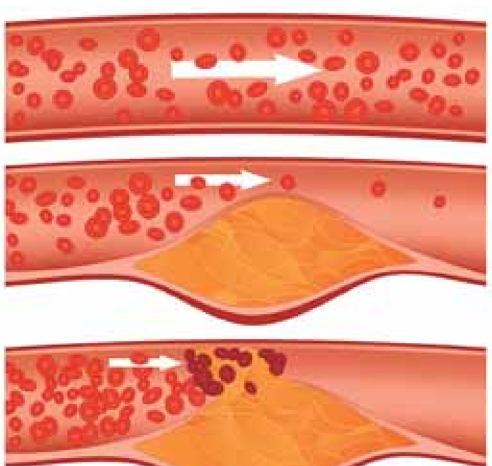

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਵਧਣਾ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਿੰਨਾ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖਾਣਾ ਤਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨਹੀਂ ਜਿਉਂਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਾਫੀ ਕੰਮਕਾਜੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਲਕੋਹਲ ਲੈਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਮੋਟਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਹੋਰ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹਰੀਆਂ ਪੱਤੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖਾਓ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਦਾਮ ਭਿਉਂ ਕੇ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਲ ਕੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਤਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖਾਣ ਨਾਲ ਬੈਡ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਵਿਚ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਐਚ.ਡੀ.ਐਲ. (ਚੰਗੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ) ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ 3-4 ਕਲੀਆਂ ਲਸਣ ਦੀਆਂ ਖਾਓ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਨਾਰੀਅਲ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਕ ਚਮਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਾਰੀਅਲ ਤੇਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲਵੋ।

ਐਲ.ਡੀ.ਐਲ. (ਬੈਡ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ) ਨੂੰ ਕਾਬੂ 'ਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੁੱਕਾ ਧਨੀਆ ਪਾਊਡਰ ਲਗਭਗ 2 ਛੋਟੇ ਚਮਚ ਇਕ ਕੱਪ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਚਾਹ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਨ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਧ, ਇਲਾਇਚੀ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਖੰਡ ਵੀ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

1 ਗਿਲਾਸ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸੇਬ ਦਾ ਸਿਰਕਾ ਭਾਵ ਐਪਲ ਸਾਈਡਰ ਵਿਨੇਗਰ 1 ਛੋਟਾ ਚਮਚ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਖਾਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵਧ ਕਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੋਲਿਊਬਲ ਫਾਈਬਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ ਵਿਚ ਓਟਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ। ਉਸ ਵਿਚ ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ, ਕੇਲਾ, ਅਖਰੋਟ ਆਦਿ ਵੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਅਦਰਕ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰੋ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਟੁਕੜਾ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲਾ ਵੀ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਪਿਆਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਓ।

ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਤਰਾ ਖ਼ੂਬ ਖਾਓ। ਇਸ ਵਿਚ ਫਾਈਬਰ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ, ਫਲੇਵੋਨਾਇਡਸ ਅਤੇ ਫਾਲੇਟ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟਮਾਟਰ ਵਿਚ ਲਾਈਕੋਪੀਨ ਦੀ ਵਧ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਲਾਦ, ਚਟਣੀ, ਸਬਜ਼ੀ, ਜੂਸ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰੋ।

ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਸੈਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਐਚ.ਡੀ.ਐਲ. ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ-ਦੋ ਚਮਚ ਫਲੈਕਸ ਸੀਡੱਸ (ਅਲਸੀ) ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਫੱਕੀ ਮਾਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਖਰੋਟ ਦਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।

ਮੇਥੀਦਾਣਾ 1 ਚਮਚ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਿਉਂ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਓ ਤੇ ਦਾਣੇ ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਓ, ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਆਪੇ ਪਰਖੋ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖੁਦ ਰੱਖੋਗੇ ਅਤੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਆਹਟ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣਾ ਸਿੱਖ ਲਵੋਗੇ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਪਹਿਚਾਣ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਖੁਦ ਬਿਨਾਂ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ : ਕੰਧ 'ਤੇ ਇਕ ਕੈਲੰਡਰ ਲਗਾਓ। ਉਸ ਤੋਂ ਛੇ ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਓ।

ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸੱਜੀ ਅਤੇ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਅਤੇ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਛੋਟੇ, ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਓ।

ਸਾਹ

ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਗੁਬਾਰਾ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਸਾਹ ਨਾਲ ਫੁਲਾਓ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਫੁੱਲ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਈ, ਚੱਕਰ ਜਾਂ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲਵੋ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ

ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ, ਪਿਆਸ, ਨੀਂਦ, ਪਿਸ਼ਾਬ, ਪਖਾਨਾ ਆਦਿ ਰੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖੋ।

ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਵੋ।

ਕੰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ, ਛੇ ਫੁੱਟ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਫੁੱਟ ਦੇ ਫਰਕ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਈ.ਐਨ.ਟੀ. ਸਰਜਨ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਓ।

ਦਿਲ

ਵੀਹ ਪੌੜੀਆਂ ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੋ। ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲੋ। ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਵੇ, ਖ਼ੂਬ ਪਸੀਨਾ ਆਵੇ, ਸਾਹ ਫੁੱਲਣ ਲੱਗੇ, ਥਕਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਦਿਲ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ਸਾਵਧਾਨੀ

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਸਰਤ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤ ਬੰਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਕਰੋ।

ਛੂਹਣਾ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪਿੱਠ, ਗਰਦਨ, ਹੱਥ, ਪੈਰ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਠੀਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਕੀ ਠੰਢਾ ਅਤੇ ਗਰਮ ਦਾ ਫਰਕ ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਚਮੜੀ ਮਾਹਿਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਰਿਆ

ਸਰੀਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁਰਤੀਲਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਸੋਚ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਰੋਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ਸਿੱਟਾ : ਇਹ ਹਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸੌਖੀ ਕਸੌਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਲੱਛਣ ਦਿਸਣ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਸਲਾਹ ਕਰੋ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
ਸੰਪਰਕ : 1-604-751-1113

ਸ਼ਰਾਧ

ਹਾਹਾਹਾਹਾਹਾ ਹੱਸਦਾ ਹੱਸਦਾ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸੱਥ 'ਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਸੱਥ ਨਾਥੇ ਅਮਲੀ ਦੇ ਹਾਸੇ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਮਾਹਲੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ,

''ਕੀ ਗੱਲ ਅਮਲੀਆ ਅੱਜ ਘਰੋਂ ਈਂ ਹੱਸਦੈ ਆਉਣੈ ਓਏ, ਕੁਸ ਥਿਆ ਗਿਆ ਕੁ ਕੁਸ ਦਿਸ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਪਤੰਦਰਾਂ ਸੱਥ 'ਚ ਇਉਂ ਆ ਕੇ ਵੜਦੈ ਹੁਨੈ ਜਿਮੇਂ ਛੱਪੜ ਦੀ ਗਿੱਬ ਨਾਲ ਲਿਬੜੀ ਵੀ ਮੱਝ ਨਰਮੇਂ ਦੀਆਂ ਛਿਟੀਆਂ ਦੇ ਕੁਨੂੰ 'ਚ ਵੜਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ।'' ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਟਿੱਚਰ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਸੂਤ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿ ਤਾਂ ਲੈਣ ਦਿਉ, ਫੇਰ ਵੇਖਿਓ ਕਿਮੇਂ ਉਧੜਦਾ ਜਿਮੇਂ ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਖੁੰਡੇ ਨਾਲ ਟੁੱਲ ਮਾਰੇ ਤੋਂ ਗਲੋਟਾ ਉਧੜਦਾ ਹੁੰਦੈ। ਬਹਿਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹਜੇ ਦਿੱਤਾ ਨ੍ਹੀ, ਖਬਰਾਂ ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਪੁੱਛਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਐਂ। ਉਰ੍ਹੇ ਆ ਜਾ ਨਾਥਾ ਸਿਆਂ ਐਥੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੇ ਆ ਜਾ।''

ਮਰਾਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮਲੀ ਮਰਾਸੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਤੇਰੇ ਕੋਲੇ ਕੀ ਮੂਹੜਾ ਪਿਆ ਜੀਹਦੇ 'ਤੇ ਬਠਾਉਣੈ ਮੈਨੂੰ।''

ਬਾਬਾ ਉੱਤਮ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਅੱਜ ਤਾਂ ਨਾਥਾ ਸਿਆਂ ਪੰਜ ਪੌਣ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦੈਂ ਓਏ। ਚੱਕ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੈਂ।''

ਬੁੱਘਰ ਦਖਾਣ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਚੇਤੂ ਬਲੈਕੀਏ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਖਾਧੀ ਵੀ ਲੱਗਦੀ ਐ। ਪੂਰੀ ਖਰੀ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਉਹੋ।''

ਬਾਬੇ ਉੱਤਮ ਸਿਉਂ ਨੇ ਮੋੜੀ ਅਮਲੀ ਵੱਲ ਮੁਹਾਰ, ''ਛੱਡੋ ਯਾਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ। ਅਮਲੀਆ ਤੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਬਈ ਅੱਜ ਕਾਹਦਾ ਹਾਸਾ ਆਇਆ ਤੈਨੂੰ?''

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਹਾਸਾ ਕਾਹਦਾ ਆਉਣਾ ਸੀ ਬਾਬਾ, ਅੱਜ ਤਾਂ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨਾਲ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਮੀਂ ਹੋ ਗੀ। ਊਂ ਤਾਂ ਸਾਲਾ ਬਾਹਮਣ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਈਂ ਟਿੱਚ ਕਰਕੇ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਲੈ ਹੁਣ ਛੀ ਮਹੀਨੇ ਨ੍ਹੀ ਅੱਖ 'ਚ ਪਾਏ ਨੇ ਰੜਕਣਾ। ਉਦੋਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਜੱਟ ਜਾਗ ਪੂ।''

ਬਾਬੇ ਉੱਤਮ ਸਿਉਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗੀ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨਾਲ?''

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਤੈਨੂੰ ਨ੍ਹੀ ਪਤਾ?''

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਜੇ ਉੱਤਮ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ।''

ਅਮਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਉਣ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ''ਸੋਨੂੰ ਪਤਾ ਈ ਐ ਬਾਬਾ ਬਈ ਹੁਣ ਸਰਾਧ ਚੱਲਦੇ ਐ। ਲੋਕ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਵੱਡ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਸਰਾਧ ਖੁਆਈ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਆਪਣੇ ਓਧਰਲੇ ਗੁਆੜ ਆਲਾ ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਕਿਤੇ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ 'ਦੇਵਤਾ ਜੀ! ਸਾਡੇ ਹਰੇਕ ਕੰਮ 'ਚ ਅੜਿੱਕੇ ਪੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਐ। ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਨ੍ਹੀ ਚੜ੍ਹਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਬਈ ਕਿਸੇ ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਆਵਦੇ ਵੱਡ ਵਡੇਰੇ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੇ ਸਰਾਧ ਕਰਕੇ ਖੁਆ ਦਿਉ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਰਨੇ ਐ ਸਰਾਧ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਬਈ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਊ ਸਰਾਧਾਂ 'ਤੇ? ਅਕੇ ਪੰਡਤ ਕਹਿੰਦਾ 'ਪੰਜ ਸ਼ੈ ਰਪੀਆ ਖਰਚਾ ਆ ਜੂ'। ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਵੇਖ ਲਾ ਕੰਜੂਸ ਐ ਸਿਰੇ ਦੇ। ਕੁਕੜੀਆਂ ਦੇ ਆਂਡੇ ਵੇਚ ਵੇਚ ਤਾਂ ਘਰ ਦਾ ਤੋਰੀ ਫੁੱਲਕਾ ਚਲਾਉਦੈ, ਪੰਜ ਸੈ ਰਪੀਆ ਕਿੱਥੋਂ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਇਹੇ ਸਲ੍ਹੀਣੇ ਆਲਾ ਨੰਦ ਸਿਉਂ। ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਕਹਿੰਦਾ 'ਮਹਿੰਗਾ ਸੌਦਾ ਪੰਡਤ ਜੀ, ਚੱਲ ਰਹਿਣ ਈਂ ਦਿੰਨੇ ਆਂ ਵੇਖੀ ਜਾਊ ਜਿਹੜਾ ਕੁਸ ਹੋਊ'। ਜਦੋਂ ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਉੱਠ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਕਹਿੰਦਾ 'ਜੋਰਾ ਸ਼ਿਆਂ! ਜੇ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਧ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿਸੇ ਜੁਆਕ ਜੱਲੇ ਦੇ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਸ਼ਸ਼ਤੇ ਭਾਅ ਈ ਸਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਸ਼ਰਾਧ ਕਰਨੇ ਐ ਵੱਡੇ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੇ, ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਤਾਂ ਖਰਚ ਵੱਧ ਈ ਆਉਣੈ'। ਅਕੇ ਜੋਰਾ ਕਹਿੰਦਾ 'ਬਜੁਰਗ ਵੀ ਤਾਂ ਦੇਵਤਾ ਜੀ ਜੁਆਕਾਂ ਅਰਗੇ ਈ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਚੱਲ ਕੋਈ ਨ੍ਹੀ ਰਹਿਣ ਈਂ ਦੇ'। ਜਦੋਂ ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਪੰਡਤ ਦੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਨੇ ਫੇਰ 'ਵਾਜ ਮਾਰ ਲੀ। ਕਹਿੰਦਾ 'ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਕੰਮ ਵੀ ਹੈਗਾ'। ਅਕੇ ਜੋਰਾ ਕਹਿੰਦਾ 'ਸਸਤਾ ਦੱਸ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਬਈ ਉਹਦੇ 'ਚ ਕੀ ਕੁਸ ਕਰਨਾ ਪਊ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ'? ਅਕੇ ਪੰਡਤ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਛਟਾਂਕੀ ਘਿਉ ਦਾ ਕੜ੍ਹਾਹ ਕਰ ਲੀਂ, ਅੱਧ 'ਚ ਸੇਰ ਖੀਰ ਬਣਾ ਲੀਂ। ਦੋ ਖੰਭਣੀਆਂ ਤੇ ਧੌਲੀ ਧੇਲੀ ਪੈਸੇ ਰੱਖ ਦੀਂ। ਨਾਲ ਬਹਾ ਕੇ ਕਰ ਦੂੰ'। ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਭ ਕੁਸ ਲੈ ਕੇ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਦੇ ਘਰੇ ਜਾ ਵੜਿਆ। ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਲਉ ਦੇਵਤਾ ਜੀ ਆਹ ਲਉ ਸਮਾਨ ਤੇ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵਿੱਢ ਦੀਏ'। ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਨਾਂਹ ਬਾਬਾ, ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਨ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਬਣਾ ਕੇ ਤੇ ਖੰਭਣੀਆਂ ਖੁੰਭਣੀਆਂ। ਬਾਹਮਣ ਨੇ ਆਵਦੇ ਮੂਹਰੇ ਰਖਾਅ ਲਿਆ। ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਜਿਮੇਂ ਜੋਰਾ ਸ਼ਿਆਂ ਮੈਂ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹੂੰਗਾ, ਓਮੇਂ ਈ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਬੋਲੀ ਜਾਈਂ। ਜਿਮੇਂ ਮੈਂ ਕਰੀ ਗਿਆ ਓਮੇਂ ਈਂ ਤੂੰ ਕਰੀਂ ਜਾਈਂ'। ਜੋਰੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ 'ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਦਾ ਮੰਤਰ ਐ ਇਹੇ'? ਮਦਨ ਕਹਿੰਦਾ 'ਦਸ ਵੀਹ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਐਂ, ਬਾਕੀ ਵੇਖ ਲਾ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਐ ਬਈ ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕਾਹਲੀ ਪੜ੍ਹੇਂਗਾ'। ਬਾਹਮਣ ਤੇ ਜੋਰਾ ਦੋਮੇਂ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿ ਗੇ ਬਾਬਾ। ਮਦਨ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਬੋਲ ਜੱਟਾ ਸ਼ਾਵਾ ਖਾਵਾ ਸ਼ੂੰ'। ਜੋਰਾ ਮਗਰੇ ਬੋਲਿਆ 'ਬੋਲ ਜੱਟਾ ਸ਼ਾਵਾ ਖਾਵਾ ਸ਼ੂੰ'। ਪੰਡਤ ਕਹਿੰਦਾ 'ਤੂੰ ਬੋਲ ਜੱਟਾ ਨ੍ਹੀ ਕਹਿਣਾ'। ਜੋਰਾ ਫੇਰ ਮਗਰੇ ਬੋਲ ਪਿਆ 'ਤੂੰ ਜੱਟਾ ਨ੍ਹੀ ਕਹਿਣਾ'। ਪੰਡਤ ਫੇਰ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ 'ਜਿਮੇਂ ਮੈਂ ਕਹਿਨੈ ਤੂੰ ਓਮੇਂ ਕਿਉਂ ਨ੍ਹੀ ਮੰਨਦਾ'। ਜੋਰਾ ਫੇਰ ਮਗਰੇ ਬੋਲ ਪਿਆ 'ਜਿਮੇਂ ਮੈਂ ਕਹਿਨੈ ਤੂੰ ਓਮੇਂ ਕਿਉਂ ਨ੍ਹੀ ਮੰਨਦਾ'। ਪੰਡਤ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਿਆ ਬਈ ਇਹਨੂੰ ਸਮਝ ਨ੍ਹੀ ਆਈ। ਪੰਡਤ ਨੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਮੂਹਰੇ ਥਾਲ 'ਚ ਸੰਧੂਰ ਪਿਆ ਸੀ ਜੱਟ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਲਾ 'ਤਾ। ਜੋਰੇ ਨੇ ਜਿਉਂ ਚੱਕਿਆ ਥਾਲ, ਪੰਡਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਪਾ 'ਤਾ ਤੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਸਲ ਕੇ ਮੂੰਹ ਇਉਂ ਬਣਾ 'ਤਾ ਜਿਮੇਂ ਲਾਲ ਲੀੜੇ ਨਾਲ ਪਾਥੀਆਂ ਆਲਾ ਗੀਰ੍ਹਾ ਢਕਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਪੰਡਤ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਜਾਹ ਨਿੱਕਲ ਜਾ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ'। ਮਗਰੇ ਜੋਰੇ ਨੇ ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਕਹਿ 'ਤਾ 'ਜਾ ਨਿੱਕਲ ਜਾ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ'। ਦੋਮੇਂ ਆਹਣੋ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਇਉਂ ਲੜੀ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਜਿਮੇਂ ਰਾਜ ਕਮਲ ਸਰਕਸ 'ਚ ਜੋਕਰ ਘੂਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਪੰਡਤ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਬਾਬਾ, ਜੋਰੇ ਦੇ ਕੰਨ 'ਤੇ ਚਪੇੜ ਮਾਰੀ। ਜੋਰੇ ਨੇ ਪੰਡਤ ਦੇ ਦੋ ਧਰ ਤੀਆਂ। ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਚਪੇੜੋ ਚਪੇੜੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੰਡਤਾਣੀ ਵੀ ਆ ਗੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ 'ਇਹ ਕੀ ਡਰਾਮਾ ਹੁੰਦੈ'? ਪੰਡਤ ਪੰਡਤਾਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਤੂੰ ਚਲੀ ਜਾਹ ਏਥੋਂ'। ਜੋਰਾ ਵੀ ਪੰਡਤਾਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਤੂੰ ਚਲੀ ਜਾ ਏਥੋਂ'। ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਡਤਾਣੀ ਨੂੰ ਜੋਰੇ ਨੇ ਕਹੀ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਜੋਰਾ ਢਾਹ ਲਿਆ ਬਈ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕੀ ਬੋਲਦੈਂ ਓਏ। ਜੋਰਾ ਥੱਲੇ ਪਿਆ ਸਾਰਾ ਕੁਸ ਝੱਲੀ ਵੇਖੀ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁੱਟ ਖਾਈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਪੰਡਤ ਹੰਭ ਕੇ ਜੋਰੇ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ ਤਾਂ ਉੱਠਦੇ ਈ ਬਾਹਮਣ ਨੂੰ ਜੱਟ ਨੇ ਢਾਹ ਲਿਆ। ਮਾਰ ਮਾਰ ਘਸੁੰਨ ਬਾਹਮਣ ਦਾ ਮੂੰਹ ਉੱਠ ਦੀ ਸੁੱਜੀ ਵੀ ਘੁਆਂਡ ਅਰਗਾ ਕਰ 'ਤਾ। ਓਧਰ ਬਾਹਮਣੀ ਰੌਲਾ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਬਈ ਕੋਈ ਆ ਕੇ ਛਡਾਉ। ਬਾਹਮਣ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਬਾਹਮਣੀ ਦੇ ਧਰ 'ਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਮਣ ਪੰਡਤਾਣੀ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਜੋਰੇ ਨੇ ਢਾਹ ਲੀ ਪੰਡਤਾਣੀ। ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੁੱਡੂ ਚਪੇੜਾਂ ਜੋਰੇ ਨੇ ਪੰਡਤਾਣੀ ਢਹੇ ਗਹੀਰੇ ਅਰਗੀ ਕਰ 'ਤੀ। ਪੰਡਤ ਦੇ ਘਰੇ ਇਉਂ ਰੌਲਾ ਪਵੇ ਜਿਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਦੂਜੀ ਜਮਾਤ ਆਲੇ ਜੁਆਕ ਜੋਰ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਪਹਾੜੇ ਬੋਲਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ।''

ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਟੋਕ ਕੇ ਬਾਬਾ ਉਤਮ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਅਮਲੀਆ ਰੌਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਈ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ 'ਚੋਂ ਛਡਾਉਣ ਨ੍ਹੀ ਆਇਆ ਫਿਰ?''

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਟਿੱਚਰ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਸੁਰਜਨ ਬੁੜ੍ਹੇ ਕੇ ਘੈਂਸਲੇ ਨੇ ਰੌਲਾ ਜਾ ਸੁਣ ਕੇ ਜਦੋਂ ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਬਾਰ ਮੂਹਰਦੀ ਨੰਘਣ ਲੱਗੇ ਨੇ ਪੈਰ ਮਲ਼ੇ ਤਾਂ ਬਾਹਮਣੀ ਦੇ ਪਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਘੈਂਸਲਾ ਆਪ ਡਰ ਗਿਆ ਬਈ ਜੋਰਾ ਤੇ ਮਦਨ ਕਿਤੇ ਪੰਡਤਾਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਪੈ ਨਿੱਕਲਣ। ਉਹ ਤਾਂ ਭਾਈ ਪੱਤੇ ਲੀਹ ਹੋਇਆ। ਉਹਨੇ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਬਿੰਬਰ ਨੂੰ ਦੱਸ 'ਤਾ ਬਈ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਦੀ ਬਹੂ 'ਚ ਕੋਈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਆ ਗਿਆ ਉਹਨੂੰ ਜੋਰਾ ਤੇ ਮਦਨ ਕੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਐ।''

ਮਾਹਲੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਫੇਰ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਬਿੰਬਰ ਆਇਆ ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਘਰੇ ਕੁ ਉਹ ਵੀ ਡਰ ਗਿਆ ਬਈ ਬਾਹਮਣ ਤੇ ਜੱਟ ਰਲੇ ਵੇ ਕਿਤੇ ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਭੂਤ ਨਾ ਕੱਢ ਦੇਣ?''

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਚੰਨਣ ਬਿੰਬਰ ਛੀ ਸੱਤ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ 'ਕੱਠੇ ਕਰ ਲਿਆਇਆ ਬਈ ਛੇਤੀ ਚੱਲ ਕੇ ਪੰਡਤਾਣੀ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਛਡਾਈਏ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਹੋਰ੍ਹੀਂ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਦੇ ਘਰੇ ਵੜੇ ਤਾਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਨ ਤੇ ਜੋਰਾ ਫੇਰ ਇੱਕ ਵਟਾ ਦੋ ਹੋਏ ਪਏ ਬਾਬਾ। ਪੰਡਤ ਥੱਲੇ ਪਿਆ ਜੋਰਾ ਬਾਹਮਣ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਘਸੁੰਨਾਂ ਨਾਲ ਇਉਂ ਕੁੱਟੀ ਜਾਵੇ ਜਿਮੇਂ ਚੰਦੇ ਠੋਕਣ ਆਲਾ ਹਾਕਮ ਚੰਦੇ ਠੋਕੀ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਬਿੰਬਰ ਨੇ ਬਾਰ ਵੜਦੇ ਸਾਰ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ 'ਇਹ ਕੀ ਕਰੀ ਜਾਨੈਂ ਓਏ' ਤਾਂ ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜੋਰੇ ਨੇ ਬਾਹਮਣ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ। ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਘਰੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਇਉਂ 'ਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਮੇਂ ਗਪਾਲ ਮੋਚਨੇ ਦੇ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਰਕਸ ਵੇਖਣ ਨੂੰ 'ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਕੋਈ ਕੁਸ ਕਹੇ ਕੋਈ ਕੁਸ ਕਹੇ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਬਿੰਬਰ ਨੇ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਬਈ ਕੀ ਗੱਲ ਐ ਲੜਦੇ ਕਿਉਂ ਐਂ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਨੇ ਬਿੰਬਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਹੀਰ ਸਣਾਈ ਬਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਆਹ ਸੀ ਬਣ ਗੀ ਆਹ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਨਾਲ ਗਏ ਸੀ ਸਾਰੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪੇ। ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਨੇ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਘੂਰਿਆ। ਇਉਂ ਹੋਈ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨਾਲ।''

ਬੁੱਘਰ ਦਖਾਣ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਜੋਰੇ ਜੱਟ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੈ ਬਾਬਾ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਬਈ ਕਮਲ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਮਲ਼ਾ। ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਨੇ ਪੰਗਾ ਕਾਹਤੋਂ ਲੈਣਾ ਸੀ?'

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਬਾਹਮਣ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਚਾਅ ਸੀ ਕੁੱਟ ਖਾਣ ਦਾ। ਛਿੱਲੜਾ ਨੂੰ ਬਾਹਮਣ ਮਰਦਾ ਸੀ ਬਈ ਚਾਰ ਛਿੱਲੜ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਲੈ ਲਾ ਛਿਲੜ, ਲੈਣੇ ਦੇ ਦੇਣੇ ਪੈ ਗੇ। ਬਾਹਮਣ ਤੇ ਬਾਹਮਣੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤਾਂ ਵੇਖੋ ਜਾ ਕੇ ਕਿਮੇਂ ਹੋਏ ਪਏ ਸੁੱਜ ਕੇ ਜਿਮੇਂ ਸੂਰ ਦੀਆਂ ਨਾਸਾਂ 'ਤੇ ਭੂੰਡ ਲੜਿਆ ਹੁੰਦਾ।''

ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆਂ ਤੋਂ ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ਨੀ ਪੰਡਤ ਮੰਗਦਾ ਮੰਗਦਾ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, 'ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੱਥ ਵਖਾਉਣੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੇਖ ਦਿੰਨਾਂ। ਅਗਲੇ ਪਿੱਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਗਾ।''

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਰਾਹੂ ਪੱਤੀ ਆਲੇ ਅੰਦਰਲੇ ਦਰਵਾਜੇ ਕੋਲੇ ਜੋਰੇ ਜੱਟ ਦਾ ਘਰ ਐ, ਉਹਨੇ ਪੰਡਤ ਜੀ ਵਖਾਉਣੈ ਹੱਥ। ਆਹ ਕੱਲ੍ਹ ਪਰਸੋਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਲੇ ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਤੇ ਉਹਦੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵਖਾ 'ਤੇ। ਜੇ ਤੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣੇ ਐਂ ਤਾਂ ਦਰਵਾਜੇ ਕੋਲੇ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛ ਲੀਂ ਬਈ ਜੋਰੇ ਜੱਟ ਦਾ ਘਰ ਕਿਹੜਾ। ਜਾਹ ਤੂੰ ਵੀ ਵੇਖ ਆ ਜਾ ਕੇ। ਤਿਆਰ ਈ ਬੈਠਾ ਤੇਰੇ ਅਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜੀ ਦਾ ਭੌਣ ਵਖਾਉਣ ਨੂੰ।''

ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵਤਾ ਜੋਰੇ ਜੱਟ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆ ਤਾਂ ਸੱਥ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਮਗਰ ਹੀ ਤੁਰੇ ਪਏ ਬਈ ਵੇਖਾਂਗੇ ਜੋਰਾ ਜੱਟ ਇਹਨੂੰ ਵੀ ਧਨੇਸੜੀ ਦਿੰਦਾ ਕੁ ਨਹੀਂ। ਪੰਡਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਸੱਥ 'ਚੋਂ ਉੱਠ ਖੜੋਤੇ ਤੇ ਸੱਥ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ।

JARNAIL SINGH

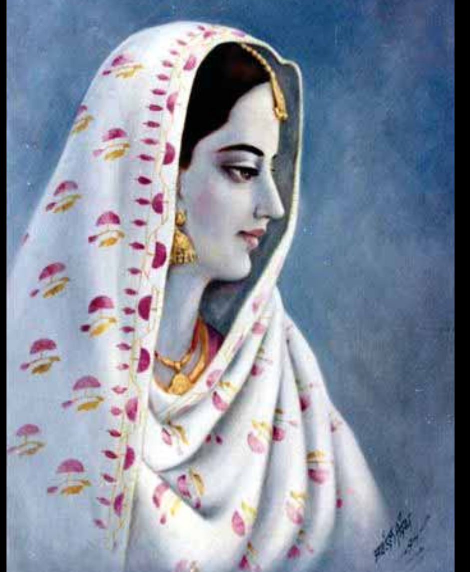

ART CLASSES
604-825-4659
604-724-6922
604-595-5885
#106- 12882-85 Ave. Surrey

ਦੇਸੀ ਤੜਕਾ

ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਸਮੋਸਾ

ਸਮੱਗਰੀ

- 3/4 ਕੱਪ ਮੈਦਾ
- 1/4 ਕੱਪ ਬਰੀਕ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹਰਾ ਪਿਆਜ਼
- ਇਕ ਛੋਟਾ ਚਮਚ ਪਿਘਲਿਆ ਹੋਇਆ ਘਿਓ
- ਨਮਕ ਸਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ
- ਇਕ ਕੱਪ ਪਕਾਏ ਹੋਏ ਚੌਲ (ਚਾਵਲ)
- ਢਾਈ ਕੁ ਵੱਡੇ ਚਮਚ ਸ਼ੇਜ਼ਵਾਨ ਚਟਨੀ
- ਅੱਧਾ ਵੱਡਾ ਚਮਚ ਮੱਖਣ
- ਸਮੋਸੇ ਤਲਣ ਲਈ ਤੇਲ।

ਵਿਧੀ : ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਬਰਤਨ 'ਚ ਮੱਖਣ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਇਸ 'ਚ ਪਿਆਜ਼ ਪਾਓ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਮੱਧਮ ਸੇਕ 'ਤੇ ਭੁੰਨੋ। ਹੁਣ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ੇਜ਼ਵਾਨ ਸਾਸ, ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਨਮਕ ਪਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਤੋਂ 2 ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਮੱਧਮ ਸੇਕ 'ਤੇ ਪਕਾ ਲਓ, ਵਿਚ-ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕੜਛੀ ਨਾਲ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਰਹੋ। ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੰਢਾ ਹੋਣ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖ ਲਓ।

ਸਮੋਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ: ਆਟੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਨ੍ਹ ਲਓ। ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ 7-8 ਪੇੜੇ ਬਣਾ ਲਓ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਵਾਂਗ ਵੇਲ੍ਹ ਲਓ। ਵੇਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲਿਓਂ ਕੱਟ ਲਓ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੋਸੇ ਦਾ ਆਕਾਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਭਰ ਦਿਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 7-8 ਸਮੋਸੇ ਬਣਾ ਲਓ। ਹੁਣ ਇਕ ਕੜਾਹੀ 'ਚ ਤੇਲ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਤੇਲ ਗਰਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ 'ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਮੋਸਿਆਂ ਨੂੰ ਭੂਰੇ/ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਤਲ ਲਓ। ਹੁਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਸਮੋਸਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਪਰੋਸੋ।

ਟਮਾਟਰ ਚਿੱਲਾ

ਸਮੱਗਰੀ

- ਟਮਾਟਰ - 3-4
- ਬੇਸਨ- 1 ਕੱਪ,
- ਪਿਆਜ਼ - 1,
- ਦਹੀਂ - 2 ਚਮਚ,
- ਹਰੀ ਮਿਰਚ - 3-4,
- ਹਰੇ ਧਨੀਏ ਦੇ ਪੱਤੇ - 2-3 ਚਮਚ
- ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਪਾਊਡਰ - 1 ਚੱਮਚ
- ਅਦਰਕ ਦਾ ਪੇਸਟ - 1 ਚੱਮਚ,
- ਅਜਵਾਈਨ - 1 ਚਮਚ,
- ਰੈੱਡ ਚਿੱਲੀ ਫਲੇਕਸ - 1 ਚੱਮਚ,
- ਤੇਲ - ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ
- ਲੂਣ - ਸੁਆਦ ਅਨੁਸਾਰ

ਟਮਾਟਰ ਚਿੱਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ:

ਇਕ ਮਿਕਸਿੰਗ ਬਾਊਲ ਲਓ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਬੇਸਨ ਛਾਣ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਸਨ 'ਚ ਚਿੱਲੀ ਫਲੇਕਸ, ਅਜਵਾਈਨ, ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਮਕ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾਓ।

ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਅਤੇ ਹਰੇ ਧਨੀਏ ਦੇ ਪੱਤੇ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕ ਕੱਟ ਲਓ। ਹੁਣ ਟਮਾਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੂੰਝ ਕੇ ਪੀਸ ਲਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਆਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀਸ ਲਓ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਸਨ 'ਚ ਪੀਸਿਆ ਹੋਇਆ ਟਮਾਟਰ, ਪਿਆਜ਼, ਅਦਰਕ ਦਾ ਪੇਸਟ, ਹਰਾ ਧਨੀਆ ਪੱਤਾ ਅਤੇ ਦਹੀਂ ਪਾਓ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ 'ਚ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਪਾਓ ਅਤੇ ਚਿੱਲੇ ਲਈ ਬੈਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰੋ।

ਇੱਕ ਨਾਨ-ਸਟਿਕ ਪੈਨ ਨੂੰ ਮੱਧਮ ਅੱਗ 'ਤੇ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ ਪੈਨ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲਾਓ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕਟੋਰੀ ਚਿੱਲੇ ਦਾ ਬੈਟਰ ਲਓ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਓ ਅਤੇ ਕਟੋਰੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਗੋਲ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਓ।

-ਚਿੱਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਪਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਤੇਲ ਪਾਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਿੱਲੇ ਨੂੰ ਘੁਮਾਓ। ਚਿੱਲੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਕਾਓ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚਿੱਲੇ ਦਾ ਰੰਗ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਮਾਟਰ ਦੇ ਚਿੱਲੇ ਨੂੰ ਪਲੇਟ 'ਚ ਕੱਢ ਲਓ।

-ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬੈਟਰ ਦੇ ਚਿੱਲੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਓ। ਨਾਸ਼ਤੇ ਲਈ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਟਮਾਟਰ ਚੀਲਾ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟਾਈਮਜ਼

ਕੀ ਹੈ QR ਦੀ ਫੂਲ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕੰਮ ?

ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ QR ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ, ਥ਼ ਕੋਡ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਥ਼ ਦਾ ਫੂਲ ਫਾਰਮ ਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਆਓ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ।

QR ਦੀ ਫੂਲ ਫਾਰਮ

QR ਦੀ ਫੂਲ ਫਾਰਮ ਹੈ "Qiuck Response"। ਇਸਨੂੰ 1994 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਡੇਨਸੋ ਵੇਵ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡਾਟਾ ਸਕੈਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ QR ਕੋਡ ?

QR ਕੋਡ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਾਰਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਵਰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਡਿਜੀਟਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਟੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਜਾਂ ਸਕੈਨਰ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ਟੈਕਸਟ, ਵੈਬਸਾਈਟ ਲਿੰਕ, ਕਾਨਟੈਕਟ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵੇਰਵੇ।

ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ QR ਕੋਡ ?

ਡਾਟਾ ਇਨਕੋਡਿੰਗ

QR ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਨਕੋਡ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਈਨਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਕੈਨਿੰਗ

QR ਕੋਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਮਾਰਟਫੋਨ 'ਚ ਕੈਮਰਾ ਅਤੇ QR ਸਕੈਨਿੰਗ ਐਪ ਜਾਂ ਇਨਬਿਲਟ ਫੀਚਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡੀਕੋਡਿੰਗ

ਜਿਵੇਂ ਹੀ QR ਕੋਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਪ ਇਸਨੂੰ ਡੀਕੋਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਜਲਦੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਵੀ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਤਾਂ ਅਪਣਾਓ ਇਹ ਟਿਪਸ

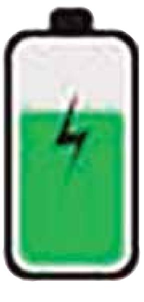

ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਬੈਟਰੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਅਚਾਨਕ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, GPS ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਲੋਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਫੋਨ ਦੀ ਲੰਬੀ ਬੈਟਰੀ ਲਾਈਫ ਤੁਹਾਡੇ ਕਈ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਫੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਫ਼ੋਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਯੂਜ਼ਰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਘਬਰਾਓ ਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਆਸਾਨ ਟਿਪਸ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਲਾਈਫ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿਪਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਾ ਦੇਵੇ।

ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਠੰਡਾ ਹੈ। ਚਾਰਜਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੈਟਰੀ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਫੋਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ। ਇਹ ਸੌਖੀ ਟ੍ਰਿਕ ਤੁਹਾਡੇ ਫੋਨ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਲਾਈਫ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਉੱਚ ਰਿਫਰੈਸ਼ ਦਰ ਵਧੇਰੇ ਪਾਵਰ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਗੇਮਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉੱਚ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਰਿਫ੍ਰੈਸ਼ ਰੇਟ ਨੂੰ 60ਜ਼ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕਰਕੇ ਬੈਟਰੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਫ੍ਰੈਸ਼ ਰੇਟ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ Display and Birghtness > Screen Refresh Rate > Select 60Hz 'ਤੇ ਜਾਓ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਫ਼ੋਨ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪਾਵਰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਕ੍ਰੀਨ ਟਾਈਮਆਊਟ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੈਟਿੰਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 10 ਸਕਿੰਟ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕਰੋ।

ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਐਪਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰੋ

ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਐਪਸ, ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਟਿਕਾਣਾ ਟਰੈਕਿੰਗ ਬੈਟਰੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਘਫਸ਼-ਅਧਾਰਿਤ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਐਪਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਫ਼ੋਨ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕਣ। ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬੈਟਰੀ ਬਚਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਐਪਸ ਅਤੇ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਡਾਟਾ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰੋ।

5G ਨੈੱਟਵਰਕ ਹਾਈ-ਸਪੀਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੈਟਰੀ ਦੀ ਖਪਤ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਾਈ-ਸਪੀਡ ਡੇਟਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਸੇਜਿੰਗ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਿੰਗ ਵਰਗੇ ਹਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 4G 'ਤੇ ਸਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਬੇਲੋੜੀ ਬੈਟਰੀ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ!

ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ।
ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੀ ਨਗਮੇ ਗਾਈਏ।
ਰੁੱਖ ਤਾਂ ਠੰਢੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ,
ਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੁਆਵਾਂ ਦਿੰਦੇ,
ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਵਧਾਈਏ-
ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ।
ਹਵਾ ਨੂੰ ਉੱਜਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ,
ਨਾਲੇ ਮਿੱਠੇ ਫਲ ਦਿੰਦੇ ਨੇ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਧਾਈਏ-
ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ।
ਇਹੋ ਤਾਂ ਹਰਿਆਲੀ ਦਿੰਦੇ,
ਨਾਲੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਿੰਦੇ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ-
ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ।
ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਇਹੀ ਬਚਾਉਂਦੇ,
ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ ਸਾਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੇ ਜਾਈਏ-
ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ।
ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਲਗਾਉਣਾ,
ਰੋਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣਾ,
ਆਉ ਸੱਚੀ ਕਸਮ ਉਠਾਈਏ-
ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਈਏ।

ਲੇਖਕ : ਓਮਕਾਰ ਸੂਦ ਬਹੋਨਾ
ਸੰਪਰਕ: 96540-36080

ਸੱਚੇ ਬੋਲ

ਆਖਦੇ ਨੇ ਲੋਕੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੱਚ ਤਾਈਂ ਫਾਂਸੀ।
ਪਰ ਸੱਚ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਦੇ ਦੇਖੀ ਨ੍ਹੀਂ ਉਦਾਸੀ।

ਝੂਠੇ ਦੀ ਹਾਮੀ ਕਦੇ ਭਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਤਾਹੀਉਂ ਤਾਂ ਲੋਕੋ ਸੱਚ ਮਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਟਿੱਬੇ ਟੋਏ ਨੇ।
ਰਾਹ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦਾ ਰੋਕ ਕੇ ਖਲੋਏ ਨੇ।

ਕਦੇ ਵੀ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਤਾਹੀਉਂ ਤਾਂ ਲੋਕੋ ਸੱਚ ਮਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੱਚ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗੂੰ ਗੱਜਦਾ।
ਛੱਡ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੱਜਦਾ।

ਹੁੰਦਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਇਹ ਜਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਤਾਹੀਉਂ ਤਾਂ ਲੋਕੋ ਸੱਚ ਮਰਦਾ ਨੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੱਚ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਹੈ ਮੱਚਦੀ।
ਆਖਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਸਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੱਚ ਦੀ।

ਝੂਠੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਮਾਹੀ ਕਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਤਾਹੀਉਂ ਤਾਂ ਲੋਕੋ ਸੱਚ ਮਰਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਲੇਖਕ : ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹੀ
ਸੰਪਰਕ: 99143-64728

ਰੰਗੋਂ ਬਦਰੰਗ

ਬਾਣਾ ਪਹਿਣ ਗੁਰੂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਵਾਲਾ,
ਪ੍ਰਣ ਕਰਕੇ ਗਿਆ ਭੁੱਲ ਬਾਬਾ।
ਜਾ ਝੋਲੀ ਪਿਆ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ,
ਚੁੱਕ ਤੁਰਿਆ ਤੱਪੜ ਜੁੱਲ ਬਾਬਾ।

ਆ ਲਾਲਚ ਗਿਆ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ,
ਵੇਖ ਟੁਕੜ ਗਿਆ ਡੁੱਲ ਬਾਬਾ।
ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਗਿਆ ਰਲਾ ਸੀਟੀ,
ਅਣਖ ਵੇਚ ਕੌਡੀਏਂ ਮੁੱਲ ਬਾਬਾ॥

ਬਿਨ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਮਾਰ ਬੈਠਾ,
ਮੂੰਹ ਜ਼ੁਬਾਨ ਫਰਕਾ ਬੁੱਲ੍ਹ ਬਾਬਾ।
ਝੱਟ ਰੰਗੋਂ ਹੋ ਬਦਰੰਗ ਗਿਆ
ਜਦ ਭਗਵਾਂ ਗਿਆ ਡੁੱਲ੍ਹ ਬਾਬਾ।

ਛੱਡ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਸਾਥ 'ਭਗਤਾ',
ਗਿਆ ਵਿੱਚ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਰੁਲ ਬਾਬਾ।
ਜੀਅ ਜਾਂਦਾ ਕਰਕੇ ਸਿਰ ਉੱਚਾ,
ਕਿਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਗੈਰਾਂ ਤੁੱਲ ਬਾਬਾ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ 'ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ'
+1-604-751-1113

ਵਧਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ

ਖੰਘ, ਦਮਾ, ਜ਼ੁਕਾਮ, ਖੁਰਕ ਹੋਈ ਜਾਵੇ,
ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਾਲੀ ਵਗਦੀ ਪੌਣ ਬਾਬਾ।
ਅੱਗਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਧੂੰਏਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ,
ਸਾਹ ਲੱਗਦੇ ਔਖੇ ਆਉਣ ਬਾਬਾ।
ਜਿਉਂ ਹੋਵੇ ਹਨੇਰਾ ਧੂੰਆਂ ਗੁਬਾਰ ਚੜ੍ਹਦਾ,
ਦਿਸੇ ਚੰਦ ਨਾ ਤਾਰੇ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਬਾਬਾ।
ਜਾਣਾ ਕਿਤੇ, ਜਾਵੇ ਬੰਦਾ ਉਲਟ ਪਾਸੇ,
ਅਸਲੀ ਰਾਹ ਨਾ ਪਏ ਥਿਆਉਣ ਬਾਬਾ।
ਇੱਕ ਦੀਵਾਲੀ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ ਆਉਂਦੇ,
ਲੋਕ ਅੱਗ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਬਾਬਾ।
ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਹੋਰ ਹੋਵੇ,
ਸਾਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਘਟਾਉਣ ਬਾਬਾ।
ਅਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ,
ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸ਼ਹਿਰੀਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਧਾਉਣ ਬਾਬਾ।
ਕੁਝ ਸਰਕਾਰ ਸਮਝੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਣ,
ਤਰੀਕਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਅਪਨਾਉਣ ਬਾਬਾ।
ਕਮਾਈ ਸਭ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ,
ਕਿੱਥੋਂ ਖ਼ਰਚ ਘਰ ਦਾ ਲੋਕ ਚਲਾਉਣ ਬਾਬਾ।
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਹੁੰਦੇ,
ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਪੱਤੇ, ਬਚਾਉਣ ਬਾਬਾ।

ਲੇਖਕ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
ਸੰਪਰਕ: 94658-21417

ਸਫ਼ਰ

ਥੱਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪੈਰ ਮੇਰੇ,
ਸਫ਼ਰ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।
ਕੰਡੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਨੇ,
ਹੋਰ ਜਾਣ ਦੀ ਅੱਗੇ ਤਿਆਰੀ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਜਿੱਥੇ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ,
ਚੱਲੀ ਉੱਥੇ ਵੀ ਆਰੀ ਹੈ।
ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਸਫ਼ਰ'ਚ ਬੜੀ ਹੈ,
ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਹੈ।
ਡੋਬਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੱਗੇ ਨੇ,
ਮੇਰੀ ਤਰ ਜਾਵਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਹੈ।
ਬਚ ਕੇ ਰਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ,
ਤਲਵਾਰ ਇਹ ਦੋ ਧਾਰੀ ਹੈ।
ਵਧੀਕੀਆਂ ਬਥੇਰੀਆਂ ਜਰ ਲਈਆਂ,
ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਠਾਰੀ ਹੈ।
ਤੰਗੀਆਂ ਬਥੇਰੀਆਂ ਝੱਲ ਲਈਆਂ,
ਜ਼ਮੀਰ ਨਾ ਕਦੇ ਮਾਰੀ ਹੈ।
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਾ ਰਹਿਣਾ,
ਇਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਹੈ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ,
ਮਹਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹ ਨਾਰੀ ਹੈ।
ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈਆਂ,
ਖ਼ੁਰਦਪੁਰੀਏ ਭਾਵੇਂ ਲਾਈ ਯਾਰੀ ਹੈ।

ਲੇਖਕ : ਅਵਤਾਰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ
ਸੰਪਰਕ : 006421392147

ਸੂਰਜਾ!

ਨਿੱਘ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰੀਆ
-ਮੇਰਾ ਕੀ ਏ?
ਸਾਰੀ ਗਰਮੀ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਏ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਲਦਾ ਜਾਵਾਂ
ਬੱਸ ਏਨਾ ਹੀ ਚਾਹਵਾਂ।
ਚੰਨਿਆ!
ਰਾਤਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾਵੇਂ- ਮਨ ਚਿੱਤ ਭਾਵੇਂ
ਸੂਰਜ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਰੌਸ਼ਨੀ
ਥੋੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਵਾਂ
ਬੱਸ ਏਨੇ ਕੰਮ ਆਵਾਂ।
ਸੋਹਣੇ ਫੁੱਲਾ!
ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਤੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇਣ ਲਈ
ਕੀ ਦੇ ਸਕਦਾਂ?
ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇਵੇ
ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਬੱਸ ਨਾਵਾਂ
ਇਉਂ ਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵਾਂ।
ਨਦੀਏ!
ਨਿਰਮਲ ਨੀਰ ਪਿਲਾ ਦਿੰਦੀ ਏਂ- ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ
ਚੋਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜੰਮੀਆਂ ਬਰਫ਼ਾਂ
ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਜਦ ਪਿਘਲਾਵਣ
ਬਣ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਨੀਰ ਤੁਹਾਡੇ
ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਜਾਵਣ।
ਨੀ ਹਵਾਏ!
ਹੱਸੇਂ-ਖੇਡੇਂ
ਤਨ ਵੀ ਠਾਰੇਂ - ਮਨ ਵੀ ਠਾਰੇਂ
ਸਾਰੀ ਠੰਢਕ ਰੁੱਖਾਂ ਜਾਈ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਸ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ
ਥੋੜੇ ਤੱਕ ਲੈ ਆਈ
ਨਾਮਜਾਦੀ ਪਾਈ।
ਪੰਛੀ ਵੀਰੇ!
ਜੀਓ! ਜੀਓ!!
ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਖੰਭ ਲਾਵੇਂ - ਜਿਉਣ ਸਿਖਾਵੇਂ
ਹਵਾ ਆਸਰੇ ਅੰਬਰ ਦੇ ਵਿਚ
ਉੱਚਾ ਉੱਡਦਾ ਜਾਵਾਂ
ਬੱਸ ਚੰਗਾ ਲੱਗ ਜਾਵਾਂ।
ਨੀ ਜ਼ਿੰਦੀਏ!
ਕਿਸ ਕੰਮ ਤੇਰਾ ਜੀਣਾ?
ਨਾ ਠੰਢਕ, ਨਾ ਤਪਸ਼, ਰੌਸ਼ਨੀ
ਨਾ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਸੇ ਪੀਣਾ।
ਕਿਸ ਕੰਮ ਤੇਰਾ ਜੀਣਾ!

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ
ਸੰਪਰਕ : 98726-40994

ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ

ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ
ਜਿਉਂਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਣ ਕੇ...

ਬਦਲਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰੰਗ
ਜੋ ਤੁਰਦਾ ਜਾਵੇ ਇੱਕ ਹੀ ਰਸਤੇ
ਜੋ ਖੇਡੇ ਨਾ ਕਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਸੰਗ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ
ਹੱਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਰੂਹ ਦੇ ਸੰਗ
ਤੁਰਦਾ ਹੀ ਬਸ ਇੱਕ ਲੀਕ 'ਤੇ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਜੋ ਮੱਦਦ ਕਰਨਾ
ਪੜ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ
ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕੋਈ ਗੀਤ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਫੁੱਲਾਂ ਸੰਗ ਜੋ ਕਰੇ ਨਾ ਗੱਲਾਂ
ਉਹ ਸਮਝੋ ਇੱਕ ਜਿਉਂਦੀ ਲਾਸ਼
ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਜਿਉਣ ਦੀ ਆਸ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਚੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ
ਬੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਜਾਲ
ਪੁੱਛਦਾ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਆਪਣਾ ਹਾਲ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਬਦਲੇ ਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰਸਤਾ
ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕਰੇ ਨਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ
ਚੁੱਕਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਗਲਾ ਕਦਮ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਦੇਖੇ ਨਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਰੰਗ
ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੇ ਨਾਲ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ
ਗਾਏ ਨਾ ਨਗਮਾ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਸੰਗ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ...

ਵੰਡਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਾਤਾਂ
ਜੋੜਦਾ ਰਹੇ ਜੋ ਉਮਰ ਭਰ
ਦਰਦਾਂ ਵੇਲੇ ਬਣੇ ਨਾ ਦਰਦੀ
ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦਾ
ਜਿਉਂਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਣਕੇ...

ਲੇਖਕ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
ਸੰਪਰਕ: 94178-31586

ਟਿੱਪੀ ਬਣੇਗਾ ਛੇਤੀ ਅੱਧਕ!

ਭਾਈ-ਚਾਰਾ ਜੋ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਦਾ
ਫ਼ਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਨਾਗ ਨੇ ਡੱਸਿਆ ਏ!
ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੁਣ ਬਣ ਗਿਆ ਡਾਂਗ-ਤੰਤਰ
ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਏ।
ਨਾਹਰੇ ਬੇਟੀ ਬਚਾਉ ਦੇ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਨੇ
ਜੇਤੂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਨਮਦਾ ਹੀ ਕੱਸਿਆ ਏ।
ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਧੀਆਂ
ਹੁਕਮਰਾਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨੱਸਿਆ ਏ।
ਚਾਨਣ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ
ਪੈ ਰਹੀ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦੀ ਮੱਸਿਆ ਏ।
'ਟਿੱਪੀ' ਬਣਦਾ ਏ 'ਅੱਧਕ' ਜੋ ਅੱਤ ਵਾਲਾ
ਹਰ ਜ਼ਾਲਮ ਦਾ ਹਸ਼ਰ ਇਉਂ ਦੱਸਿਆ ਏ!

ਲੇਖਕ : ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ
ਸੰਪਰਕ: 001-408-915-1268

ਆਖਰ ਵੇਲਾ

ਕੱਚ, ਕੰਡੇ ਸਭ ਪਿੰਡੇ ਸਹਿਕੇ।
ਸਫਰ ਮੈਂ ਅੱਜ ਮੁਕਾਇਆ ਨੀ।
ਮੌਤ ਖੜ੍ਹੀ ਸਿਰਹਾਣੇ ਆ ਕੇ।
ਘਰ ਤੇਰਾ ਪਰ ਆਇਆ ਨੀ।
ਜਿੱਤ ਪੱਕੀ ਕਰ ਤੁਰਿਆ ਸਾਂ ਮੈਂ।
ਵਕਤ ਨੇ ਅੱਜ ਹਰਾਇਆ ਨੀ।
ਸਮਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਸੀ।
ਕਿਥੋਂ ਦਿਆਂ ਕਿਰਾਇਆ ਨੀਂ।
ਆਖਰ ਵੇਲਾ ਚਾਨਣ ਭਾਲਾਂ।
ਦਿਸੇ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਰਾਤ ਨੀਂ।
ਬੱਦਲਾਂ ਵੀ ਲੁਕੋਇਆ ਚਾਨਣ।
ਦੂਰ ਦਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਤ ਨੀ।
ਸਾਰੇ ਹੀ ਨੇ ਵੈਰੀ ਹੋਏ।
ਕਿਸੇ ਨਾ ਪੁੱਛੀ ਬਾਤ ਨੀਂ।
ਯਾਦ ਆਈ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਅੰਮੜੀ।
ਹਰ ਦਮ ਕਰਦੀ ਝਾਤ ਨੀਂ।
ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬਿਰਹਾ ਫੁੱਟਦਾ।
ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹਾਸਾ ਨੀ।
ਤੇਰਾ ਅੰਦਰ ਰੱਜਿਆ ਭਰਿਆ।
ਮੇਰਾ ਅੰਦਰ ਪਿਆਸਾ ਨੀਂ।
ਸਾੜ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਪਿੰਜਰ ਸਾੜੇ।
ਬਚਿਆ ਮਾਸ ਨਾ ਮਾਸਾ ਨੀ।
ਘੁੱਲ਼ ਹੀ ਜਾਣਾ ਅਰਜ ਨੇ ਆਖਿਰ।
ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਤਾਸਾ ਨੀ।

ਲੇਖਕ : ਅਰਜ਼ਪ੍ਰੀਤ

ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ

ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਬਰਾਬਰ ਵੇਖਾਂ।
ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮਬਿਸਤਰ ਵੇਖਾਂ।
ਜੇ ਤੂੰ ਦੋ ਹੱਥ ਦੂਰ ਖਲੋਵੇਂ,
ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਬਿਹਤਰ ਵੇਖਾਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ,
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਅਜਗਰ ਵੇਖਾਂ।
ਮੈਂ ਹਾਂ ਆਪ ਸਲੀਮ ਜਿਹਾ ਤੇ,
ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਅਕਬਰ ਵੇਖਾਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿਆਣੇ,
ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਨਾਬਰ ਵੇਖਾਂ।
ਯਾਦ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਏ,
ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਖੰਡਰ ਵੇਖਾਂ।
ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਅਨਾਰਕਲੀ ਮੈਂ,
ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਰ ਵੇਖਾਂ।
ਸੁਫ਼ਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਵੀ ਧਰਤੀ,
ਜਾਗਾਂ ਤੇ ਉਹ ਬੰਜਰ ਵੇਖਾਂ।

ਲੇਖਕ : ਸੁਭਾਸ਼ ਕਲਾਕਾਰ

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਜਿੱਥੋਂ ਦੁੱਧ ਪੀਤਾ
ਫੱਕੀ ਸੱਜਰੀ ਹਵਾ
ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ ਪਿਆਰਾ ਹੈ।
ਜਿੱਥੇ ਵਸਦੇ ਭਰਾ
ਸੱਜਣ ਦੁੱਖ ਦੀ ਦੁਆ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ।

ਦੱਸੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਾਹ
ਦਿੰਦਾ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਚਾਅ
ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੱਗਣ
ਵਾਸੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਘਨ
ਏਹੋ ਸੁੱਖ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ ਹੈ।

ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ ਰਲੇ
ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਚੱਲੇ
ਵਿੱਚੋਂ ਚੱਕਿਆ ਕਿਨਾਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ
ਜਿੰਦ ਮਚਲ ਰਹੀ
ਸਾਡਾ ਏਕੇ ਦਾ ਨਾਰਾ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ

ਆਖਿਰ ਮੰਜ਼ਲ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ

ਆਖਿਰ ਮੰਜ਼ਲ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਢੇਰੀ ਜਿਹੜੇ ਢਾਹ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਚੱਲਦੇ-ਚੱਲਦੇ ਕਦਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਖਿਰ ਮੰਜ਼ਲ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਰਾਹ ਕੰਡਿਆਲੇ
ਕਦ ਰੁਕਦੇ ਨੇ ਹਿੰਮਤਾਂ ਵਾਲ਼ੇ
ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਸਫ਼ਰ ਮੁਕਾਉਂਦੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਗਾਹ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਚੱਲਦੇ-ਚੱਲਦੇ ਕਦਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਖਿਰ ਮੰਜ਼ਲ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਭਾਵੇਂ ਇੱਥੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਰੋਕਾਂ
ਪਰ ਜੇ ਸੀਨੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੋਚਾਂ
ਰਾਹ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਸਤਾ ਲੋਕ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਚੱਲਦੇ-ਚੱਲਦੇ ਕਦਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਖਿਰ ਮੰਜ਼ਲ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ

ਲੇਖਕ : ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ

ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ,
ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਬਾਜ ਵਾਂਗੂੰ ਇਹ ਅਚਿੰਤੇ ਝਪਟ ਪੈਂਦੀ ਕਿਉਂ ਸਦਾ,
ਮੌਤ ਨੂੰ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਹੀ ਮਸਲ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਵਿਚਾਰੀ ਮਹਿਕ ਨੂੰ,
ਮਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈ ਕਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਚੰਨ ਮੁਖੜੇ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਦੀ ਪਈ ਹੈ ਲੋੜ ਕੀ,
ਸੁਹਣਿਆਂ ਦਾ ਸਾਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਜਦ ਕਿਤੇ ਦੀਵਾ ਜਗੇ, ਦੀਵਾ ਬੁਝਾਉਣਾ ਲੋਚਦੇ,
ਨੇਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਖਾਣੇ, ਪੀਣੇ, ਲੜਨੇ, ਮਰਨੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮੋਹਰੀ ਸਦਾ,
ਕੌਮ ਦਾ ਹੈ ਸੋਚਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਜਦ ਕਦੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ, ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਛੁਰਾ ਨੇ ਖੋਭਦੇ,
ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਕਿਉਂ ਰਹੇਂ ਗ਼ਮਗੀਨ ਹਰ ਪਲ, ਗ਼ਮ ਸਦਾ ਰਹਿਣੇ ਨਹੀਂ,
ਮੁਸਕਰਾ ਤੂੰ, ਮੁਸਕਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਘਿਰ ਗਏ ਏਨੇ ਵਿਰੋਧਾ ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੁਣ,
ਕੀ ਕਹਾਂ ਕੀਹਦਾ ਹੈ ਕੀਹਦੇ ਨਾਲ ਏਨਾ ਵੈਰ ਕਿਉਂ।

ਲੇਖਕ : ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਨੋਟ

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਸਿਆਲ ਰੁੱਤ
ਬਨਾਮ
ਤੁਹਾਡਾ ਪਹਿਰਾਵਾ

ਲੇਖਕ : ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ
ਮੋਬਾਈਲ : 9463819174

ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਅਕਸਰ ਹਰ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਉਣ, ਜਿਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢ ਵੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰੇ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਦੌਰਾਨ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਊਨੀ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਰ ਵਾਲੇ ਕੋਟ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕੋਟ ਠੰਢ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਹਣੇ ਵੀ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੇਡੀਜ਼ ਬਲਾਊਜ਼ਰ ਅਤੇ ਲੇਡੀਜ਼ ਜੈਕਟਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੋਹਣੀ ਦਿੱਖ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਰਮ ਮਫ਼ਲਰ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮਫ਼ਲਰ ਨੂੰ ਗਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮਫ਼ਲਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀ ਗਰਮ ਸ਼ਾਲ ਵੀ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕਰੀਮ ਰੰਗ ਦੀ ਸ਼ਾਲ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਸ਼ੋਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਵੈਟਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲਾਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਗਰਮ ਕੋਟੀਆਂ, ਗਰਮ ਕੋਟਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਧੋਣ ਵਿਚ ਆਲਸ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣੇ ਅਤੇ ਸੁਕਾਉਣੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਜਰਾਸੀਮ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪਨਪ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਧੋ ਕੇ ਧੁੱਪ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੋ। ਦਸਤਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੀਟਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਦਸਤਾਨੇ ਵੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਧੋ ਕੇ ਸੁਖਾ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ੍ਹੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਬਾ ਕੋਟ, ਜੈਕਟ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾੜ੍ਹੀ ਨਾਲ ਬੈਲਵੇਟ ਕੋਟ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਜੇ ਸਾੜ੍ਹੀ ਪਲੇਨ ਪਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰੋਕੇਡ ਤੇ ਕਢਾਈ ਵਾਲੀ ਜੈਕੇਟ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਜੈਕੇਟ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਾਓ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਹੀ ਰੰਗ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਟੋਨ ਦੇ ਜੈਕੇਟ ਅਤੇ ਸਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪਾਓ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸੂਟ ਦੇ ਉਪਰ ਕਰੋਸ਼ੀਏ ਨਾਲ ਬੁਣੇ ਗੁਲਾਬੀ ਜਾਂ ਸਫ਼ੈਦ ਰੰਗ ਦੇ ਪੱਲੂ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਸ਼ੀਏ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਰੰਗਦਾਰ ਜਾਂ ਇਕ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕ੍ਰੋਸ਼ੀਏ ਨਾਲ ਬੁਣੀਆਂ ਜੈਕਿਟਾਂ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਹਣੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕ੍ਰੋਸ਼ੀਏ ਦੀ ਜੈਕਿਟ ਭਾਵੇਂ ਅੱਲ੍ਹੜ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਹਣੀ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕ੍ਰੋਸ਼ੀਏ ਦੀ ਜੈਕਿਟ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਸ਼ੀਏ ਨਾਲ ਬਣੇ ਪੱਲੂ ਨੂੰ ਹਰ ਵਰਗ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸੂਟ ਨਾਲ ਮੈਚਿੰਗ ਕਰਕੇ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦ ਹਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਕਾਰਫ ਦੀ ਥਾਂ ਹਾਈ ਨੈੱਕ ਬਲਾਊਜ਼ ਜਾਂ ਸਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਉਪਰ ਸਵੈਟਰ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਈਨਿੰਗ ਸਵੈਟਰ ਸਾੜ੍ਹੀ ਉਪਰ ਸੋਹਣੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਮੌਕੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਾਲੀ ਲੰਬੀ ਵੂਲਨ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਵੀ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਟੀ ਸ਼ਰਟ ਉਪਰ ਚੌੜੀ ਬੈਲਟ ਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਓਪਨ ਕੋਟ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹੋ। ਕੋਟ ਨਾਲ ਮੈਚਿੰਗ ਕਰਦਾ ਸਟੌਲ ਗਲੇ ਵਿਚ ਰਾਊਂਡ ਕਰਕੇ ਪਾਉਣਾ ਸੋਹਣਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਊਲ ਨੈਕ ਟੀ ਸ਼ਰਟ ਵੀ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਲ੍ਹੜ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਜੀਨ ਅਤੇ ਜੀਨ ਦੀ ਜੈਕਿਟ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਜੀਨ ਦੀ ਪੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਨ ਦੀ ਗਰਮ ਸ਼ਰਟ ਵੀ ਅੱਲ੍ਹੜ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜਚਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਮ ਮੋਟੇ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਸਵੈਟਰ ਕੋਟੀ ਆਦਿ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਘਰ ਤੋਂ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਦਫ਼ਤਰ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਆਦਿ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਫੈਸ਼ਨੇਬਲ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜੋ ਕਿ ਗਰਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿੱਘ ਵੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੋਹਣੇ ਵੀ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ, ਅਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਾਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਏ...

ਲੇਖਕ : ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੱਖੂ, ਮੋਬਾਈਲ : 90413-13346

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਦਿਲ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰਕੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੀ ਆਮਦ ਰੱਖਣਾ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ, ਜਿਸ ਕਦਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਈਆਂ ਦੀ ਹੋੜ 'ਚ ਉਲਝਣਾ ਪਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦੌਰ 'ਚ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਹੋਰ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਡਰ 'ਚ ਉੱਧੜੇ-ਉੱਧੜੇ ਜਿਹੇ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਉਣਗੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਹੈ, ਕੋਈ ਘਰ ਦੀ ਡਗਮਗਾਉਂਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੈ, ਕਈ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਹੰਭੇ ਪਏ ਨੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ-ਘਟਾਓ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਹਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਫ਼ਿਕਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਗਰਮੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਖ਼ੁਦ ਬਖ਼ੁਦ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਅੱਜ ਨੂੰ ਵੀ ਉਦਾਸਿਆ ਬਣਾ ਕੇ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਊਣਾ ਸਿੱਖੋ ਨਾ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਤੇ ਅੱਵਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਪਹਿਚਾਣੋ ਨਾ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਨੋਟਾਂ/ਸਿੱਕਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜ ਕੇ ਉਂਜ ਹੀ ਬੇਹੀ ਵਸਤੂ ਵਾਂਗ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਮੁਰਝਾਈ ਰੱਖੋ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਲੋੜ 'ਚ ਮੂੰਹ ਲਟਕਾਈ ਬੈਠੇ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਫੜੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਨਕਲੀ ਹੀ ਨਕਾਬ ਪਹਿਨੀ ਰੱਖੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਸਹਿਜਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਭਾਅ 'ਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਚੁੱਪੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ 'ਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਆਪੇ ਹੀ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਖਿੜਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਕਿੱਧਰੇ ਇਵੇਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕੋਈ ਕਰੀ ਜਾਓ ਤੁਹਾਡੇ ਸਜਾਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋਏ ਰਹੋ। ਫਿਰ ਸਭ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਸਦਾ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਜਹਿਮਤਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕੱਟ ਜਾਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਇਰਾਦਿਆਂ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਸਾ ਤਾਜ਼ਗੀ, ਮਹਿਕ, ਨਵੀਨਤਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਵੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਸੀ ਆਲਸ ਸਾਡਾ ਝਗੜਾ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਕਦਮ ਪਿਛਾਂਹ ਵੱਲ ਧੂਹ ਕੇ ਸੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਿੱਥੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਵਾਲਾ ਚੌਗਿਰਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਬਖ਼ਸ਼ਦਾ ਹੈ।

ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਸਰਦੀ ਵਿਚ ਖਿੜੀ ਰਹੇ ਘਰ ਦੀ ਬਗੀਚੀ

ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਸਰਦੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਦਿਨ ਧੁੰਦਲੇ-ਧੁੰਦਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਘਰੇਲੂ ਬਗ਼ੀਚੀ ਵਿਚ ਖਿੜੇ ਟਿਊਲਿਪ, ਗੁਲਾਬ ਅਤੇ ਡੇਹਲੀਆ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਟਿਊਲਿਪ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੜਨ ਵਾਲਾ ਫੁੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਫੁੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਜੋੜ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਫੁੱਲ ਹੋਵੇ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਯੂਰਪ ਤੱਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੀਨ ਤੱਕ ਹਰ ਥਾਂ ਟਿਊਲਿਪ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਉਂਝ ਤਾਂ ਕਈ ਫੁੱਲ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਟਿਊਲਿਪ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਫੇਦ, ਲਾਲ, ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਲਾ ਟਿਊਲਿਪ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫੁੱਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਟਿਊਲਿਪ ਸੱਤ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਿਖੇਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਵੀ ਜਾਦੂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟਿਊਲਿਪ ਉਂਝ ਤਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਟਿਊਲਿਪ ਦਾ ਬੂਟਾ ਆਪਣੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਬਿਖੇਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਟਿਊਲਿਪ ਨੂੰ ਉਗਾਉਣਾ ਵੀ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਿਜ਼ 65 ਤੋਂ 70 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਦੇਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ 50 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟਿਊਲਿਪ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖ਼ੂਬੀ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਏਨਾ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੂਟੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਬਨਾਉਟੀ ਭਾਵ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਫੁੱਲ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਫੁੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖਾਣੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਮਹਿਮਾਨਨਿਵਾਜ਼ੀ

* ਖਾਣੇ ਦੇ ਮੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰੱਖੋ। ਉਸ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮੇਜ਼ਪੋਸ਼ ਵਿਛਾਓ।
* ਮੇਜ਼ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।
* ਮੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗੁਲਦਾਨ ਰੱਖੋ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੂਣਦਾਨੀ ਅਤੇ ਅਚਾਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸਟੈਂਡ ਵਿਚ ਰੱਖੋ।
* ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਕਰੋ।
* ਕ੍ਰਾਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਾਕਰੀ ਇਕ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਸਟੀਲ, ਕੱਚ, ਬੋਨ ਚਾਈਨਾ ਜਾਂ ਨਾਨਬ੍ਰੇਕੇਬਲ ਕ੍ਰਾਕਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।
* ਮੇਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੱਖੋ, ਵੱਡੀ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਪਲੇਟ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ।
* ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਕਦੇ ਵੀ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਕੱਚ ਦੇ ਜੱਗ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹਨ।
* ਭੋਜਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਚਮਚ ਰੱਖੋ। ਜੇ ਸੂਪ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸੂਪ ਦੇ ਚਮਚ ਨਾਲ ਰੱਖੋ।
* ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਛੁਰੀ-ਕਾਂਟੇ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੈ ਤਾਂ ਛੁਰੀ-ਕਾਂਟੇ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ।
* ਖਾਣੇ ਦੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਹਲਕਾ-ਫੁਲਕਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਹਲਕਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।
* ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ।
* ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਖਾਓ, ਨਾ ਹੀ ਉਂਗਲੀਆਂ ਚੱਟੋ।
* ਘਰ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ। ਖੁਦ ਹੀ ਤੇਜ਼-ਤੇਜ਼ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰੋ।
* ਖਾਣਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੱਥ ਪਲੇਟ ਵਿਚ ਨਾ ਧੋਵੋ। ਵਾਸ਼ ਬੇਸਿਨ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧੁਆਓ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਹੈਂਡ ਟਾਵਲ ਵਾਸ਼ ਬੇਸਿਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲਟਕਾ ਦਿਓ।

-ਨੀਤੂ ਗੁਪਤਾ

CLASSIFIEDS & MATRIMONIALS

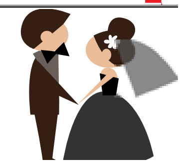

BRIDE WANTED

Jat Sikh Gill family seeks a suitable match for their son, 29 yrs. old, 5'11" tall, Canadian born, well settled, Architect and doing Real estate business, handsome, family oriented. The girl should be Canadian citizen/PR, professionally educated. Call – 1-604-832-7232 or 1-604-615-8088

AP 16-08

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 33 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ 3 ਇੰਚ, ਵਕੀਲ, ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ-ਸੁਨੱਖੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੋਹਣੀ ਪੜੀ-ਲਿਖੀ, ਕਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਪੰਰਕ ਕਰੋ 604-936-3063

AP 01-08

BRIDE WANTED

Looking for PR or Citizen Girl, 34 years, Education- B.Com, LLB.Height - 5'8" Divorced Profession- Own Business and Lawyer. From - Malerkotla. PunjabIn Canada on Visitor Visa. Living with real brother, Real Brother is citizen of Canada. Phone - 604 961 7672

RS 30-08

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer Art ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271

RS 27-09

ਅਜੋਕੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ

||||||| ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ |||||||

ਲੇਖਕ : ਕਰਮ ਬਰਸਟ,
ਸੰਪਰਕ : 94170-73831

ਅਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਫਿਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ 1978ਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੌਰ ਵਰਗੀ ਗੰਧ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੰਨਗੀ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਪ੍ਰਸਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਉੱਭਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੜਕਾਊ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਹਾਲਤ ਅਜੇ ਬੇਸ਼ਕ ਹਾਸ਼ੀਏ ਉੱਤੇ ਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਧਮਕ ਦੂਰ ਤੱਕ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਡੇਢ ਸਾਲ ਚੱਲੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਬਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕਤਾ ਉੱਭਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਵੀ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਮਾਲੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਤਕੜੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਆਧਾਰਿਤ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਮੌਕਾ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ ਥਿੜਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਉਹ ਤਾਕਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਗਰਮੀ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਪਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਮੁਹਾਲੀ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਉਪਰ ਹੋਏ ਰਾਕਟ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਹੇਠਾਂ ਬੰਬ ਫਿੱਟ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਅਸਫਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਧੁਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਸਿੱਖ ਕੌਮ' ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵੀ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਮੂਲਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਹਰਕਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣੇ ਹੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਘੱਟ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਧੜੇ ਦੇ ਆਗੂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਫ਼ੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮੱਧਮ ਗੂੰਜ ਦੂਰ ਤੱਕ ਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਕਤਲ ਨੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵਡੇਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫਰਵਰੀ 2022 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚੁਣ ਕੇ ਆਈ ਨਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਿਫ਼ਤੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਆਗੂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ (ਬੇਸ਼ਕ 1970 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਨਿਰੋਲ ਸਿਆਸੀ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਵਾਲੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀ ਥੋੜ੍ਹ-ਚਿਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ)। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 50 ਸਾਲ ਹੈ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। 117 ਵਿਚੋਂ 85 ਵਿਧਾਇਕ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 12 ਤਾਂ ਐੱਮਬੀਬੀਐੱਸ ਡਾਕਟਰ ਹਨ; 11 ਦੀ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ 39 ਦੀ ਉਮਰ 35 ਤੋਂ 45 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 47 ਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੁੱਢੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ-ਪ੍ਰਸਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜੱਫਾ ਮਾਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਵਲੋਂ 1985 ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ 'ਯੁਵਕ ਵਰ੍ਹੇ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣਾ ਇਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਇਕ ਕਦਮ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਹਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਿਚ ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸਰਮਾਇਆ', 'ਯੁਵਾ ਸ਼ਕਤੀ' ਅਤੇ 'ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਨੇਤਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਯੁਵਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਸਰਮਾਏ ਦੀ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੋਰਾ ਭਰ ਵੀ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਾਉਣਾ ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚਣੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਢਾਹੂ ਪਾਸੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਸੂਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੋਝੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਤਮਕ, ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚਣੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੀ ਸਾਡੀ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਕੀਰ ਦੇ ਫ਼ਕੀਰ ਅਤੇ ਲਾਈਲੱਗ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੀਰਸ, ਬੇਸੁਆਦਲੇ ਅਤੇ ਅਕਾਊ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲਾ ਭਵਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਸੰਕਟ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਹਰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਠੀਕ ਗੱਲ ਨੂੰ 'ਚਲ ਹੋਊ ਛੱਡ' ਕਹਿ ਕੇ ਪਾਸਾ ਵਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਹ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਮਾਯੂਸ ਹੋਣ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬੰਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਬਲਕਿ ਪਸ਼ੂ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ, ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਸਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਿਰਜੇ ਤਰਕ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਕੋਲੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਅਧਪੜ੍ਹ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਭਰਪੂਰ ਦਰੁਸਤ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਾ ਕੇ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬੋਧ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚਣੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨਾ ਹੀ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚਣੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਇਕ ਮਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਜਗਤ ਨਾਲੋਂ ਵਖਰਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਅੰਦਰ ਹਕੀਕੀ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪਸਾਰੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੋਝੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਮੱਧਯੁੱਗੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਵਹਿਮ, ਭਰਮ ਅਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਾਰੂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਬੜੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਫੌਰੀ ਹੱਲ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਰਹੇ, ਇਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਮਾਰੂ ਹੈ ਹੀ, ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਮਾਰੂ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਾਂਮੱਤਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘੋਲਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਟਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਢਾਹੂ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਸੋਚਣੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨਗੇ? ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤ

ਫੇਸਬੁੱਕ ਕਾਲਮ ਤੋਂ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ

ਵਲੋਂ : ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਖੱਟੜਾ ਫੋਨ: +91-94176-52947

'ਬਟੇਂਗੇ ਤੋ ਕਟੇਂਗੇ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਦਿੱਤਿਆ ਨਾਥ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਸ ਫ਼ਿਰਕੇ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਫ਼ਰਕ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਵੀ ਇਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਨੂਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਖ਼ਾਤਿਰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਵੰਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅੱਜ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਛਤਰੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅੱਜ ਵੰਡ ਹੋਰ ਦੀ ਹੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੰਡ ਅਮੀਰੀ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ; ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਮਾਰੇ ਸਾਧਨਹੀਣ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਾਂਹ, ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ (ੳ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਭਰੇ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸੰਤਾਂ, ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸੂਫੀ ਮਾਰਗ ਵਾਲੇ ਸੂਫੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੀ ਉਸ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਬੇਪਰਦ ਕਰ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਆਧਾਰ ਸਮਝਾਇਆ; (ਅ) ਮਨੂਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਸਕੇ; (ੲ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਗਿਆਨ ਹੋ ਸਕੇ; (ਸ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਕੁ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਅੱਠਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਰਾਜੇ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਜੁਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਅਕਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਰਾਜਾ ਹੀ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਹੈ; ਭਾਵ ਰਾਜਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹੀ ਆਧਾਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ, ਰੰਗ, ਭਾਸ਼ਾ, ਖਿੱਤੇ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਕਦਮ-ਕਦਮ ਉੱਤੇ ਦੀਵਾਨੀ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਹਨ। ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਗਵਾਈ ਲੀਹਾਂ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਵਿਚ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ, ਮਨੁੱਖ ਹਨ; ਕੇਵਲ ਆਦਮੀ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਠੀਕ ਹੈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਗਰਿਕ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਗੈਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਵਾਪਿਸ ਜਾਣ ਦੀ ਤੜਫਾਹਟ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ., ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਵਰ੍ਹੇ ਪਿਛਾਂਹ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰ ਲਈ ਝੂਰਨ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੋਚ, ਪਿਛਾਖੜੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਝਲਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਦਾ ਨਿਆਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਤਰ 4 ਤੋਂ 7 ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮਾਜ 'ਚ 18 ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੀ ਇਹ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ? ਨਹੀਂ। 'ਰਾਜਾ 18 ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼, ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਕੁਲ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜਚੋਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।' (ਸੂਤਰ 3) 'ਜਿਸ ਰਾਜੇ ਦਾ ਰਾਜ ਨਾਸਤਿਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।' (ਸੂਤਰ 22) 'ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਬੁਰਾਈ ਸੱਚ ਝੂਠ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਰਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।' (ਸੂਤਰ 24) 'ਜਿੱਥੇ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਸ਼ੂਦਰ, ਵੈਸ਼ ਕਸ਼ੱਤਰੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਝੂਠ ਸੱਚ ਨਾਲੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' (ਸੂਤਰ 104) 'ਚਾਰੇ ਵਰਣਾਂ ਦੀ ਜੀਵ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸਰਸਵਤੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਯੱਗ ਕਰਨ।' (ਸੂਤਰ 105) 'ਵਰਣ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 2% ਤੋਂ 5% ਮਾਸਕ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੋਂ 2%, ਕਸ਼ੱਤਰੀ ਤੋਂ 3%, ਵੈਸ਼ ਤੋਂ 4% ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਤੋਂ 5% ਹੈ।' (ਸੂਤਰ 142) 'ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੂਦਰ ਦੀ ਜੀਭ ਕੱਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨੀਚ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੈ।' (ਸੂਤਰ 270) 'ਰਾਜਾ ਵੈਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮ ਤੋਂ ਹੀਣ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਣਗੇ।' (ਸੂਤਰ 418) ਜੇ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਦੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ, ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਘਿਰਣਾ ਭਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਇਹ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਲਹੂ ਵੀਟਵੇਂ ਸੰਗਰਾਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 99% ਨੇ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਪੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅੰਧ-ਭਗਤੀ ਅਧੀਨ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਲਈ ਰਾਗ ਅਲਾਪਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਚੌਕਸੀ ਨਹੀਂ, ਗਿਆਨਵਾਨ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖਣੀ ਪਏਗੀ। ਇਸ ਸੋਚ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਭਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਸਮੱਸਿਆ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਉਸਾਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੋਰਚਾ ਫਤਿਹ ਕਰ ਕੇ ਇੱਥੇ ਉੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਮੁੜ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸੰਗਰਾਮੀਏ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਮਨੂਵਾਦੀਏ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਤ ਆਖ਼ਿਰ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਦੂਰ ਪਿਛਾਂਹ ਛੱਡ ਕੇ ਸੌਖੇ ਸਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Important Contacts

EMERGENCY

Fire | Police | Ambulance
911

Occupational First Aid
(Vancouver Campus)
604-822-4444

UBC Hospital Urgent Care
(8:00 a.m. – 10:00 p.m.)
604-822-7662

Poison Control Centre
604-682-5050

Campus Security
604-822-2222

NON-EMERGENCY

Access & Diversity
604-822-5844

Ambulance (E-Comm)
604-872-5151

AMS Sexual Assault Support Centre
604-827-5180

Building Operations Call Centre
604-822-2173

Employee & Family Assistance Plan
1-800-387-4765

Counselling Services (Students)
604-822-3811

Equity & Inclusion Office
604-822-6353

Fire Department (Fire Prevention)
311

Office of the Ombudsperson for Students
604-822-6149

RCMP – University Detachment
604-224-1322

Safety & Risk Services
604-822-2029

Student Health Services
604-822-7011

SIKH GURDWARAS

Khalsa Diwan Society, New Westminster, BC
604-759-2691

Khalsa Diwan Society, Vancouver
(604) 568-9500, (604) 324-2010

Sri Guru Singh Sabha Gurdwara
604-590-3232

Gurdwara Sahib Brookside
604-502-0602

Gurdwara Kalgidhar Darbar
604-504-5530

BC Khalsa Darbar Society
604-325-2290

Guru Nanak Sikh Gurdwara
604-598-1300

Akali Singh Sikh Society
604-254-3572

PINE LIGHTING

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS

YOU WILL SAVE MONEY

Gurpreet Dhillon
gurpreet@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Christine Dear
christine@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Michelle Trafford
michelle@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Jass Sidhu
Jaskaran@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Erin McNab
erin@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

604-591-8895

ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit

6878 King Gorge Blvd. Surrey

ਵਹਟਸੱਪ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੱਦਾ ਕਾਰਡ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮਹਿੰਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ 'ਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਅਲੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੱਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਹੈਕ ਕਰ ਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਪੀਡੀਐਫ ਫਾਈਲ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਅਕਸਰ ਵਹਟਸੱਪ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਵਾਈਸ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਲਵੇਅਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਆਈ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਕੈਮਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਟਸੱਪ , ਈਮੇਲ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਏਪੀਕੇ ਫਾਈਲਾਂ ਭੇਜਦੇ ਹਨ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਏਪੀਕੇ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਲਵੇਅਰ ਏਪੀਕੇ ਫਾਈਲਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਫੋਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਵਟਸਐਪ ਅਤੇ ਐਸਐਮਐਸ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਐਪਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਾਈਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਓਟੀਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵੈਂਡਿੰਗ ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਸਕੈਮ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਮਾਲਵੇਅਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਪਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਫਾਈਲਾਂ ਜਾਂ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਘਪਲੇ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਣਜਾਣ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏਪੀਕੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਨੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ। ਨਾਲ ਹੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫਾਈਲ ਡਾਊਨਲੋਡ ਨਾ ਕਰੋ। ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖਣ ਜਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਔਟਵਾ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ "ਚੰਗੀ ਗੱਲਬਾਤ" ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ 'ਤੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ 25 ਫੀਸਦੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ 10 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਮਿੰਟ ਦੀ ਕਾਲ ਇੱਕ "ਚੰਗੀ ਗੱਲਬਾਤ" ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ।" ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ,"ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।" ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ,"ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।" ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟੈਰਿਫ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਓਂਟਾਰੀਓ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੱਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ" ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉੱਧਰ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਅਤੇ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ। ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹੀ ਕਰਾਂਗੇ।" ਟਰੂਡੋ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ-ਚੁਣੇ ਗਏ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟਰੁਥ ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੀਲਡ ਕਮਾਂਡਰ ਮਾਰੇ ਗਏ

ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੇ ਘਰ ਉਪਰ ਸੁੱਟੇ ਬੰਬ ,ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 10 ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ, 20 ਜ਼ਖ਼ਮੀ

ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ : ਦੱਖਣੀ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੀਲਡ ਕਮਾਂਡਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੇਰੂਤ ਦੇ ਦਹੀਆਹ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਥਿਆਰ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਂਡਰ ਅਯਮਨ ਮੁਹੰਮਦ ਨਬੁਲਸੀ, ਹਾਜ ਅਲੀ ਯੂਸਫ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਗਜਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਮਾਂਡਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਫੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਖਿਯਾਮ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਕਮਾਂਡਰ ਮੁਹੰਮਦ ਮੂਸਾ ਸਲਾਹ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਰੂਤ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 20 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਥੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਰਾਕੇਟ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਨਾਹਾਰੀਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਾਹਰੀਆ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅੱਡਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਫੌਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ 14 ਫਲਸਤੀਨੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ਾਤੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਸਕੂਲ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 10 ਫਲਸਤੀਨੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 20 ਹੋਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੈਸੇਰੀਆ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਦੋ ਫਲੈਸ਼ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਜੋ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ

ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸਹਾਕ ਹਰਜੋਗ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਂਟਨੀ ਬਲਿੰਕਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਰਾਮ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਲਿੰਕੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਗਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਈਰਾਨ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਅਲੀ ਖਮੇਨੇਈ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਤਖਤਾ ਪਲਟਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਸੂਦ ਪੇਜਸ਼ਾਕੀਅਨ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਚਿਹਰਾ ਹਨ, ਪਰ ਈਰਾਨ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਅਲੀ ਖਾਮੇਨੇਈ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਖਾਮੇਨੇਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਈਰਾਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਟਰੰਪ ਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਕੁਟਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਾਸਿਮ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਈਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੱਟੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋੜਨ ਲਈ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ 'ਚ ਈਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਮਾਈਕ ਵਾਲਟਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਅਰਕਾਨਸਾਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕ ਹਕਾਬੀ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਫੌਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਹੋਸਟ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਪੀਟ ਹੇਗਸੇਥ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਗਸੇਥ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਈਰਾਨ ਦੇ ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨਰੀ ਗਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾੜੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਫਰਾਦ ਸ਼ਾਕੇਰੀ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੀ ਟਰੰਪ ਈਰਾਨ ਖਿਲਾਫ ਐਕਸ਼ਨ ਮੋਡ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਨਵੀਂ ਟੀਮ ਈਰਾਨ ਲਈ ਆਰਡਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨੀ ਤੇਲ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਜਰਾਈਲ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੈ।"ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹਨ?" ਇਹ ਲੇਖ 10 ਮਈ 2024 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਖਬਾਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਆ ਇਜਰਾਇਲੀ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਫਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਉੱਪਰ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਸਿੱਧਾ ਫਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਆ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਕ, ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਇਜਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 41,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਆ ਚੁੱਪ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੁਮਾ-ਫਿਰਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਜਰਾਇਲੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਜਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 75 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਰਹਿਮ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਆ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਚਿਹਰਾ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਜਰਾਇਲ ਪੱਖੀ ਲੋਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਫਲਸਤੀਨ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 12 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ, ਹਮਾਸ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਇਜਰਾਇਲ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਇਜਰਾਈਲ 'ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸਟਾਰਬਕਸ ਦੇ ਸੀਈਓ ਹਾਵਰਡ ਸੁਲਟਜ, ਡੇਲ ਦੇ ਸੀਈਓ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮਾਈਕਲ ਡੇਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਬਜ ਹਨ ਅਤੇ ਇਜਰਾਇਲ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਉੱਪਰ ਪਰਦਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੁਝਾਰੂ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਿਛਲੇ 75 ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਧਮਕੀ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ 71 ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਂਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਿਆਂ 2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਮਾਨ ‘ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਦੇਣਗੇ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਧਮਕੀ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 1 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ 71 ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਂਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਬੀਐਮਓ ਕੈਪੀਟਲ ਮਾਰਕਿਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਰੌਬਰਟ ਕੈਵਸਿਕ ਮੁਤਾਬਕ, "ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਪਾਰ ‘ਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜੋਖਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਚਲ ਰਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੁਦਰਾ ਲਈ ਇਹ ਨਵਾਂ ਸੰਕੇਤ ਇਕ ਵੱਡਾ ਝੱਟਕਾ ਹੈ।"

ਰੌਬਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਔਫ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ, ਬੈਂਕ ਔਫ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ 50 ਅਧਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ ‘ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ‘ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਟਰੰਪ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਟੈਰਿਫ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ - ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਫੈਂਟਾਨਿਲ - ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਮਕੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਇਹ ਨੀਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਸਥਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੌਰਪੇਅ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਮਾਰਕੀਟ ਸਟ੍ਰੈਟਜਿਸਟ ਕਾਰਲ ਸ਼ਾਮੌਟਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਸ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਾਰਲ ਸ਼ਾਮੌਟਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਟਰੰਪ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵਪਾਰਿਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।" ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨਜ਼ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਲੈਕ ਫ੍ਰਾਈਡੇ ਦੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ, ਜੋ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਤਪਾਦ ਸਸਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਧਮਕੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਅਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ‘ਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਕਾਲਜ ਵਿੱਤੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਕਾਰਨ 40 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਅੱਤਲ, ਸਟਾਫ਼ ਛਾਂਟੀਆਂ

ਔਟਵਾ : ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਕਾਲਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਗਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ 40 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਛਾਂਟੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਜੈਨੇਟ ਮੌਰੀਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਘਟਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖ਼ਲੇ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਘਟਦੀ ਸੂਬਾਈ ਫੰਡਿੰਗ, ਅਤੇ ਬਦਲਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਮੌਰੀਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਗਲੇ ਸਾਲ 30% ਘੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਨੂੰ $112 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪਵੇਗੀ।" ਕਾਲਜ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਤਕਨੀਕੀ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਕਾਲਜ ਨੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਅਪਲਾਈਡ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ: 13 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਬਿਜ਼ਨਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: 13 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ, ਆਰਟਸ, ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: 6 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਅਪਲਾਈਡ ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਟੱਡੀਜ਼: 5 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਿਊਮੈਨਿਟੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ: 3 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2024 ਲਈ ਸਟਡੀ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਕੈਪ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ 360,000 ਸਟਡੀ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ 2023 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 35% ਘੱਟ ਹਨ।

ਓਨਟੇਰਿਓ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ 1980 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇ 70% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ 16% ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2019 ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ 10% ਕਟੌਤੀ ਕਾਰਨ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

ਵਿੱਤੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਲਜਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ, ਸਟਡੀ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਘਟੌਤੀ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਫਸ਼ਊ ਲ਼ੋਚਉਲ 244 ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੈਕ ਓਰੋਵਿਟਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ।

ਓਨਟੇਰਿਓ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2024 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ ਪੋਸਟ-ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 3.1 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਰਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ $1.3 ਬਿਲੀਅਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਦੇਹ ਹਨ।

ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਕਾਲਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਕਈ ਅਨਸੁਲਝੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਸਟਾਫ਼ ਛਾਂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ। ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਜਿਵੇਂ ਮੁੱਖ ਫੈਕਲਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਕੁੱਲ ਆਕਰਸ਼ਣ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਡੈਲਟਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ

ਸਰੀ, (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਡੈਲਟਾ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਤਕਰੀਬਨ 3 ਵਜੇ 92 ਏਵਨਿਊ ਅਤੇ 114 ਸਟ੍ਰੀਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਘਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਡੈਲਟਾ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਾਰਜ ਲਈ 92 ਏਵਨਿਊ ਸਵੇਰੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਰਿਹਾ। ਦਪਿਹਰ ਤੱਕ ਅਪਡੇਟ ਵਿੱਚ, ਡੈਲਟਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਜਾਂ ਡੈਸ਼ਕੈਮ ਫੁਟੇਜ ਹੈ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

JOB AND FAIR
owned by L.S Fair Enterprise

We Provide a reliable and Flexible Workforce,

Ready to meet your labor needs anywhere, Ensuring efficient and timely support across various Locations.

» Move In & Out Cleaning
» One Off Deep Cleaning
» After Builder Cleaning
» Appliances Cleaning Incl. Oven
» Commercial Cleaning
» Pressure Cleaning
» Professional Carpet Cleaning

JASVINDER SINGH

CELL : +1 236-632-6301 | +1 604-512-5001
Email: jobandfair@gmail.com | Web: jobandfair.ca
12844 - 66B Ave. Surrey, B.C.

SABZI MANDI SUPERMARKET
Serving our Community since 2003
KELOWNA LOCATION NOW OPEN!!!
VISIT US FOR OPENING SPECIALS AND THE BEST PRICES IN ALL OF KELOWNA
HOT PRICE LONG ENGLISH CUCUMBERS ਖੀਰੇ 79¢ ea
HOT PRICE FRESH OPO ਲੌਕੀ 1.29 /lb
HOT PRICE FRESH CILANTRO ਧਨੀਆਂ Bunch 2 for 1.29
HOT PRICE FRESH TOMATOES ਟਮਾਟਰ 99¢ /lb
NPS #1 ALMONDS ਬਦਾਮ 4.99 /lb
UNBEATABLE DEAL AASHIRWAAD ATTA ਆਸ਼ਿਰਵਾਦ ਆਟਾ 20lb 13.99 ea
BC GREEN CABBAGE ਪੱਤ ਗੋਭੀ 69¢ /lb
GITS READY TO EAT ਗਿਟਸ ਰੈਡੀ ਟੂ ਈਟ 300g 2 for $6
US #1 POTATOES ਆਲੂ 10lb 3.99 ea
AAP KI PASAND COOKIES ਆਪ ਕੀ ਪਸੰਦ ਕੁਕੀਆਂ 2.2lb 5.99 ea
TATA AGNI TEA ਟਾਟਾ ਅੱਗਨੀ ਚਾਹ 1kg 9.99 ea
MERI CHAI TEA ਮੇਰੀ ਚਾਹ 216's 5.99 ea
LEHAR GACHAK ਲੈਹਰ ਗੱਚਕ 400g 3.49 ea
JUMBO CARROTS ਵਡੀਆਂ ਗਾਜਰਾਂ 88¢ /lb
ROSHNI BASMATI RICE ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ 8lb 8.99 ea
AMBAY CORN FLOUR ਅੰਬੇ ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ 4lb 3.99 ea
AASHIRVAAD MULTIGRAIN FLOUR ਆਸ਼ਿਰਵਾਦ ਮੱਲਟੀਗਰੇਨ ਆਟਾ 10lb 8.99 ea
VERKA DESI GHEE ਵੇਰਕਾ ਦੇਸੀ ਘਿਉ 3kg 41.99 ea
US #1 SPINACH ਪਾਲਕ Bunch 1.89 ea
ROYAL 6-COMPARTMENT PARTY TRAYS ਰੋਯਲ ਪਾਰਟੀ ਪਲੇਟ 40 pack 6.99 ea
PUNJABI BY NATURE SUJI RUSK ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਸੂਜੀ ਰੱਸਕ 600g 4.99 ea
CHANA DAAL ਚਨਾ ਦਾਲ 99¢ /lb
SHAN SPICES ਸ਼ਾਨ ਮਸਾਲੇ Select Varieties 1.99 ea
BC GALA APPLES ਬੀ.ਸੀ. ਗੈਲਾ ਸੇਬ 88¢ /lb
PROUDLY CANADIAN • PROUDLY PUNJABI!
Western Union
Western Union Money Transfers and Calling Cards available at all locations. 24 hour rate info line: 604-634-2400
ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਫਰੂਟ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ
ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
SALES DATES: Fri. November 29, 2024 - Wed. December 04, 2024
MasterCard VISA Interac
American Express accepted at three locations.
STORES OPEN 7 DAYS A WEEK
Visit one of our great locations so we can serve you today!
NEWTON STORE: #106 - 12568 72nd Ave., Surrey 604-590-2400
NEWTON 80th AVENUE: 13208 80th Ave., Surrey 778-565-7880
NEWTON EXCHANGE: 101-13753 72 Ave., Surrey 604-581-2400
NEWTON EAST: 15299 68th Ave., Surrey 604-598-8006
ABBOTSFORD: 31831 S. Fraser Way, Abbotsford 604-864-9193
BURNABY: 7565 6th Street, Burnaby 604-553-6603
RICHMOND: 9371 No 5 Rd, Richmond 604-285-2400
NEWTON 64 AVE: 140- 6350 120 st, Surrey 778-565-1266
LANGLEY: #50 – 20150 Langley Bypass, Langley 604-427-3912
ABBOTSFORD: 2777 Gladwin Road, Abbotsford 604-744-2077
You can also visit us online at www.sabzimandicanada.com